

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна

**Інформаційно-аналітичні
матеріали
за підсумками
2013/2014
навчального року**

Харків – 2014

Інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2013/2014 навчального року /
За заг. ред. В. С. Бакірова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 84 с.

Укладачі: В. В. Александров, М. О. Азаренков, В. О. Катрич, З. Ф. Назиров, В. М. Ришков, А. М. Удод, Ю. В. Холін, О. Ф. Тирнов, С. С. Махновський, В. С. Пахаренко, С. І. Виноградова, А. Г. Гах, І. М. Дончик, В. Є. Дягілев, І. К. Журавльова, Л. М. Змій, В. Ю. Іващенко, Л. П. Крупська, С. М. Куліш, К. І. Кучеров, В. Г. Левчук, Д. О. Лобанов, Р. Е. Лунячек, Т. О. Маркова, М. В. Ніколаєвський, О. О. Нерух, А. В. Пантелеймонов, Т. Д. Синиця, В. М. Сухов, В. О. Темченко, О. І. Фадєєв, Н. К. Фарафонова, М. А. Фоломеєв, О. В. Фролова, Н. С. Хруслова, В. І. Чеботарьов, О. О. Шаповалова, І. Б. Шрамко.

Відповідальний за випуск – *Ю. В. Холін.*

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2014

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

Інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2013/2014 навчального року

За загальною редакцією В. С. Бакірова

Редактор *Т. О. Маркова*
Коректори *О. О. Шапошникова, Н. Г. Дядик*
Макет, комп'ютерна верстка *І. М. Дончик*

Підписано до друку 27.08.2014 р.
Формат 60x84 1/8. Ум. друк. арк. 6,56. Наклад 200 пр.

61077, Харків, пл. Свободи, 4
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.

Надруковано ХНУ імені В. Н. Каразіна
61077, Харків, пл. Свободи, 4.
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 3367 від 13.01.2009

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	6
II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	11
2.1. Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності	11
2.2. Університет у національних та світових рейтингах.....	15
2.3. Результати науково-дослідних робіт	15
2.4. Підготовка кадрів вищої кваліфікації, робота докторантури й аспірантури.....	19
2.5. Студентська науково-дослідна робота.....	20
III. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ	23
3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців.....	23
3.2. Контингент осіб, які навчаються.....	26
3.3. Успішність студентів і випуск фахівців на денному відділенні.....	26
3.4. Успішність студентів і випуск фахівців на заочному відділенні.....	31
3.5. Навчально-виробнича практика.....	31
3.6. Працевлаштування випускників і студентів.....	31
3.7. Розвиток академічної мобільності.....	37
IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА.....	39
4.1. Моніторинг якості навчального процесу.....	39
4.2. Підвищення педагогічної майстерності.....	42
4.3. Електронне навчання	44
4.4. Психологічна підтримка учасників навчального процесу.....	44
V. ДОВУЗІВСЬКА ОСВІТА	46
5.1. Підготовка до вступу в університет.....	46
5.2. Малий каразінський університет.....	47
5.3. Робота з обдарованими дітьми.....	47
5.4. Співпраця з Малою академією наук України.....	48
5.5. Профорієнтаційна робота.....	48
5.6. Шефська допомога.....	50
VI. ВИХОВНА, КУЛЬТУРНА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	51
VII. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА.....	54
7.1. Комплектування фондів.....	54
7.2. Обслуговування користувачів. Упровадження автоматизованих технологій.....	55
7.3. Гуманітарна і науково-просвітницька діяльність.....	56
7.4. Наукова діяльність ЦНБ.....	58
VIII. МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ	59
8.1. Музей історії університету.....	59
8.2. Музей природи	59
8.3. Музей археології та етнографії Слобідської України.....	60
IX. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	61
X. ІНФОРМАЦІЙНА ТА ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	64
10.1. Інформаційна діяльність.....	64
10.2. Веб-комунікації	66
10.3. Видавнича діяльність.....	68
XI. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	69
XII. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ.....	73
XIII. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ.....	76
XIV. РЕЙТИНГИ КАФЕДР ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2013/2014 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ.....	79
Рейтинг кафедр природничо-математичного профілю	80
Рейтинг кафедр гуманітарного та соціально-економічного профілю	82
ПІДСУМКИ.....	84

ВСТУП

У 2013/2014 навчальному році університет продовжував удосконалювати навчально-виховний процес, розвивав наукові дослідження, підвищив інноваційну активність, зміцнював міжнародні зв'язки. Відповідно до Програми розвитку університету на період 2010–2020 років, особлива увага приділялася забезпеченню результативності наукових досліджень, інноваційній діяльності, підвищенню якості навчального процесу, розвитку академічної мобільності, посиленню ролі університету як центру культури та просвітительства, соціальному захисту і соціальній підтримці викладачів та студентів, розвитку матеріально-технічної бази, забезпеченню фінансової стабільності університету.

Протягом 2013/2014 навчального року здійснювалися заходи з підвищення ефективності роботи викладачів і науковців, розширення участі органів студентського самоврядування у вдосконаленні освітнього процесу. Продовжувала зростати кількість акредитованих і ліцензованих напрямів та спеціальностей підготовки фахівців. Збільшилася кількість іноземних студентів, аспірантів і слухачів. У 2013/2014 навчальному році в університеті відбулися численні наукові конференції, спортивні, виховні, культурно-просвітницькі заходи.

У 2013/2014 навчальному році Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна брав участь у національних і міжнародних дослідженнях з визначення рейтингів університетів. Оцінювалися такі показники: якість підготовки фахівців, підготовка наукових кадрів, результативність наукової діяльності, міжнародне співробітництво, витрати на фінансування навчального процесу та наукових досліджень, думка академічних експертів і роботодавців.

У 2014 році університет (єдиний з українських ВНЗ) увійшов до найвідомішого міжнародного рейтингу – Академічного рейтингу університетів світу, також відомого як „Шанхайський рейтинг”, який з 1985 року укладається в Інституті вищої освіти Шанхайського університету Цзяо Тун. Наш університет увійшов в групу університетів 500+.

У консолідованому рейтингу 292 вищих навчальних закладів України, складеному у липні 2014 року інформаційним ресурсом «Освіта.ua» на основі рейтингів ВНЗ «Топ-200 Україна», «Scopus» та «Вебометрикс», університет розділив друге-третє місце з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут».

У рейтингу «Топ-200 Україна» за 2014 рік, складеному Центром міжнародних проєктів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна посів, як і в 2010-2013 роках, третє місце.

У рейтингу ВНЗ України за 2013 рік, визначеному Міністерством освіти і науки України, університет посів друге місце в групі класичних університетів.

У рейтингу „Наука України в дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse Scopus” університет стабільно посідає друге місце серед ВНЗ України. В 2013 році науковці університету опублікували 463 роботи, зареєстровані у Scopus.

У 2013/2014 навчальному році університет взяв участь у новому рейтингу U-Multirank, запровадженому Європейською Комісією. На відміну від багатьох інших рейтингів, у цьому дослідженні місця ВНЗ не визначаються, а дається порівняння з показниками діяльності інших університетів. Показники діяльності університету співставні з характеристиками провідних університетів Східної Європи.

Університет присутній у міжнародному рейтингу Scimago Institutions Rankings, який ґрунтується на кількості та якості наукових публікацій, зареєстрованих наукометричною і бібліографічно-реферативною системою SCOPUS. Рейтинг порівнює показники біля 3000 установ (університетів, академій наук, національних наукових агентств, дослідницьких інститутів) з понад 104 країн світу. В рейтингу за 2013 рік університет є другим серед представлених у рейтингу 22 вітчизняних ВНЗ та інститутів НАН України.

У міжнародному академічному рейтингу університетів (University Ranking by Academic

Performance – URAP) за 2013 рік університет зберіг першу позицію серед українських ВНЗ.

В «Інформаційно-аналітичних матеріалах» наведені дані про кадрове забезпечення навчальної та виховної роботи, охарактеризовано наукову, навчально-методичну, культурно-просвітницьку роботу, підготовку фахівців і кадрів вищої кваліфікації, довузівську підготовку, фінансовий стан університету та господарчу діяльність, надано інформацію про соціальну підтримку працівників і студентів. Наводяться результати визначення рейтингів кафедр університету за підсумками 2013/2014 навчального року.

І. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Станом на 1 липня 2014 року в університеті працювали 1471 штатний науково-педагогічний працівник та 322 штатних наукових працівника, серед яких два академіка НАН України, 3 члена-кореспондента НАН України, 242 доктора наук, професора і 861 кандидат наук, доцент (табл. 1.1.).

В університеті працюють 349 зовнішніх сумісників, серед яких 20 академіків і членів-кореспондентів НАН України, 137 докторів наук і 180 кандидатів наук.

Найбільший відсоток кадрів вищої кваліфікації мають факультети історичний (97,2 %), радіофізичний (89,5 %), соціологічний (86,5 %) (табл. 1.3).

Серед деканів факультетів 56,5 % – доктори наук, професори і 43,4 % – кандидати наук, доценти; середній вік – 55 років; серед завідувачів кафедр 75 % - доктори наук, професори, 25 % – кандидати наук, доценти; середній вік – 60 років (табл. 1.4).

Середній вік науково-педагогічних пра-

Таблиця 1.1

Штатні працівники університету станом на 01.07.2014 р.

	Категорія працівників	Кількість штатних працівників	
		2012/2013 навч. рік	2013/2014 навч. рік
	Усього	4173	4137
1	Науково-педагогічні працівники	1390	1471
2	Наукові працівники	331	322
3	Доктори наук, професори, у т. ч.	231	242
	3.1. науково-педагогічні працівники	210	222
	3.2. наукові працівники НДЧ	21	20
4	Кандидати наук, доценти, у т. ч.	845	861
	4.1. науково-педагогічні працівники	728	746
	4.2. наукові працівники НДЧ	117	115
5	Навчально-допоміжний персонал	640	718
6	Допоміжний персонал НДЧ	122	116
7	Адміністративно-управлінський персонал	380	390
8	Господарський і обслуговуючий персонал	1310	1121

Таким чином, усього в навчальному процесі та науковій роботі брали участь 379 докторів наук, професорів і 1041 кандидат наук, доцент.

Серед науково-педагогічних працівників 65,8 % мають наукові ступені та вчені звання (табл. 1.2.)

цівників складає 49,5 років (у 2012/2013 навчальному році – 50 років). Залишається практично незмінною частка викладачів пенсійного віку – 26,7%. На радіофізичному та фізичному факультетах пенсійного віку досягли більше половини викладачів.

У 2013/2014 навчальному році 120 викла-

Таблиця 1.2

Штатні науково-педагогічні працівники

Науково-педагогічні працівники	Навчальний рік			
	2012/2013		2013/2014	
	Кількість	%	Кількість	%
Усього	1390	100%	1471	100
У тому числі:				
докторів наук, професорів	210	15,1	222	15,0
кандидатів наук, доцентів	728	52,3	746	50,7
Усього науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями	938	67,4	968	65,8
Середній вік	50		49,5	
До 30 років	107	7,5	118	8,0
30 – 39 років	381	26,7	401	27,2
40 – 49 років	317	22,2	329	22,3
50 – 59 років	282	19,8	298	20,2
Понад 60 років	337	23,6	329	22,3
Пенсійного віку, чол.	233	16,3	234	15,9
Пенсійного віку, жін.	159	11,1	160	10,8
Усього науково-педагогічних працівників пенсійного віку	392	27,5	394	26,7

Таблиця 1.3.

Штатні науково-педагогічні працівники на факультетах станом на 01.07.2014 р.

№ з/п	Факультети, підрозділи	Кількість осіб	Доктори наук, професори		Кандидати наук, доценти		Викладачі без наукового ступеня і вченого звання	
			Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	64	9	14,0	40	62,5	15	23,4
2	Геолого-географічний	46	9	19,5	24	52,1	13	28,2
3	Екологічний	20	4	20,0	8	40,0	8	40,0
4	Економічний	117	12	10,2	66	56,4	39	33,3
5	Іноземних мов	218	8	3,6	68	31,1	142	65,1
6	Історичний	36	14	38,8	21	58,3	1	2,7
7	Комп'ютерних наук	38	14	36,8	18	47,3	6	15,7
8	Медичний	115	12	10,4	65	56,5	38	33,0
9	Механіко-математичний	80	15	18,7	52	65,0	13	16,2
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	62	6	9,6	33	53,2	23	37,0
11	Психології	41	5	12,1	27	65,8	9	21,9
12	Радіофізичний	48	17	35,4	26	54,1	5	10,4
13	Соціологічний	52	8	15,3	37	71,1	7	13,4
14	Фізико-енергетичний	14	2	14,2	6	42,8	6	42,8
15	Фізико-технічний	39	12	30,7	18	46,1	9	23,0
16	Фізичний	65	18	27,6	37	56,9	10	15,3
17	Філологічний	108	12	11,1	74	68,5	22	20,3
18	Філософський	92	24	26,0	52	56,5	16	17,3
19	Хімічний	41	11	26,8	22	53,6	8	19,5
20	Юридичний	55	8	14,5	31	56,3	16	29,0
21	Центр міжнародної освіти	92	1	1,0	20	21,7	71	77,1
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	29	-	-	-	-	29	100
	Усього по університету	1471	222	15,0	746	50,7	503	34,1

Таблиця 1.4

Керівники факультетів і кафедр

	Керівний склад	Навчальний рік			
		2012/2013		2013/2014	
		Кількість	%	Кількість	%
1	Декани, директори центрів	23	100	23	100
	Із них докторів наук, професорів	12	52	13	56,5
	кандидатів наук, доцентів	11	48	10	43,4
	За віком:				
	Середній вік	55		55	
	30 – 39 років	2	8,6	2	8,6
	40 – 49 років	3	13,0	3	13,0
	50 – 59 років	12	52,0	12	52,0
	Понад 60 років	6	26,0	6	26,0
	Пенсійного віку	7	30,0	7	30,0
2	Завідувачі кафедр	127	100	127	100
	Із них докторів наук, професорів	96	75,0	96	75,0
	кандидатів наук, доцентів	31	25,0	31	25,0
	За віком:				
	Середній вік	60		60	
	30 – 39 років	5	3,9	6	4,7
	40 – 49 років	11	8,5	12	9,4
	50 – 59 років	38	29,6	40	31,4
	Понад 60 років	74	57,8	69	54,3
	Пенсійного віку	80	62,5	80	62,5

Таблиця 1.5

Інформація про бази стажування викладачів університету

Бази стажування	Кількість осіб, направлених на стажування в 2012/2013 навчальному році		Кількість осіб, направлених на стажування в 2013/2014 навчальному році	
	Кількість осіб	%	Кількість осіб	%
Кафедри університету	66	47	61	51
Інші вищі навчальні заклади	33	23	28	23
Наукові заклади	27	19	17	14
Інші організації (органи державної влади, державні установи та підприємства)	15	11	14	12
Усього	141	100	120	100

дачів університету підвищили свою наукову та методичну кваліфікацію шляхом стажування на кафедрах університету, в інших ВНЗ та наукових закладах, організаціях і установах. 61 викладач стажувався на кафедрах університету (51 % від загальної кількості), 28 – на кафедрах інших навчальних закладів (23 %), 17 – у наукових установах (14 %) (табл. 1.5).

Підсумками роботи стажистів стали підготовка розділів підручників, навчальних та методичних посібників, статей, тез доповідей на конференціях. Було розроблено або вдосконалено курси та спецкурси, підготовлено завдання для контролю знань студентів.

Загальні відомості про стажування викладачів університету подано в таблиці 1.6.

Найбільш поширена форма стажування викладачів – без відриву від виробництва (90 %) та терміном 1 місяць (73 %).

Підвищення кваліфікації викладачів відбувалося не лише шляхом стажування, а також на курсах, що проводилися в університеті. Зокрема, 40 викладачів, які мають стаж роботи до 10 років, підвищили свою кваліфікацію у Школі педагогічної майстерності.

У зв'язку з реалізацією програми дистанційного навчання у 2013/2014 навчальному році було продовжено роботу курсів «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі», які закінчили 92 викладачі університету (4 групи).

Інформація про участь науково-педагогічних працівників у роботі курсів підвищення

Таблиця 1.6

Стажування викладачів університету у 2013/2014 навчальному році

№ з/п	Факультет, підрозділ	Кількість направлених на стажування	Форми стажування				Бази стажування			
			3 відривом від роботи		Без відриву від роботи		Кафедри університету		Інші бази	
			Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток
1	Біологічний	7	1	14	6	86	3	43	4	57
2	Геолого-географічний									
3	Екологічний									
4	Економічний	13	1	8	12	92	3	23	10	77
5	Іноземних мов	32			32	100	12	38	20	62
6	Історичний	2	1	50	1	50	1	50	1	50
7	Комп'ютерних наук	1			1	100			1	100
8	Медичний	2			2	100			2	100
9	Механіко-математичний	4	2	50	2	50	4	100		
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2	1	50	1	50			2	100
11	Психології	2			2	100	1	50	1	50
12	Радіофізичний	3			3	100			3	100
13	Соціологічний	3			3	100	1	67	2	67
14	Фізико-технічний	3			3	100			3	100
15	Фізико-енергетичний	1	1	100					1	100
16	Фізичний	11			11	100	7	64	4	36
17	Філологічний	14	4	29	10	71	13	93	1	7
18	Філософський	7			7	100	6	86	1	14
19	Хімічний	4			4	100	4	100		
20	Юридичний									
21	Центр міжнародної освіти	6	1	17	5	73	6	100		
22	Кафедра фізичного виховання та спорту	3			3	100			3	100
	Усього	120	12	10	108	90	61	51	59	49

кваліфікації, що проводилися в університеті, представлена в таблиці 1.7.

У 2013/2014 навчальному році штатними співробітниками і докторантами університету захищено 10 докторських дисертацій:

Даньшин М. В. (юридичний факультет),
 Житний О. О. (юридичний факультет),
 Крайнюков О. М. (екологічний факультет),
 Криворучко С. К. (філологічний факультет),
 Любичев М. В. (історичний факультет),
 Матушек О. Ю. (філологічний факультет),
 Матюхін М. І. (радіофізичний факультет),
 Проценко О. С. (медичний факультет),

Ребрій О. В. (факультет іноземних мов),
 Утевський С. Ю. (біологічний факультет).
 Кандидатські дисертації захистила 61 особа.
 У 2013/2014 навчальному році вчене звання професора отримали 11 осіб:

Адаменко М. І. (фізико-енергетичний факультет)
 Багацька Н. В. (біологічний факультет);
 Баранник Є. О. (фізико-технічний факультет);
 Бондаренко Є. В. (факультет іноземних мов);
 Водолазька Н. О. (хімічний факультет);

Таблиця 1.7

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету на курсах, що проводилися в університеті у 2013/2014 навчальному році

№ з/п	Факультети	Кількість осіб, що навчалися на курсах	
		Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі	Школа педагогічної майстерності
	Біологічний	10	2
	Геолого-географічний	6	2
	Екологічний	11	2
	Економічний	14	3
	Іноземних мов	7	3
	Історичний	6	0
	Комп'ютерних наук	3	3
	Медичний	1	8
	Механіко-математичний	4	0
	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	4	6
	Психології	1	0
	Радіофізичний	1	2
	Соціологічний	1	0
	Фізико-технічний	0	0
	Фізико-енергетичний	0	2
	Фізичний	1	3
	Філологічний	0	0
	Філософський	11	0
	Хімічний	1	0
	Юридичний	7	4
	Центр міжнародної освіти	3	0
	Усього	92	40

Кагановська Т. Є. (юридичний факультет);
 Ємець Б. Г. (радіофізичний факультет);
 Маслов В. О. (радіофізичний факультет);
 Пономарьов В. І. (медичний факультет);
 Хавкіна Л. М. (філологічний факультет);
 Шматков С. І. (факультет комп'ютерних наук).

Вчені звання доцента отримали 37 осіб, старшого наукового співробітника – 2 особи.

Звання «Почесний доктор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» присвоєно Шульзі М. Ф. – директору Інституту теоретичної фізики ім. О. І. Ахієзера ННЦ ХФТІ, академіку НАН України; Гнатченку С. Л. – директору Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України, академіку НАН України; Лешку Бальцеровичу – польському економісту і політику, професору Головної торгової шко-

ли у Варшаві; Палу Тамашу – доктору соціологічних наук, завідувачу Департаменту досліджень знань, цінностей та культури Університету соціології Угорської Академії наук; Пржедо О. В. – професору хімічного факультету Рочестерського університету (штат Нью Йорк, США).

Звання «Заслужений професор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» отримав Мамалуй О. О. (філософський факультет).

Звання «Заслужений викладач Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» отримав Погарський С. О. (радіофізичний факультет).

У 2013/2014 навчальному році Бутенко О. В., старшому викладачу кафедри німецької філології та перекладу, присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти».

II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності

Наукова і науково-технічна діяльність в університеті організується, здійснюється і фінансується відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації» (Наказ МОН України від 01.06.2006 р. № 422), «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Щодо затвердження пріоритетних тематичних напрямів вищих навчальних закладів та наукових установ», Статуту університету та інших нормативно-правових актів і є невід'ємною складовою освітньої діяльності.

Ректорат сприяє розвитку наукової роботи, підтримує наукові школи, що сформувалися в університеті, винахідницьку та інноваційну роботу, в тому числі студентську. Створюються міжкафедральні та міжвузівські наукові колективи, які виконують комплексні наукові розробки, розвивають співробітництво з науковими інститутами Національної академії наук України, галузевими науково-дослідними інститутами, беруть участь у міжнародних наукових проектах. Для координації наукової діяльності в університеті діє науково-технічна рада.

До тематичного плану науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), що фінансувалися Міністерством освіти і науки України за рахунок загального фонду державного бюджету, у 2013 р. було включено 117 НДР, з них 85 – фундаментальні дослідження, 32 – прикладні, 3 НДР – зі збереження об'єктів, що становлять національне надбання

та 54 НДР, виконувани за рахунок коштів замовників на загальну суму 5446,354 тис. грн., з них 29 – госпдоговірні НДР, 4 НДР – за грантами Державного фонду фундаментальних досліджень, 1 НДР – за державною цільовою програмою «Наука в університетах». Загальний обсяг фінансування науково-дослідних робіт у 2013 році становив 29220,392 тис. грн. Структуру фінансування НДР у 2013 р. наведено в табл. 2.1.

У 2014 році до тематичного плану НДР включено 112 робіт з обсягом фінансування 28465,9 тис. грн. Кількість НДР у порівнянні з 2013 роком зменшилася, оскільки були профінансовані лише проекти, що посіли перші місця за результатами експертизи у фахових секціях МОН України.

Університет щороку проводить конкурс НДР, що фінансуються за рахунок Фонду розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання університету. У 2013 році за рахунок цього Фонду виконувалися 15 НДР загальним обсягом фінансування 322,6 тис. грн. У 2014 році за рахунок коштів Фонду розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання виконується 14 НДР на загальну суму 450 тис. грн.

Як і в попередні роки, основу фінансування науково-дослідних робіт складають кошти загального фонду державного бюджету (81,36 % у 2013 році). Водночас, університет здійснював пошук інших джерел фінансування.

Розподіл науково-дослідних робіт між факультетами й інститутами, їхні обсяги наведено в табл. 2.2, 2.3.

У 2014 році завершуються 76 науково-дослідних робіт, що фінансуються із загального фонду державного бюджету. Відповідно до рішення засідання Наукової ради МОН України від 20 травня 2014 р. конкурсний відбір проєк-

Таблиця 2.1

Структура фінансування НДР у 2013 році

Джерело фінансування	Обсяг фінансування	
	тис. грн.	%
Бюджетне фінансування:	23774,038	81,36
у тому числі:		
Фундаментальні дослідження	17618,4	60,29
Прикладні дослідження	5944,678	20,35
Фінансування об'єктів національного надбання	195,960	0,67
Фінансова підтримка розвитку інфраструктури	15,0	0,05
Позабюджетне фінансування:	5446,354	18,64
у тому числі:		
Госпдоговірні НДР	2243,959	7,68
Гранти	1436,307	4,91
Спонсорська допомога	283,534	0,97
Фонд розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання	322,554	1,1
Державний фонд фундаментальних досліджень	360,0	1,23
Програма «Наука в університетах»	800,0	2,75
Усього:	29220,392	100,0

тів наукових досліджень і розробок, які плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету у 2015 році, розпочинається у серпні 2014 року.

Наукова діяльність здійснюється також за рахунок позабюджетних коштів. Переважна частина цих коштів припадає на фінансування робіт, що проводяться за міжнародними грантами і програмами. У 2013 році виконувалося 5 проектів на загальну суму близько 0,2 млн. дол. США. Серед них:

– міжнародний проект CDRF «Інноваційний підхід до мотивації організацій щодо проведення науково підтверджених ВІЛ-профілактичних втручань серед споживачів ін'єкційних наркотиків» (фінансується Національним Інститутом здоров'я США у якості благодійного внеску 24 тис. дол. США протягом 4 років, керівник проекту – доц. О. А. Філіппова);

– міждисциплінарний проект «Кордони Європейського Союзу – встановлення кордонів, політичний ландшафт і соціальна арена: потенціали і виклики еволюції концепцій кордонів у світі періоду закінчення холодної війни» (фінансується за програмою FP-7, керівник проекту – доц. О. А. Філіппова);

– «Якість поверхневого стоку: зниження впливу на водні об'єкти та адаптація до змін клімату» (фінансується Шведським інститутом, керівник проекту – доц. Г. В. Тітенко).

– проект УНТЦ «Методи одержання наночастинок з використанням екстремофілей» (Грузія – Україна, керівник проекту – проф. В. Т. Грицина).

– проект, що фінансується урядовою організацією США SQV69 «Комп'ютерне моделювання розсіювання світла малими частинками довільної форми з використанням Sh-матричного підходу» (керівник проекту – член-кореспондент НАН України Ю. Г. Шкуратов).

– Дослідження рідкісних розпадів та процесів у низькофонових умовах (Росія – Україна, керівник – зав. лаб. І. Д. Федорець).

П'ять об'єктів університету включено до переліку наукових об'єктів, що становлять національне надбання України (Гербарій, Когерентно-оптичний процесор зображень Астрономічної обсерваторії, Комплекс для дистанційного зондування навколоземного космічного простору Радіофізичної обсерваторії, Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки, «Колекції ліній Drosophila» кафедри генетики та цитології біологічного факультету).

Важливим аспектом для аналізу наукової діяльності є виявлення вектору міжнародної інтеграції – наскільки широко і масштабно він представлений. Цей вектор дозволяє судити про рівень досліджень, що проводяться університетом, про якість підготовки наукових кадрів, про ефективність наукової та інноваційної політики взагалі. Учена рада Харківського університету у рішенні від 27 червня 2014 року наголосила на необхідності активної участі науковців у конкурсах міжнародних інвестиційних фондів та програм, які фінансуються Європейським Союзом, зокрема, в програмі «Горизонт – 2020».

Університет співпрацює з інститутами Національної академії та державних галузевих академій наук України, у яких функціонують 18 філій кафедр. В університеті працюють 2 центри колективного користування унікальним обладнанням, 34 міжвідомчі галузеві науково-дослідні лабораторії.

З метою оцінки ефективності діяльності факультетів та науково-дослідних інститутів, підвищення достовірності інформації та показників, що характеризують науково-дослідну, педагогічну та інноваційну діяльність

Таблиця 2.2

Розподіл обсягів науково-дослідних робіт з усіх видів фінансування за науковими підрозділами у 2013 році

№ з/п	Факультет, підрозділ	Міністерство освіти і науки						Господарні роботи. Гранти		Фонд розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання	
		§ 1		Національне надбання. Наукові конференції		Фонд фундаментальних досліджень МОН Зовнішні зобов'язання		кількість	обс., тис. грн.	кількість	обс., тис. грн.
		кількість	обс., тис. грн.	кількість	обс., тис. грн.	кількість	обс., тис. грн.				
1	Біологічний	6	789,1	1	8,5	1	90,0	3	148,5		
2	Геолого-географічний	5	875,6					3	88,0		
3	Екологічний	1	164,6					3	140,9		
4	Економічний										
5	Іноземних мов										
6	НДІ астрономії	6	1361,9	1	118,2			1	244,2		
7	НДІ біології	9	1585,9								
8	НДІ хімії	5	1252,2					1	8,4	2	35,9
9	Історичний	1	101,6								
10	Комп'ютерних наук							3	258,6	1	14,3
11	Медичний							1	4,7		
12	Механіко-математичний	11	1122,7					1	18,0		
13	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу										
14	Психології	1	70,0							1	14,3
15	Радіофізичний	33	7175,4	2	84,3	1	90,0	3	452,2	5	129,1
16	Соціологічний	2	513,3					3	185,6	1	21,5
17	Фізичний	6	1214,5					1	912,5		
18	Фізико-енергетичний										
19	Фізико-технічний	19	5960,2			1	90,0	3	381,1	5	107,5
20	Філологічний	1	85,3								
21	Філософський	3	312,4					1	25,0		
22	Хімічний	7	785,9			1	90,0	4	145,0		
23	Юридичний	1	192,4								
24	Центр болгаристики							1	5,1		
25	Благодійнівнески								283,5		
	Усього	117	23563	4	211,0	4	360,0	32	3301,3	15	322,6

Таблиця 2.3

Розподіл обсягів науково-дослідних робіт з усіх видів фінансування за науковими підрозділами у 2014 році (план)

№ з/п	Факультет, підрозділ	Міністерство освіти і науки			Фонд фунда-ментальних НДР. Зовнішні зобов'язання		Господарівні роботи. Гранти		Фонд розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання		
		§ 1		кількість	тис. грн.	кількість	тис. грн.	кількість	тис. грн.	кількість	тис. грн.
		кількість	тис. грн.								
1	Біологічний	6	1064,0	2	25,5	1	35,0				
2	Геолого-географічний	2	409,3					1	10,0		
3	Екологічний	1	258,0					4	54,0		
4	Економічний										
5	Іноземних мов	1	37,6								
6	НДІ астрономії	6	2334,9	1	118,2					1	25,0
7	НДІ біології	8	1791,2								
8	НДІ хімії	5	2151,0					1	4,2		
9	Історичний	1	101,6								
10	Комп'ютерних наук							4	1197,5		
11	Медичний			1	30,0						
12	Механіко-математичний	11	1167,2								
13	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу										
14	Психології	1	70,0								
15	Радіофізичний	32	8566,6	1	75,2	1	68,0	2	851,0	6	225,0
16	Соціологічний	1	266,0					1	96,0		
17	Фізичний	8	1763,0					1	51,0		
18	Фізико-енергетичний							1	333,6		
19	Фізико-технічний	19	6956,9	1	30,0	1	68,0	1	20,0	7	200,0
20	Філологічний	1	145,5								
21	Філософський	1	110,6					1	10,3		
22	Хімічний	7	1098,7					1	8,5		
23	Юридичний	1	173,8								
24	ЦНБ			1	11,0						
25	Благодійні внески										
	Усього	112	28465,9	7	289,9	3	171,0	18	2967,7	14	450,0

співробітників університету, у 2014 році було створено інформаційно-аналітичну систему науково-дослідної частини університету «Наука ХНУ», призначену для накопичення, зберігання та обробки аналітичної інформації (опубліковані статті, тези доповідей, підручники, посібники, патенти, захищені дисертації тощо).

Університет продовжує налагоджувати співпрацю з вітчизняними та закордонними підприємствами для розвитку інноваційної діяльності та комерціалізації наукових розробок.

Зокрема, на базі АТ «Автозапчастина» виготовлено промисловий зразок устаткування для вдосконалення процесу вакуумного загартовування нержавіючої сталі, що необхідно для підприємств машинобудування, приладобудування, транспорту, високоякісної металургії.

В університеті розроблено низку інноваційних пристроїв медичного призначення, проводиться робота щодо комерціалізації діагностичних та фізіотерапевтичних приладів, три з яких сертифіковані та готові до впровадження у серійне виробництво; виготовлено три пристрої для передпосівної обробки насіння, які істотно збільшують врожай без додаткових витрат на паливо та добрива (апробуються на базі двох господарств вже другий рік поспіль з позитивним результатом); впроваджуються у промисловість технології та пристрої підвищення видобутку вуглеводнів, розробляються промислові зразки енергозберігаючого устаткування та низка інших пристроїв. Взагалі, для створення промислових зразків університетських розробок у 2013 році залучено більше 150 тис. грн. спонсорських коштів.

Усього університетом у 2013 році укладено госпдоговорів на загальну суму 4,77 млн. грн. Отримано у 2013 році 2938, 165 тис. грн., що на 340 тис. грн. більше, ніж у 2012 році. Усього отримано позабюджетного фінансування на суму 5445,885 тис. грн., що на 640 тис. грн. більше, ніж у 2012 році. Станом на 1 червня 2014 року укладено госпдоговорів на загальну суму 2369, 453 тис. грн., що на 1675 тис. грн. більше, ніж у 2012 році, з яких отримано 615,750 тис. грн., що на 432 тис. грн. більше, ніж у 2012 році.

Університет співпрацює з органами державної влади у питаннях інноваційної діяльності. Співробітники університету беруть участь у засіданнях колегії Департаменту інноваційного розвитку промисловості і транспортної інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації; кластеру інформаційно-комунікаційних технологій Харківської області; оргкомітету конкурсу інноваційних проектів «Kharkiv-IT» і Міжнародного форуму «Kharkiv-

IT». У співробітництві з Регіональним центром з інвестицій та розвитку Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України на базі інноваційного центру проведено семінари «Участь зарубіжних студентів ХНУ імені В. Н. Каразіна у Міжнародному конкурсі інноваційних та інвестиційних проектів «Харківські ініціативи» та «Від наукової розробки до інвестиційного проекту, здатного стати переможцем Міжнародного конкурсу інноваційних та інвестиційних проектів «Харківські ініціативи».

Протягом 2013 року університет брав активну участь у різноманітних заходах, присвячених інноваційній діяльності. Зокрема, на V міжнародному економічному форумі університет отримав 7 нагород у 26 номінаціях, з них 2 золоті медалі. Золоту медаль отримано у конкурсі V Національної виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті» (м. Київ). На першому Всеукраїнському конкурсі винаходів «Ух, інвент!» університет отримав перемогу у номінації «Найкращий винахід у галузі медицини» (м. Харків).

Університет взяв участь у низці інноваційних заходів (Конкурс проектів «IT-Kharkiv»; Виставка «Високі технології – 2013» (м. Київ); Виставка «Ніч науки у Харкові»; Виставка, присвячена 95-річчю НАН України; Міжнародна науково-практична конференція «Науковий парк та інноваційна інфраструктура університету як основа розвитку освіти та науки» (м. Луцьк); «Міжнародна українсько-японська конференція з питань науково-промислового співробітництва» (м. Одеса); Круглий стіл «Комерціалізація результатів науково-технічної діяльності: стан та перспективи» за участю представників центральних та місцевих органів виконавчої влади, науковців та підприємців (м. Київ); Бізнес-зустріч з польськими підприємцями-учасниками проекту GREENEVO «Акселератор зелених технологій» (м. Київ); Міжнародний семінар «Вища освіта та бізнес: співпраця заради економічного процвітання» (м. Київ); Конкурс на отримання грантів «Від ідеї до ринку» за програмою «Науково-технічне підприємництво», проведений «CRDF Global» у партнерстві з Державним агентством з питань науки, інновацій і інформатизації України (м. Київ); Форум «Малі технологічні компанії Харківського регіону» (м. Харків)).

2.2. Університет у національних та світових рейтингах

Стратегічною метою розвитку університету як дослідницького є максимальне наближен-

ня до основних показників провідних університетів і створення передумов для входження до 500 кращих університетів у визначених університетських рейтингах.

У 2013/2014 навчальному році Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна брав участь у декількох національних і міжнародних дослідженнях з визначення рейтингів університетів. У рейтингах, як національних так і міжнародних, оцінювалися такі напрями діяльності вищих навчальних закладів: наукова діяльність, підготовка наукових кадрів, міжнародна активність, інноваційна діяльність, освітня діяльність, фінансування навчального процесу та наукових досліджень.

У консолідованому рейтингу 292 вищих навчальних закладів України, складеному у липні 2014 року інформаційним ресурсом «Освіта. ua» на основі рейтингів ВНЗ «Топ-200 Україна», «Scopus» та «Вебометрикс», університет розділив друге-третє місця з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут». Першу позицію зайняв Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

У рейтингу «Топ-200 Україна» за 2014 рік, складеному Центром міжнародних проєктів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів, університет посів, як і в 2010-2013 роках, третє місце, поступаючись Київському національному університету імені Тараса Шевченка та Київському політехнічному університету.

У рейтингу ВНЗ України за 2013 рік, визначеному Міністерством освіти і науки України, університет знов посів друге місце в групі класичних університетів; першим було визнано Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

У рейтингу „Наука України в дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse Scopus” університет стабільно посідає друге місце серед ВНЗ України. В 2013 році науковці університету опублікували 463 роботи, зареєстровані у Scopus.

У 2014 році університет вперше і єдиний з українських ВНЗ увійшов до найвідомішого рейтингу – Академічного рейтингу університетів світу, також відомого як „Шанхайський рейтинг” (ARWU). Цей рейтинг з 1985 року укладається в Інституті вищої освіти Шанхайського університету Цзяо Тун. Наш університет увійшов в групу університетів 500+.

У 2013/2014 навчальному році університет взяв участь у новому рейтингу U-Multirank, запровадженому Європейською Комісією. На відміну від багатьох інших рейтингів, у цьому дослідженні місця ВНЗ не визначаються, а дається порівняння з показниками

діяльності інших університетів. У дослідженні U-Multirank вивчали 850 університетів із 70 країн, порівнювали 1000 факультетів та 5000 навчальних програм. У галузі освітньої діяльності показники університету оцінено як „дуже хороші” та „хороші”, в галузі наукових досліджень та інноваційної діяльності – як нижчі за середні значення, в галузі інтернаціоналізації – як середні. В цілому, показники університету співставні з показниками відомих університетів Східної Європи.

Університет присутній у міжнародному рейтингу Scimago Institutions Rankings, який визначається на основі аналізу кількості та якості публікацій, зареєстрованих наукометричною і бібліографічно-реферативною системою SCOPUS. Рейтинг порівнює показники біля 3000 установ (університетів, академій наук, національних наукових агентств, дослідницьких інститутів) з понад 104 країн світу. Враховані в рейтингу установи забезпечують випуск понад 80% усіх наукових публікацій світу. В цьому рейтингу за 2013 рік університет зайняв 1274-те місце серед 1996 провідних дослідницьких університетів світу (76-те місце в регіоні Східної Європи). Університет є другим серед представлених у рейтингу 22 вітчизняних ВНЗ та інститутів НАН України.

У міжнародному академічному рейтингу університетів (University Ranking by Academic Performance – URAP), який у жовтні 2013 року опублікував Технічний університет Середнього Сходу (Туреччина), Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна зберіг першу позицію серед національних ВНЗ (553-тє місце в Європі, 1444-та позиція серед 2500 провідних університетів світу). В рейтингу представлені такі українські ВНЗ: Львівський національний університет імені Івана Франка, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Національний технічний університет „Львівська політехніка”.

У грудні 2013 року агентство „Інтерфакс” підготувало перший рейтинг понад 400 університетів країн СНД, Грузії Латвії, Литви та Естонії. Наш університет розділив 36-ту позицію з Національним технічним університетом України „Київський політехнічний інститут” і став 16-м серед класичних університетів.

2.3 Результати науково-дослідних робіт

У 2013 році опубліковано 124 монографії (з них 31 видано за кордоном), 55 випусків «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна», 70 фахових збірників наукових праць, 6060 статей і тез доповідей (20 % з них опубліковано у провідних

зарубіжних виданнях). Особлива увага приділяється створенню та охороні об'єктів права інтелектуальної власності. Отримано 64 охоронні документи, власником 17 з них є університет (табл. 2.4).

У першому півріччі 2014 року вченими університету видано 52 монографії (з них 8 – за кордоном), 22 випуски «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна», 41 збірку наукових праць, 3139 статей та тез доповідей, з них 597 – у зарубіжних виданнях, отримано 37 патентів, на 8 з них університет має права власності (табл. 2.5).

Університет видає 47 друкованих та електронних періодичних наукових видань (табл. 2.6).

Одним з головних завдань університету залишається значне збільшення кількості публікацій, що враховуються системами Scopus та Thomson Reuters Web of Knowledge. Один зі шляхів досягнення цього – включення видань університету до цих систем. Вісник університету серії «Біологія» наприкінці 2012 року увійшов до Thomson Reuters Web of Knowledge. Зараз знаходяться на розгляді заявки університету щодо включення до SCOPUS таких видань: вісники університету серії «Біологія», «Математичне моделювання, інформаційні технології. Автоматизовані системи управління», «Медицина»; журна-

Таблиця 2.4

Оприлюднення результатів науково-дослідної роботи за 2013 рік

№ з/п	Факультет, підрозділ	Вісники	Збірники наукових праць	Монографії	Статті		Тези доповідей		Патенти	Конференції		Виставки	
					Усього	У зарубіжних виданнях	Усього	У зарубіжних виданнях		Усього	Міжнародні	Проведені в університеті	У яких університет брав участь
1	Біологічний	2	2	4	79	20	125	24	2	4	3		
2	Геолого-географічний	2	8	5	203	16	313	48	1	4	4	2	
3	Екологічний	2	3	2	37	13	141	6	5	9	6		
4	Економічний	2	5	15	152	14	257	14		6	4		
5	Іноземних мов	4	16	9	462	49	373	5		34	6		
6	Історичний	2	6	14	155	43	59	18		10	6	14	6
7	Комп'ютерних наук	3		4	66	6	55	1	6	1	1		
8	Медичний	2	2	2	205	14	171	16	15	8	3		19
9	Механіко-математичний	2	2	1	103	57	83	11	1	5	4		
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2	4	7	106	6	93	17		5	3		1
11	Психології	2	3	9	166	26	99	4	1	1	1		1
12	Радіофізичний	4	2	4	114	56	179	75	7	9	8		4
13	Соціологічний		4	3	152	14	74	7		3	3		
14	Фізико-енергетичний			2	55	11	44	4	3	2			
15	Фізико-технічний	4	4	8	190	70	161	47	7	23	3		
16	Фізичний	2		2	95	44	123	29	3	2	1		
17	Філологічний	4		6	207	23	15	7		5			
18	Філософський	12	4	8	253	44	120	9	3	9	7	1	2
19	Хімічний	1		1	54	36	140	30	2	0,5			
20	Юридичний	3	1	12	94	17	163	8		3	3		
21	НДІ астрономії			1	31	24	37	25					
22	НДІ біології		1	3	19	6	31	8	1	1	1		
23	НДІ хімії			1	48	27	44	12	7	0,5			
24	Загально-університетські відділи									4	1	12	9
25	Центр міжнародної освіти		3	1	32	4	44			1	1		
26	ЦНБ				34	3				4	3	154	
27	Ботанічний сад				3	1	1	1		1	1		
	Усього	55	70	124	3 115	644	2 945	426	64	155	73	183	42

ли «Східноєвропейський фізичний журнал», «Біофізичний вісник», «Фотобіологія та фотомедицина», «Фізична інженерія поверхні». Подано заявки щодо включення до Thomson Reuters Web of Knowledge вісника університету серії «Медицина», журналів «Фізична інженерія поверхні» і «Фотобіологія та фотомедицина», електронного збірника «Когніція, комунікація, дискурс».

У 2013 році в університеті проведено 155 конференцій, з них 73 – міжнародні. Серед них – Міжнародна науково-практична конференція «Якубинська наукова сесія», Міжнародна науково-практична конференція «Збереження здоров'я молоді – збереження нації», XIII Кирило-Мефодіївські читання, XVI Міжнародний симпозіум «Методи дискретних особливостей у задачах математичної фізики» та інші.

У першому півріччі 2014 року в університеті проведено 104 конференції, з них 49 – міжнародні. Серед них – III Міжнародна конференція «Комп'ютерне моделювання в наукоємних технологіях (КМНТ-2014)», XXXXI Міжнародна науково-практична конференція «Застосування лазерів у медицині та біології: ендокринологія» та інші.

Підтвердженням результативності наукової роботи університету є премії, нагороди, стипендії, отримані вченими університету.

Державну премію України в галузі науки і техніки у 2013 році присуджено Бараннику Є. О., докт. фіз.-мат. наук за роботу «Прилади та засоби діагностики та магнітної нанотерапії раку».

Грант Президента України для молодих учених призначено канд. фіз.-мат. наук, наук. співробітнику Москвітіній Ю. К. для проведення наукового дослідження «Оптимізація балансу енергії та частинок у плазмі термоядерного реактора».

У 2014 році іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених одержують Максименко-Шейко К. В. – канд. фіз.-мат. наук, ст. наук. співробітник фізико-енергетичного факультету; Шерстюк С. О. – докт. мед. наук, доцент медичного факультету.

Премію Кабінету Міністрів України за розробку і впровадження інноваційних технологій присуджено у 2014 році Дуднику О. В., канд. фіз.-мат. наук, докторанту кафедри ядерної і медичної фізики фізико-технічного факультету, Залюбовському І. І., докт. фіз.-мат. наук, проф. (посмертно) за роботу «Розробка і впровадження у виробництво спектрометрів-телескопів з моніторингу зарядженої радіації високої енергії на навколоремних орбітах».

Академічну стипендію Кабінету Міністрів України на 2013/2014 навчальний рік призна-

чено аспірантці фізико-технічного факультету Коваленко О. В.

Згідно з рішенням колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та постановою Президії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених у 2013 році одержували: Горобченко О. О., канд. фіз.-мат. наук Хардіков В. В., канд. фіз.-мат. наук (радіофізичний факультет), Шерстюк С. О. канд. мед. наук (медичний факультет). Стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених з лютого 2014 року отримують: Сухов Р. В., канд. фіз.-мат. наук (фізико-енергетичний факультет), Фролова Є. В., канд. психол. наук (психологічний факультет).

Почесною грамотою Харківської обласної державної адміністрації за значні досягнення в галузі науки, вагомий внесок у вирішення науково-технічних і соціально-економічних проблем Харківської області, високий професіоналізм та з нагоди Дня науки нагороджено професора кафедри фізичної хімії, докт. хім. наук Н. О. Водолазьку.

У 2014 році рішенням Харківської обласної державної адміністрації призначено іменні стипендії співробітникам університету:

- імені К. Д. Синельникова (з фізики і астрономії) для обдарованих молодих науковців – канд. фіз.-мат. наук, науковому співробітнику В. С. Ахметову;
- імені І. І. Мечникова (з медицини і біології) для обдарованих молодих науковців – канд. біол. наук, доценту Н. Є. Волковій;
- імені В. Н. Каразіна (з гуманітарних наук) для обдарованих молодих науковців – канд. істор. наук, зав. кафедри туристичного бізнесу А. Ю. Парфіненку;
- імені М. М. Бекетова (з хімії) для обдарованих молодих науковців – канд. хім. наук, доценту Д. В. Зіолковському.

Поряд з досягненнями, мають місце недоліки в організації і проведенні науково-дослідної роботи:

- недостатня кількість публікацій у виданнях, індексованих у наукометричних базах даних, в першу чергу, через те, що такі публікації готує лише незначна частка викладачів, науковців, аспірантів, докторантів;
- відсутність міжнародного визнання у переважній більшості періодичних видань університету;
- недостатній захист результатів НДР охоронними документами;
- відсутність договорів на створення науково-технічної продукції, мала кількість грантів і міжнародних договорів.

Таблиця 2.5

Оприлюднення результатів науково-дослідної роботи за перші шість місяців 2014 року

№ з/п	Факультет, підрозділ	Вісники	Збірники наукових праць	Монографії	Статті		Тези доповідей		Патенти	Конференції		Виставки	
					Усього	У зарубіжних виданнях	Усього	У зарубіжних виданнях		Усього	Міжнародні	Проведені в університеті	У яких університет брав участь
1	Біологічний	3	0	1	38	10	31	11	6	1	1	0	
2	Геолого-географічний	1	4	3	81	11	153	11	1	3	3	0	
3	Екологічний	1	2	1	27	11	53	2	2	2	1	0	1
4	Економічний	1	2	0	63	12	80	7	0	3	2	0	
5	Іноземних мов	2	13	2	393	24	172	5	0	29	4	1	
6	Історичний	0	4	6	42	5	28	11	0	14	6	4	
7	Комп'ютерних наук	1	0	3	66	16	64	4	10	2	2	0	
8	Медичний	1	2	2	173	27	128	19	9	4	2		3
9	Механіко-математичний	0	1	0	57	33	21	1	1	3	3	0	
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	0	3	7	65	10	105	20	0	6	5	2	
11	Психології	3	2	1	55	15	49	7	0	3	3	0	
12	Радіофізичний	1	1	3	46	20	46	19	0	1	1	0	
13	Соціологічний	1	0	3	65	14	26	4	0	10	5	0	
14	Фізико-енергетичний	0	0	1	16	12	12	0	0	0	0	0	
15	Фізико-технічний	0	3	1	75	45	18	3	2	5	0	0	
16	Фізичний	1	0	1	57	39	39	7	1	1	0	0	
17	Філологічний	1	0	3	150	22	9	1	0	3	0	0	
18	Філософський	4	2	5	126	19	116	16	2	7	6	0	
19	Хімічний	0	0	1	41	29	56	10	1	1,5	1	0	
20	Юридичний	1	0	6	109	14	80	3	0	1	1	0	
21	НДІ астрономії	0	0	0	11	8	13	7	0	0	0	0	
22	НДІ біології	0	0	0	15	9	8	5	1	1	1	0	
23	НДІ хімії	0	0	1	21	12	9	4	1	0,5	0	0	
24	Загально-університетські відділи	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	
25	Центр міжнародної освіти	0	2	1	25	1	0	0	0	1	1	0	
26	ЦНБ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	80	
27	Ботанічний сад	0	0	0	2	1	4	1	0	0	0	0	
	Усього	22	41	52	1 819	419	1 320	178	37	104	49	93	4

2.4. Підготовка кадрів вищої кваліфікації, робота докторантури й аспірантури

Університет є потужним центром підготовки кадрів вищої кваліфікації. На кінець 2013 року в університеті працювали 14 спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій. На сьогодні в університеті працюють 13 спеціалізованих рад.

Докторантура, аспірантура та інститут здобувачів – основне джерело підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Університет станом на 1 червня 2014 року має право проводити підготовку аспірантів за 83 спеціальностями. В аспірантурі університету станом на 1 липня 2014 р. навчалися 367 аспірантів за 57 спеціальностями, в тому числі 241 – з відривом від виробництва та 126 – за-

очно; 23 аспіранти навчаються за контрактом. Найбільша кількість аспірантів навчалися за спеціальностями економічного профілю – 74 особи; фізико-математичного – 57 осіб; філологічного – 47 осіб.

Великим залишається відсів з аспірантури. Зокрема, за 2013 рік він склав 35 осіб, за 6 місяців 2014 року з аспірантури відраховано 30 осіб.

До наукового керівництва аспірантами залучені 139 докторів і 85 кандидатів наук.

У 2013 році аспірантуру закінчили 96 аспірантів, у тому числі із захистом дисертацій у строк – 12. У 2014 році аспірантуру станом на 25 червня закінчили 8 осіб, у тому числі із захистом – 4 особи.

Університет станом на 25 червня 2014 року має право здійснювати підготовку докторантів за 35 спеціальностями. Зараз у докторантурі університету навчаються 22 докторанти за 16 спеціаль-

ностями. У 2014 році докторантуру закінчили 8 осіб, у тому числі 2 – із захистом дисертації.

До кафедр університету прикріплені 19 здобувачів, у тому числі 12 – для написання кандидатських дисертації і 7 – для складання кандидатських іспитів.

2.5. Студентська науково-дослідна робота

В університеті діють 85 наукових гуртків, до яких залучено 905 студентів, організовано 14 навчально-наукових центрів, 2 науково-дослідні лабораторії, в роботі яких беруть участь понад 200 студентів.

Здійснюється діяльність із залучення студентів до участі в олімпіадах різного рівня. У січні – лютому 2014 р. відбувся I тур Всеукраїн-

ської студентської олімпіади, в якому взяли участь понад 150 студентів університету. До II туру Всеукраїнської студентської олімпіади було залучено 100 студентів, 11 учасників завоювали призові місця (табл. 2.7).

Студенти університету беруть активну участь в організації та роботі міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій. У 2013/2014 навчальному році було проведено 24 конференції за участю студентів. Серед них слід відзначити XII Міжнародну студентську наукову конференцію «Соціологія і (пост)сучасність», Міжнародну конференцію «Вектори психології–2014», XII Всеукраїнську студентську наукову конференцію «Каразінські читання: Іноземна філологія. Пошук молодих».

З 2006/2007 навчального року проводиться Харківський регіональний конкурс студентсь-

Таблиця 2.6

Наукові періодичні видання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (станом на 01.07 2014 р.)

Галузь науки	Видання
Фізико-математичні науки	«Східноєвропейський фізичний журнал» (тех. науки) Вісник університету, серія «Фізика» Вісник університету, серія «Математика, прикладна математика, механіка» Вісник університету, серія «Математичне моделювання. Інформаційні технології. Автоматизовані системи управління» (технічні науки) Вісник університету, серія «Радіофізика та електроніка» Журнал «Біофізичний вісник» (біологічні науки) Журнал «Фізична інженерія поверхні» Збірник наукових праць «Сучасні проблеми природничих наук» (започаткований у 2013 р.)*
Хімічні науки	Вісник університету, серія «Хімія»
Біологічні науки	Вісник університету, серія «Біологія» Журнал «Фотобіологія та фотомедицина» (медичні та технічні науки)
Медичні науки	Вісник університету, серія «Медицина» Науково-практичний журнал «Психіатрія, неврологія та медична психологія» (започаткований у 2014 р.)*
Географічні науки	Вісник університету, серія «Геологія, географія, екологія» (геологічні науки) Вісник університету, серія «Екологія»(технічні науки) Збірник наукових праць «Людина та довкілля. Проблеми неоекології» Збірник наукових праць «Часопис соціально-економічної географії» Збірник наукових праць «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії»
Психологічні науки	Вісник університету, серія «Психологія» Науково-практичний журнал «Психологічне консультування і психотерапія» (започаткований у 2014 р.)*
Історичні науки	Вісник університету, серія «Історія» Вісник університету, серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки» Збірник наукових праць «Харківський історіографічний збірник» Збірник наукових праць «Актуальні питання вітчизняної та всесвітньої історії» Збірник наукових праць «Дриновський збірник» Журнал «Старожитності». Харківський історико-археологічний щорічник
Економічні науки	Вісник університету, серія «Економічна» Журнал «Соціальна економіка»
Політичні науки	Вісник університету, серія «Питання політології»
Філософські науки	Вісник університету, серія «Теорія культури та філософія науки» Вісник університету, серія «Філософія. Філософські перипетії» Науково-практичний журнал «Філософія спілкування: філософія, психологія, соціальна комунікація»*
Філологічні науки	33. Вісник університету, серія «Філологія» 34. Вісник університету, серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов» 35. Вісник університету, серія «Соціальні комунікації»* 36. Журнал «Філологічні трактати» 37. Міжнародний електронний збірник наукових праць «Когніція, комунікація, дискурс»

Педагогічні науки	38. Вісник університету, серія «Валеологія: сучасність і майбутнє» 39. Збірник наукових праць «Наукові записки кафедри педагогіки» 40. Збірник наукових праць «Викладання мов на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки»
Соціологічні науки	41. Вісник університету, серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи» 42. Збірник наукових праць «Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства» 43. Електронний збірник наукових праць «SOCIOПРОСТІР»* 44. Журнал «Український соціологічний журнал» 45. Електронне видання «Соціологія майбутнього: журнал з проблем соціології молоді та студентства»*
Юридичні науки	46. Вісник університету, серія «Право»
Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм	47. Вісник університету, серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм» *

* Видання, не зареєстровані як фахові.

ких наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук. У 2014 році 9 студентів університету стали його переможцями.

Щороку студенти університету беруть активну участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з різних галузей. Переможцями конкурсу у 2013/2014 навчальному році стали 24 студенти (табл. 2.8).

Студенти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – постійні учасники міжнародних олімпіад, турнірів і конкурсів.

Зокрема, команда університету, до складу якої увійшли студенти хімічного факультету Ірина Запорожець, Євген Звягін, Олександр Кравченко, Микита Оніжук і студент біологічного факультету Віталій Москальов, увійшла до шістки кращих на очному етапі IV Міжнародного турніру природничих наук (12–18 листопада 2013 року, Санкт-Петербурзький державний університет), а в індивідуальних змаганнях наші студенти показали найкращі індивідуальні результати: перше (Євген Звягін), друге (Ірина Запорожець) та третє (Олександр Кравченко) місця.

На Міжнародній студентській олімпіаді з теоретичної механіки студент фізико-технічного факультету Рубанов Дмитро одержав

срібну медаль.

На Міжнародній студентській олімпіаді з інформаційних технологій «IT- Universe» університет представляли переможці національного фіналу олімпіади – студенти факультету комп'ютерних наук Ярмо Віталій та Стебаєв Дмитро, які за результатами конкурсу «Спортивне програмування» посіли друге і третє місця, відповідно.

У квітні 2014 року в Лозанні (Швейцарія) проходив VI Міжнародний студентський турнір фізиків. Команда університету, до складу якої увійшли студенти фізико-технічного факультету Лісовський Віталій, Васильченкова Анастасія, Дмитрієв Платон, Відро Роман та Петров Борис посіла друге місце.

На IV Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Тараса Шевченка студентка філологічного факультету Прорвіна Євгенія отримала диплом третього ступеня.

Особлива увага приділяється публікаціям студентів за результатами їхньої науково-дослідної роботи. У 2008 році було опубліковано 480 наукових статей та тез доповідей за участю студентів, у 2010 р. – 520, у 2013 р. – 830 (з них самостійно – 340 статей і тез), а у першому півріччі 2014 р. – 420 (з них самостійно – 160 статей і тез).

Таблиця 2.7

Переможці Всеукраїнських студентських олімпіад у 2013/2014 навчальному році

Дисципліна	Прізвище, ім'я	Місце
Географія	Логвінова Марина Олександрівна	I
Хімія	Оніжук Микита Олегович	II
Безпека життєдіяльності	Матвеєв Богдан Альбертович	II
Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування	Ахтирський Денис Віталійович	II
Біологія	Сапожнікова Валерія Олександрівна	II
Фізика	Рубанов Дмитро Геннадійович	II
Фізика	Сиротенко Владислав Сергійович	II
Філософія. Релігієзнавство	Долгопол Катерина Юріївна	II
Історія України	Каштанов Кирило Альбертович	III
Економічна теорія	Айвазовський Володимир Вікторович	III
Географія	Попович Наталія Валеріївна	III

Таблиця 2.8

Переможці II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2013/2014 навчальному році

№ з/п	Напрямок	Прізвище, ім'я по батькові студента	Науковий керівник	Диплом
1	Фізика	Шаркова Марина Сергіївна	ст. наук. співробітник Легенький Максим Миколайович	I
2	Фізика	Карпов Денис Олександрович	канд. фіз.-мат. наук Шевченко Сергій Миколайович	II
3	Фізика	Ганенко Володимир Володимирович	проф. Береснєв В'ячеслав Мар- тинович	II
4	Економіка природокористування й охорона навколишнього середо- вища	Жадан Аліна Володи- мирівна	доц. Максименко Надія Василів- на	II
5	Економіка природокористування й охорона навколишнього середо- вища	Мільченко Анатолій Анатолійович	ст. викладач Кравченко Наталія Борисівна	II
6	Економіка природокористування й охорона навколишнього середо- вища	Колесниченко Альона Владиславівна	доц. Тітенко Ганна Валеріївна	II
7	Фізичне виховання та спорт	Мавроді Софія Олексі- ївна	проф. Козіна Жанетта Леонідів- на	III
8	Екологія та екологічна безпека	Свистунова Аліна Ми- хайлівна	доц. Ричак Наталія Львівна	II
9	Екологія та екологічна безпека	Бехтер Анастасія Ан- дріївна	ст. викладач Кривицька Іветта Анатоліївна	III
10	Екологія та екологічна безпека	Таринова Марія Рома- нівна	ст. викладач Кривицька Іветта Анатоліївна	III
11	Географічні науки	Озерська Тетяна Володи- мирівна	проф. Нємець Людмила Мико- лаївна	III
12	Соціологічні науки	Агамір'ян Любов Віктор- івна	проф. Сокурянська Людмила Георгіївна	I
13	Філософія	Зорченко Ірина Володи- мирівна	доц. Перепелиця Олег Микола- йович	II
14	Філософія	Чистотіна Ольга Володи- мирівна	доц. Шильман Михайло Євгено- вич	III
15	Світове господарство і міжнародні економічні відносини	Михайленко Катерина Михайлівна	ст. викладач Дідорчук Ірина Леонідівна, проф. Коломієць Ганна Миколаївна	III
16	Світове господарство і міжнародні економічні відносини	Порохняк Надія Вале- ріївна	ст. викладач Дідорчук Ірина Леонідівна, проф. Коломієць Ганна Миколаївна	III
17	Банківська справа	Москаленко Владислав Ігорович	ст. викладач Хмельков Андрій Володимирович	III
18	Банківська справа	Матвієнко Олександра Геннадіївна	ст. викладач Хмельков Андрій Володимирович	III
19	Фінанси, грошовий обіг та кредит	Пашкова Юлія Ігорівна	ст. викладач Хмельков Андрій Володимирович	III
20	Управління персоналом і економі- ка праці	Прус Юлія Ігорівна	ст. викладач Рекун Ганна Петрівна	III
21	Хімічні науки	Коверга Володимир Анатолійович	доц. Калугін Олег Миколайович	III
22	Біологічні науки	Шулік Вікторія Володи- мирівна	доц. Авксентьєва Ольга Олек- сандрівна	III
23	Юридичні науки	Скрипников В'ячеслав Олександрович	ст. викладач Усеїнова Ганна Сергіївна	III
24	Переклад	Ташенко Ганна Володи- мирівна	доц. Ребрій Олександр Володи- мирович	III

III. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ

3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців

У 2013/2014 навчальному році розширився спектр напрямів і спеціальностей підготовки фахівців, розвивалися та вдосконалювалися організаційні форми навчального процесу.

У червні 2014 року Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна акредитував підготовку бакалаврів, спеціалістів, магістрів за 3-ма напрямами та 4-ма спеціальностями:

- 6.030203, 7.03020301, 8.03020301 Міжнародні економічні відносини;
- 6.030507, 7.03050701, 8.03050701 Маркетинг;
- 6.030509, 7.03050901, 8.03050901 Облік і аудит;
- 8.04020405 Біофізика.

У 2013/2014 навчальному році було здійснено перший випуск спеціалістів та магістрів за новою акредитованою спеціальністю 7.17010101, 8.17010101 «Безпека інформаційних і комунікаційних систем».

Таблиця 3.1

Напрями та спеціальності підготовки фахівців з вищою освітою

№ з/п	Назва напрямку підготовки, спеціальності
1	2
Підготовка бакалаврів	
1	6.010203 Здоров'я людини
2	6.020101 Культурологія
3	6.140103 Туризм
4	6.020301 Філософія
5	6.020302 Історія
6	6.020303 Філологія
7	6.020304 Богослов'я (християнська теологія)
8	6.030101 Соціологія
9	6.030102 Психологія
10	6.030104 Політологія
11	6.030202 Міжнародне право
12	6.030203 Міжнародні економічні відносини
13	6.030204 Міжнародна інформація
14	6.030205 Країнознавство
15	6.030206 Міжнародний бізнес
16	6.030301 Журналістика
17	6.030302 Реклама і зв'язки з громадськістю
18	6.030401 Право
19	6.030501 Економічна теорія
20	6.030502 Економічна кібернетика
21	6.030503 Міжнародна економіка
22	6.030506 Прикладна статистика
23	6.030507 Маркетинг
24	6.030508 Фінанси і кредит
25	6.030509 Облік і аудит
26	6.030601 Менеджмент

Таблиця 3.1 (продовження)

27	6.040101 Хімія
28	6.040102 Біологія
29	6.040103 Геологія
30	6.040104 Географія
31	6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
32	6.040201 Математика
33	6.040202 Механіка
34	6.040203 Фізика
35	6.040204 Прикладна фізика
36	6.040206 Астрономія
37	6.040301 Прикладна математика
38	6.040302 Інформатика
39	6.050101 Комп'ютерні науки
40	6.050201 Системна інженерія
41	6.050801 Мікро- та наноелектроніка
42	6.130102 Соціальна робота
43	6.140101 Готельно-ресторанна справа
44	6.170101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем
45	6.170202 Охорона праці
Підготовка спеціалістів, магістрів	
1	8.01020301 Здоров'я людини
2	7.02010101 Культурологія 8.02010101
3	8.02030101 Філософія
4	7.02030201 Історія 8.02030201
5	7.02030203 Архівознавство 8.02030203
6	7.02030204 Археологія 8.02030204
7	7.02030301 Українська мова та література 8.02030301
8	7.02030302 Російська мова та література 8.02030302
9	7.02030302 Англійська мова та література 8.02030302
10	7.02030302 Німецька мова та література 8.02030302
11	7.02030302 Французька мова та література 8.02030302
12	7.02030302 Латинська мова та література 8.02030302
13	7.02030303 Прикладна лінгвістика 8.02030303
14	7.02030304 Переклад 8.02030304
15	7.03010101 Соціологія 8.03010101
16	7.03010201 Психологія 8.03010201
17	7.03010401 Політологія 8.03010401
18	7.03020301 Міжнародні економічні відносини 8.03020301
19	7.03030101 Журналістика 8.03030101
20	7.03040101 Правознавство 8.03040101
21	8.03050101 Економічна теорія
22	8.03050201 Економічна кібернетика
23	7.03050301 Міжнародна економіка 8.03050301
24	7.03050601 Прикладна статистика 8.03050601
25	7.03050701 Маркетинг 8.03050701

Таблиця 3.1 (продовження)

26	7.03050801 Фінанси і кредит 8.03050801
27	7.03050802 Банківська справа 8.03050802
28	7.03050901 Облік і аудит 8.03050901
29	7.03050601 Менеджмент організацій і адміністрування 8.03050601
30	8.03060104 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
31	7.04010101 Хімія 8.04010101
32	7.04010201 Біологія 8.04010201
33	8.04010205 Біохімія
34	7.04010209 Генетика 8.04010209
35	7.04010212 Фізіологія людини і тварин 8.04010212
36	7.04010301 Геологія 8.04010301
37	7.04010301 Гідрогеологія 8.04010301
38	8.04010305 Геологія нафти і газу
39	7.04010401 Географія 8.04010401
40	7.04010402 Економічна і соціальна географія 8.04010402
41	7.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища 8.04010601
42	7.04020101 Математика 8.04020101
43	7.04020201 Теоретична та прикладна механіка 8.04020201
44	8.04020301 Фізика
45	8.04020302 Фізика конденсованого стану
46	8.04020401 Прикладна фізика
47	7.04020402 Радіофізика й електроніка 8.04020402
48	8.04020403 Експериментальна ядерна фізика та фізика плазми
49	7.04020405 Біофізика 8.04020405
50	7.04020406 Медична фізика 8.04020402
51	8.04020601 Астрономія
52	7.04030101 Прикладна математика 8.04030101
53	7.04030201 Інформатика 8.04030201
54	7.05010101 Інформаційні управляючі системи 8.05010101 та технології
55	7.05020101 Комп'ютеризовані системи управління та 8.05020101 автоматика
56	7.05080102 Фізична та біомедична електроніка 8.05080102
57	7.12010001 Лікувальна справа
58	7.14010301 Туризмознавство 8.14010301
59	8.18010018 Адміністративний менеджмент
60	8.18010019 Медіа-комунікації
61	8.18010024 Прикладна економіка
62	7.17010101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем 8.17010101
63	8.18010015 Консолідована інформація
64	8.18010014 Управління фінансово-економічною безпекою
65	8.18010016 Бізнес-адміністрування

Університет отримав ліцензії на провадження освітньої діяльності:

- з підготовки бакалаврів у галузі знань 0302 «Міжнародні відносини» за напрямками 6.030205 «Країнознавство» та 6.030206 «Міжнародний бізнес»;

- з підготовки магістрів у галузі знань 1801 «Специфічні категорії» за спеціальностями 8.18010014 «Управління фінансово-економічною безпекою» та 8.18010016 «Бізнес-адміністрування»;

- з підготовки магістрів у галузі знань 0401 «Природничі науки» за спеціальністю 8.04010305 «Геологія нафти і газу».

У 2014 році вперше здійснено прийом на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» на факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу за напрямками підготовки «Країнознавство», «Міжнародний бізнес»; за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» на економічний факультет зі спеціальностей «Управління фінансово-економічною безпекою», «Бізнес-адміністрування», на геолого-географічний факультет зі спеціальності «Геологія нафти і газу».

Підготовка фахівців у 2013/2014 навчальному році проводилася за 43 напрямками та 62 спеціальностями. З 2014/2015 навчального

року буде здійснюватися підготовка за 45 напрямками та 65 спеціальностями (табл. 3.1).

3.2. Контингент осіб, які навчаються

У 2013/2014 навчальному році в університеті навчалися 14976 осіб, з них 11295 студентів – громадяни України, в тому числі 8787 осіб – за денною, 2508 осіб – за заочною формами навчання. Кількість іноземних студентів досягла 3681. Навчалися іноземні громадяни з 67 країн. В аспірантурі навчалися 403 громадян України та 26 іноземців, у докторантурі – 22 громадян України.

За бюджетною формою навчалися 6929 осіб (46,5 %). З них 6243 – за денною формою (37 іноземних студентів), 686 – за заочною формою навчання (4,9 %).

За контрактом навчалися 8047 студентів (53,7 % від загальної кількості студентів університету) Серед них 4403 студенти – громадяни України (54,7 % від загальної кількості студентів) і 3644 студенти – громадяни іноземних держав (39,5%).

3.3. Успішність студентів і випуск фахівців на денному відділенні

У 2013/2014 навчальному році одним із головних пріоритетів залишалося забезпечення високого рівня освітнього процесу, дотримання державних стандартів вищої освіти та вимог

Таблиця 3.2

Динаміка основних показників успішності студентів, %

Форма навчання	Сесія	Абсолютна успішність		«5»		«5» і «4»		Тільки «3»	
		12/13	13/14	12/13	13/14	12/13	13/14	12/13	13/14
Денна	Зимова	89,3	88,0	12,0	10,4	35,3	31,7	4,8	5,6
	Літня	89,1	86,7	5,7	13,0	42,0	31,5	1,1	3,4
Заочна	Зимова	81,5	80,8	5,8	3,6	29,1	26,0	8,3	10,3
	Літня	86,3	86,9	7,0	7,2	28,8	25,3	8,7	11,0

Таблиця 3.4

Боржники після літньої екзаменаційної сесії

№ з/п	Факультети	Отримали «2» після літньої сесії 2012/2013 навчального року	З них відраховано на 1 вересня 2013 р.	Отримали «2» після літньої сесії 2013/2014 навчального року
1	Біологічний	30	11	34
2	Геолого-географічний	37	10	15
3	Екологічний	-	-	20
4	Економічний	2	11	97
5	Іноземних мов	51	23	58
6	Історичний	8	7	17
7	Комп'ютерних наук	51	13	48
8	Медичний	39	33	121
9	Механіко-математичний	66	30	31
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	63	15	25
11	Психології	16	7	46
12	Радіофізичний	21	12	9
13	Соціологічний	47	10	39
14	Фізико-енергетичний	15	11	17
15	Фізико-технічний	21	6	7
16	Фізичний	9	9	20
17	Філологічний	45	15	42
18	Філософський	10	5	9
19	Хімічний	19	12	7
20	Юридичний	47	5	2
Усього		597	243	664

Міністерства освіти і науки України. Порівнюючи показники успішності студентів у літню екзаменаційну сесію 2013/2014 навчального року з успішністю 2012/2013 навчального року, можна відзначити, що показник абсолютної успішності знизився і становить 86,7 % (проти 89,1 %). Показник якісної успішності також знизився і дорівнює 44,5 % (47,7 % у 2012/2013 навчальному році) (табл. 3.2, 3.3).

Аналіз підсумків літньої екзаменаційної сесії 2013/2014 навчального року засвідчує, що показник «кількість боржників» також суттєво зріс і дорівнює 664 (8,1 % студентів) (у 2012/2013 навчальному році – 597 (7,5 % студентів)). Найбільша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», – на таких факультетах: медичному – 121 (21,4 %), економічному – 97 (9,6 %), іноземних мов – 58 (6,9 %), психології – 46 (16,7 %), комп'ютерних наук – 48 (13,2%), філологічному – 42 (5,9 %), соціо-

логічному – 39 (9,1 %). (табл. 3.4). Найменша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», – на таких факультетах: юридичному – 2 (0,5 %), філософському – 9 (4,5 %), хімічному – 7 (2,3 %). У 2013/2014 навчальному році спостерігалось багато студентів, які не з'явилися на іспити без поважних причин: на економічному факультеті – 88 осіб (8,7 %), факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – 83 (14,1 %), юридичному – 35 (9,3 %), радіофізичному – 34 (9,7 %). Слід зазначити, що цей показник значно знижує абсолютну та якісну успішність на факультеті і в університеті. На фізичному, медичному та екологічному факультетах не було студентів, які не з'явилися на іспити без поважних причин.

Усього в університеті 1014 студентів-відмінників. Найвищий цей показник на таких факультетах: економічному – 98 осіб, іноземних мов – 93 особи, філологічному – 91 особа,

Таблиця 3.3

Основні показники екзаменаційних сесій за факультетами (денне відділення), %

№ з/п	Факультет	Сесія	2012/2013 навчальний рік		2013/2014 навчальний рік	
			Абсолютна	Якісна	Абсолютна	Якісна
1	Біологічний	зимова	88	54	84	45
		літня	85	61	87	58
2	Геолого-географічний	зимова	86	54	78	43
		літня	90	51	87	48
3	Екологічний	зимова	89	49	87	49
		літня	89	48	87	52
4	Економічний	зимова	86	88	93	41
		літня	49	48	81	40
5	Іноземних мов	зимова	94	53	93	41
		літня	94	54	93	43
6	Історичний	зимова	91	47	94	50
		літня	96	44	92	44
7	Комп'ютерних наук	зимова	86	37	81	34
		літня	82	34	86	36
8	Медичний	зимова	92	47	89	42
		літня	92	46	79	46
9	Механіко-математичний	зимова	79	38	80	35
		літня	83	40	87	45
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	зимова	89	51	85	46
		літня	84	44	81	38
11	Психології	зимова	90	42	98	37
		літня	93	43	80	39
12	Радіофізичний	зимова	80	36	89	35
		літня	94	52	88	42
13	Соціологічний	зимова	98	44	97	36
		літня	87	38	89	37
14	Фізико-енергетичний	зимова	84	43	81	51
		літня	87	56	75	52
15	Фізико-технічний	зимова	88	60	89	62
		літня	85	61	89	56
16	Фізичний	зимова	91	55	98	53
		літня	96	66	91	66
17	Філологічний	зимова	92	53	91	49
		літня	93	54	92	51
18	Філософський	зимова	89	55	91	49
		літня	93	57	93	56
19	Хімічний	зимова	93	39	94	40
		літня	89	43	92	50
20	Юридичний	зимова	97	33	98	28
		літня	85	31	89	27
	По університету	зимова	89	47	88	42
		літня	89	48	87	44

Таблиця 3.5

Відсів студентів на факультетах (денна форма навчання), %

№ з/п	Факультет	Усього					За академічну неуспішність				
		09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
1	Біологічний	3,3	5,2	5,4	8,2	9,2	2,4	3,3	3,6	5,6	5,9
2	Геолого-географічний	3,3	5,9	3,9	5,9	7,9	2,3	4,2	3,1	4,0	6,7
3	Екологічний	9,8	10,7	2,8	6,3	10,6	6,3	7,3	1,1	5,0	4,7
4	Економічний	4,1	3,2	4,1	4,0	4,7	3,7	1,9	2,2	2,0	2,1
5	Іноземних мов	6,1	4,8	4,0	7,0	5,3	2,4	1,7	2,0	3,9	2,4
6	Історичний	5,9	4,5	5,2	11,0	2,9	4,5	2,8	2,9	7,5	1,7
7	Комп'ютерних наук	13,0	8,4	8,6	15,4	7,0	7,6	5,8	6,4	10,0	5,9
8	Медичний	4,6	0,6	12,2	10,0	16,3	2,1	0,6	6,3	7,0	6,0
9	Механіко-математичний	8,1	13,7	10,3	18,7	9,7	5,1	11,6	10,1	12,4	8,7
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2,8	4,2	4,0	4,0	6,7	1,6	1,1	1,3	1,7	3,2
11	Психології	8,0	4,6	5,2	5,5	6,4	3,1	2,5	3,0	3,3	4,6
12	Радіофізичний	8,9	10,4	7,2	13,2	12,0	7,4	9,4	6,4	9,4	9,2
13	Соціологічний	8,3	5,1	5,0	8,1	4,7	5,7	4,3	3,5	3,5	1,7
14	Фізико-енергетичний	12,7	18,3	5,4	8,8	8,9	11,8	17,6	3,4	5,7	8,9
15	Фізико-технічний	10,6	9,6	6,4	4,4	12,1	9,3	7,4	5,3	3,2	7,0
16	Фізичний	10,1	5,9	10,5	5,7	9,5	4,3	4,5	4,0	4,5	7,3
17	Філологічний	6,0	7,5	7,6	6,5	8,7	4,1	5,6	5,0	4,2	3,2
18	Філософський	3,3	6,6	7,5	9,6	6,3	1,5	4,8	5,5	6,7	1,9
19	Хімічний	4,7	6,9	3,1	6,9	4,7	3,5	5,1	1,5	5,0	2,8
20	Юридичний	14,0	10,5	6,5	6,4	2,9	7,4	7,8	2,4	3,7	2,4
	По університету	6,7	6,5	6,1	8,1	7,7	4,4	4,7	3,8	5,1	4,2

Таблиця 3.6

Відрахування студентів денної форми навчання у 2013/2014 навчальному році

Контингент денного відділення	Факультет	Денна			
		Усього		Академічна заборгованість	
		Кількість	%	Кількість	%
389	Біологічний	36	9,2	23	5,9
419	Геолого-географічний	33	7,9	28	6,7
170	Екологічний	18	10,6	8	4,7
1045	Економічний	49	4,7	21	2,1
906	Іноземних мов	48	5,3	22	2,4
343	Історичний	10	2,9	4	1,7
370	Комп'ютерних наук	26	7,0	22	5,9
595	Медичний	58	9,7	36	6,0
424	Механіко-математичний	69	16,3	37	8,7
535	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	36	6,7	17	3,2
281	Психології	18	6,4	13	4,6
369	Радіофізичний	44	12,0	34	9,2
528	Соціологічний	25	4,7	9	1,7
216	Фізико-енергетичний	19	8,9	19	8,9
255	Фізико-технічний	31	12,1	18	7,0
231	Фізичний	22	9,5	17	7,3
743	Філологічний	65	8,7	24	3,2
205	Філософський	13	6,3	4	1,9
319	Хімічний	15	4,7	9	2,8
381	Юридичний	11	2,9	9	2,4
8 824	Усього	646	7,7	374	4,2

Таблиця 3.7

Випуск фахівців – громадян України

Форма навчання	Бакалаври		Спеціалісти		Магістри	
	2013 рік	2014 рік	2013 рік	2014 рік	2013 рік	2014 рік
Денна	1583	1488	478	350	1033	1007
Заочна	553	462	296	192	317	345
Усього	2136	1950	774	542	1350	1342

Таблиця 3.9

Коефіцієнт випуску спеціалістів і магістрів на денному відділенні
(% відносно прийому)

№ з/п	Факультет	Навчальний рік				
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
1	Біологічний	100	96,0	100	96,3	100
2	Геолого-географічний	97,6	97,2	100	100	96,3
3	Екологічний	100	100	100	100	100
4	Економічний	98,7	98,4	97,8	100	100
5	Іноземних мов	95,8	89,8	98,7	94,2	98,2
6	Історичний	100	95,0	97,0	96,5	97,5
7	Комп'ютерних наук	95,7	100	100	85,0	-
8	Медичний	100	100	93,8	95,0	95,6
9	Механіко-математичний	93,2	79,0	92,5	93,2	98,7
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	99,9	98,0	98,4	100	100
11	Психології	99,7	100	98,3	100	98,1
12	Радіофізичний	99,0	100	99,0	100	98,7
13	Соціологічний	100	98,0	100	95,6	98,6
14	Фізико-енергетичний	100	100	100	100	97,3
15	Фізико-технічний	97,8	100	100	100	98,8
16	Фізичний	100	93,0	89,0	100	97,5
17	Філологічний	97,1	91,4	97,0	89,8	97,2
18	Філософський	99,7	98,6	99,0	87,5	100
19	Хімічний	99,7	100	100	100	100
20	Юридичний	99,8	98,0	91,7	93,5	97,5
По університету		97,0	96,3	96,1	97,5	97,7

Таблиця 3.8

Випуск фахівців у 2013/2014 навчальному році за освітньо-кваліфікаційними рівнями
«спеціаліст», «магістр» (денна форма навчання)

№ з/п	Факультет	Випуск	Дипломиз відзнакою		Захищені дипломні роботи на «відмінно»	
			Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	60	23	38,3	34	56,6
2	Геолого-географічний	74	20	27,0	26	35,1
3	Екологічний	28	6	21,4	12	42,8
4	Економічний	149	52	35,0	56	37,6
5	Іноземних мов	105	42	40,0	58	55,2
6	Історичний	59	24	40,7	31	52,5
7	Комп'ютерних наук	56	20	35,7	22	39,3
8	Медичний	76	14	18,4	-	-
9	Механіко-математичний	86	24	28,0	27	31,3
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	70	29	41,4	41	58,6
11	Психології	42	7	33,3	18	42,8
12	Радіофізичний	90	23	25,6	36	40,0
13	Соціологічний	80	28	35,0	31	39,0
14	Фізико-енергетичний	20	9	45,0	9	45,0
15	Фізико-технічний	35	24	68,6	27	77,1
16	Фізичний	60	23	38,3	29	48,3
17	Філологічний	120	45	37,5	61	51,0
18	Філософський	37	12	32,4	16	43,2
19	Хімічний	59	10	17,0	23	39,0
20	Юридичний	51	10	19,6	18	35,3
Усього		1357	445	32,8	575	42,3

Таблиця 3.10

Абсолютна успішність студентів заочної форми навчання (літня сесія) (у %)

№ з/п	Факультети	Навчальний рік	
		2012/2013	2013/2014
1	Біологічний	85,0	91,0
2	Геолого-географічний	83,0	74,0
3	Екологічний	100,0	91,0
4	Економічний	91,0	93,0
5	Іноземних мов	82,0	83,0
6	Історичний	81,0	81,0
7	Комп'ютерних наук	50,0	40,0
8	Механіко-математичний	67,0	70,0
9	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	81,0	81,0
10	Психології	84,0	84,0
11	Соціологічний	79,0	86,0
12	Філологічний	85,0	84,0
13	Філософський	84,0	81,0
14	Хімічний	95,0	96,0
15	Юридичний	97,0	99,0
По університету		86,3	86,9

Таблиця 3.11

Відрахування студентів заочної форми навчання у 2013/2014 навчальному році

№ з/п	Факультет	Контингент	Усього		За академічну заборгованість	
			Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	180	9	5,0	6	3,3
2	Геолого-географічний	122	7	5,7	4	3,2
3	Екологічний	64	6	9,4	4	6,3
4	Економічний	391	49	12,5	25	6,4
5	Іноземних мов	321	31	9,6	7	2,2
6	Історичний	116	22	19,0	3	2,6
7	Комп'ютерних наук	8	4	50,0	4	50,0
8	Механіко-математичний	16	3	18,7	2	12,5
9	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	217	39	18,0	34	15,7
10	Психології	160	15	9,4	6	3,8
11	Соціологічний	106	10	9,4	0	0
12	Філологічний	239	32	13,4	13	5,5
12	Філософський	79	9	11,4	8	10,1
14	Хімічний	40	2	5,0	1	2,5
15	Юридичний	440	42	9,5	25	5,6
Усього		2508	280	11,2	142	5,7

фізичному – 74 особи. Низьким є зазначений показник на екологічному факультеті – 9 осіб. Студенти-відмінники – це, насамперед, п'ятикурсники – 401 особа.

Зменшився показник відсіву студентів: він становить у 2013/2014 навчальному році 7,7 % (порівняно з 8,1 % у 2012/2013 навчальному році). За академічну заборгованість відраховано 4,2 % студентів (у 2012/2013 навчальному році – 5,1 %) (табл. 3.5, 3.6). Найбільший відсів був на таких факультетах:

– механіко-математичному – 69 осіб (16,3 %), із них за академічну неуспішність відраховано 37 осіб (8,7 %);

– філологічному – 65 осіб (8,7 %), із них за академічну неуспішність відраховано 24 особи (3,2 %).

– медичному – 58 осіб (9,7 %), із них за академічну неуспішність відраховано 36 осіб (6,0 %);

– економічному – 49 осіб (4,7 %), із них за академічну неуспішність відраховано 21 особу (2,1 %);

– іноземних мов – 48 осіб (5,3 %), із них за академічну неуспішність відраховано 22 особи (2,4 %);

– радіофізичному – 44 особи (12,2 %), із них за академічну неуспішність відраховано 34 особи (9,2 %).

У 2013/2014 навчальному році за денною та заочною формами навчання випуск фахівців – громадян України склав: за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» – 1950 осіб, «спеціаліст» – 542 особи, «магістр» – 1342 особи.

Серед випускників денної форми навчання 350 спеціалістів (у тому числі 72 контрактники) та 1007 магістрів (244 контрактники). За освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» отримали дипломи 1488 осіб (з них 246 контрактників) (табл. 3.7.).

Студентами-громадянами України денної форми навчання за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «магістр» було захище-

но 1281 дипломну роботу на 19 факультетах, із них на «відмінно» – 575 (42,3 %)

Дипломи магістрів із відзнакою отримали 392 випускники спеціалістів – 53 випускники (табл. 3.8).

Найвищий коефіцієнт випуску магістрів і спеціалістів дорівнював 100 % на денному відділенні таких факультетів: біологічного, екологічного, економічного, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, філософського, хімічного. У цілому, цей показник, порівняно з минулим роком, не змінився і дорівнює 97,7 % (у 2012/2013 навчальному році – 97,5%) (табл. 3.9).

3.4. Успішність студентів і випуск фахівців на заочному відділенні

Студенти-заочники здобувають освіту на 15 факультетах, обираючи певну форму навчання: заочну (за держзамовленням і на умовах контракту), заочну паралельну, заочну прискорену або заочну другу вищу освіту.

У 2013/2014 навчальному році за заочною формою навчалися 2508 студентів, з них за кошти юридичних і фізичних осіб – 1822 особи.

У 2014 році отримали дипломи 999 випускників (із них 750 – студенти-контрактники, що становить 75,1 %). За освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» дипломи отримали 462 особи (з відзнакою – 14 осіб (3,0 %)), «спеціаліст» – 192 особи (з відзнакою – 16 осіб (8,3 %)), «магістр» – 345 осіб (з відзнакою – 51 особа (15 %)) (табл. 3.7).

За результатами літньої екзаменаційної сесії 2013/2014 навчального року середній показник абсолютної успішності на заочному відділенні залишився на рівні 2012/2013 навчального року. При цьому на соціологічному факультеті успішність зросла на 7 %, на біологічному факультеті – на 6 % (табл. 3.10).

Слід відзначити, що абсолютна успішність літньої екзаменаційної сесії 2013/2014 навчального року порівняно із зимовою екзаменаційною сесією 2013/2014 навчального року підвищилася на 6% по університету в цілому.

За 2013/2014 навчальний рік відсів на заочному відділенні склав 280 осіб (11,2 %), у тому числі: за академічну неуспішність – 142 особи, за порушення фінансових умов контракту – 64 особи (табл. 3.11).

За заочною формою навчання другу вищу освіту здобували 299 осіб. У 2014 році захистили дипломи 89 студентів, у тому числі за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» – 70 осіб; за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» – 19 осіб.

3.5. Навчально-виробнича практика

У 2013/2014 навчальному році факультети працювали згідно з переробленими минулого року наскрізними програмами практики. Програми проведення виробничих практик спрямовані на формування у студентів сучасних практичних компетентностей і наближення практичної підготовки до потреб ринку праці. Було укладено 1286 договорів на проведення практики. За межами університету (на виробництві та у філіях кафедр) пройшли практику 1367 студентів (85 %) (табл. 3.12). Студенти 3-го курсу історичного факультету пройшли краєзнавчу практику на базі Центру краєзнавства імені академіка П.Г. Тронька.

Стаціонарні бази практик використовують такі факультети, як біологічний, геолого-географічний та радіофізичний. За минулий рік стан цих баз практик значно поліпшився. На навчальних базах університету пройшли практику 136 студентів.

На засіданнях кафедр і вчених рад факультетів обговорювалися питання підготовки до проведення практики та її методичного забезпечення, аналізувалися результати проходження практики студентами, удосконалено програми усіх видів практик.

Студенти-практиканти отримали позитивні відгуки щодо рівня їхньої теоретичної та методичної підготовки. Усього по університету одержали відмінні та добрі оцінки за практику 99,0 % студентів (табл. 3.13). Було забезпечено належний науковий і методичний рівні керівництва студентами під час проведення практики, 100 % керівників практик мали вчені ступені та звання (табл. 3.14).

Практика проводилася організовано, без порушень та нещасних випадків, чому сприяв ретельний контроль з боку керівників практики студентів та відділу охорони праці університету.

3.6. Працевлаштування випускників і студентів

Працевлаштування випускників 2014 року, які навчалися за державним замовленням, становить 84,3 %. У 2014 році направлені до шкіл Харкова та Харківської області 70 випускників, які мають право викладати у загальноосвітніх навчальних закладах.

У 2013/2014 році навчальному році було проведено 20 презентацій роботодавців та програм стажування. Зокрема, відбулися презентації компаній «Mars Ukraine», «Philip Morris Ukraine», «KPMG», «Sigma Ukraine», «NixSolutions», «SunInBev Ukraine». Було організовано екскурсії студентів економічного факультету до філій, відділень «ПриватБанку» у Харківській області.

Таблиця 3.12

Місця проходження виробничої практики

№ з/п	Факультет	Рік	Курс	Кількість студентів	Пройшли практику			
					На виробництві, %	У філіях кафедр, %	На кафедрах, %	На оплачуваних місцях, %
	Біологічний	2013	IV	73	91,0	-	9,0	-
		2014	IV	75	92,0	-	8,0	-
	Геолого-географічний	2013	III,V	157	100	-	-	-
		2014	III,V	144	100	-	-	-
	Екологічний	2013	III,V	72	100	-	-	-
		2014	III,V	53	100	-	-	-
	Економічний	2013	V	180	92,0	-	8,0	-
		2014	V	185	91,0	-	9,0	-
	Іноземних мов	2013	V	137	80,0	-	20,0	-
		2014	V	110	81,0	-	19,0	-
	Історичний	2013	V	71	100	-	-	-
		2014	V	61	100	-	-	-
	Комп'ютерних наук	2013	V	50	76,0	-	24,0	-
		2014	V	61	70,0	-	30,0	-
	Медичний	2013	V	74	100	-	-	-
		2014	V	81	100	-	-	-
	Механіко-математичний	2013	V	87	45,0	-	55,0	-
		2014	V	94	51,0	-	49,0	-
	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2013	V	94	100	-	-	-
		2014	V	71	100	-	-	-
	Психології	2013	V	45	76,0	-	24,0	-
		2014	V	44	80,0	-	20,0	-
	Радіофізичний	2013	V	88	69,0	-	31,0	-
		2014	V	93	63,0	-	37,0	-
	Соціологічний	2013	V	94	70,0	-	30,0	-
		2014	V	84	75,0	-	25,0	-
	Фізико-енергетичний	2013	V	20	90,0	-	10,0	-
		2014	V	20	80,0	-	20,0	-
	Фізико-технічний	2013	V	46	77,0	17,0	6,0	-
		2014	V	43	74,0	21,0	5,0	-
	Фізичний	2013	V	59	31,0	-	69,0	-
		2014	V	65	49,0	-	51,0	-
	Філологічний	2013	V	148	88,0	-	12,0	-
		2014	V	124	86,0	-	14,0	-
	Філософський	2013	IV	48	83,0	-	17,0	-
		2014	IV	44	86,0	-	14,0	-
	Хімічний	2013	V	59	83,0	17,0	-	-
		2014	V	59	85,0	15,0	-	-
	Юридичний	2013	IV	71	100	-	-	-
		2014	IV	84	100	-	-	-
	Усього	2013		1 673	84,0	1,0	15,0	-
		2014		1 600	84,0	1,0	15,0	-

Таблиця 3.13

Успішність проходження студентами виробничої практики

№ з/п	Факультети	Роки	Курс	Кількість студентів	Одержали оцінки		
					«Відмінно», %	«Добре», %	«Задовільно», %
	Біологічний	2013	IV	73	48,0	52,0	-
		2014	IV	75	47,0	51,0	2,0
	Геолого-географічний	2013	III,V	157	49,0	47,0	4,0
		2014	III,V	144	51,0	46,0	3,0
	Екологічний	2013	III,V	72	71,0	29,0	-
		2014	III,V	53	70,0	30,0	-
	Економічний	2013	V	180	60,0	37,0	3,0
		2014	V	185	66,0	30,0	4,0
	Іноземних мов	2013	V	137	65,0	35,0	-
		2014	V	110	65,0	35,0	-
	Історичний	2013	V	71	79,0	21,0	-
		2014	V	61	80,0	20,0	-
	Комп'ютерних наук	2013	V	50	98,0	2,0	-
		2014	V	61	95,0	5,0	-
	Медичний	2013	V	74	86,0	14,0	-
		2014	V	81	83,0	17,0	-
	Механіко-математичний-	2013	V	87	28,0	69,0	3,0
		2014	V	94	30,0	67,0	3,0
	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2013	V	94	72,0	28,0	-
		2014	V	71	70,0	30,0	-
	Психології	2013	V	45	69,0	31,0	-
		2014	V	44	73,0	27,0	-
	Радіофізичний	2013	V	88	52,0	44,0	3,0
		2014	V	93	59,0	38,0	3,0
	Соціологічний	2013	V	94	77,0	23,0	-
		2014	V	84	79,0	21,0	-
	Фізико-енергетичний	2013	V	20	100	-	-
		2014	V	25	100	-	-
	Фізико-технічний	2013	V	46	74,0	26,0	-
		2014	V	43	77,0	23,0	-
	Фізичний	2013	V	59	56,0	41,0	3,0
		2014	V	65	78,0	19,0	3,0
	Філологічний	2013	V	148	53,0	46,0	1,0
		2014	V	124	61,0	37,0	2,0
	Філософський	2013	IV	48	77,0	23,0	-
		2014	IV	44	82,0	18,0	-
	Хімічний	2013	V	59	80,0	20,0	-
		2014	V	59	81,0	19,0	-
	Юридичний	2013	IV	71	89,0	11,0	-
		2014	IV	84	86,0	14,0	-
	Усього	2013		1 673	65,0	34,0	1,0
		2014		1 600	68,0	31,0	1,0

Таблиця 3.14

Керівництво виробничою практикою

№ з/п	Факультет	Роки	Курс	Кількість студентів	Керували практикою		
					Усього	Професори, доктори наук, %	Доценти, кандидати наук, %
1	Біологічний	2013	IV	73	26	19,0	81,0
		2014	IV	75	18	28,0	72,0
2	Геолого-географічний	2013	III, V	157	21	24,0	76,0
		2014	III, V	144	21	29,0	71,0
3	Екологічний	2013	III, V	72	3	-	100
		2014	III, V	53	3	33,0	67,0
4	Економічний	2013	V	180	20	20,0	80,0
		2014	V	185	23	30,0	70,0
5	Іноземних мов	2013	V	137	31	16,0	84,0
		2014	V	110	23	26,0	74,0
6	Історичний	2013	V	71	7	29,0	71,0
		2014	V	61	5	40,0	60,0
7	Комп'ютерних наук	2013	V	50	5	80,0	20,0
		2014	V	61	7	71,0	29,0
8	Медичний	2013	V	74	9	-	56,0
		2014	V	81	9	22,0	77,0
9	Механіко-математичний	2013	V	87	14	7,0	64,0
		2014	V	94	15	20,0	80,0
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2013	V	94	6	-	100
		2014	V	71	6	-	100
11	Психології	2013	V	45	10	50,0	50,0
		2014	V	44	10	60,0	40,0
12	Радіофізичний	2013	V	88	45	42,0	51,0
		2014	V	93	46	57,0	43,0
13	Соціологічний	2013	V	94	9	-	80,0
		2014	V	84	7	29,0	71,0
14	Фізико-енергетичний	2013	V	20	3	100	-
		2014	V	25	3	100	-
15	Фізико-технічний	2013	V	46	6	100	-
		2014	V	43	5	100	-
16	Фізичний	2013	V	59	6	100	-
		2014	V	65	7	100	-
17	Філологічний	2013	V	148	26	37,0	65,0
		2014	V	124	24	42,0	58,0
18	Філософський	2013	IV	48	10	50,0	50,0
		2014	IV	44	9	67,0	33,0
19	Хімічний	2013	IV	59	4	50,0	25,0
		2014	IV	59	4	25,0	75,0
20	Юридичний	2013	IV	71	4	-	75,0
		2014	IV	84	4	-	100
	Усього	2013		1 673	265	31,0	64,0
		2014		1 600	249	41,0	59,0

Таблиця 3.15

Працевлаштування випускників денної форми навчання, які закінчили університет у 2014 році (зі спеціальностей)

№ з/п	Факультет, спеціальність	Випускники, які навчалися за державним замовленням	Праце- влаштовані	Надано право на самостійне працевлаш- тування	Не працевлашто- вані випускники, які навчалися за державним замовленням
1	2	4	5	7	8
1	БІОЛОГІЧНИЙ	60	56	4	-
	Генетика	13	12	1	-
	Фізіологія	14	14	-	-
	Біологія	24	22	2	-
	Біохімія	9	8	1	-
2	ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ	64	61	3	-
	Економічна географія	16	15	1	-
	Гідрогеологія	11	9	2	-
	Географія	27	27	-	-
	Геологія	10	10	-	-
3	ЕКОЛОГІЧНИЙ	26	26	-	-
	Екологія	26	26	-	-
4	ІСТОРИЧНИЙ	54	54	-	-
	Історія	40	40	-	-
	Архівознавство	7	7	-	-
	Археологія	7	7	-	-
5	ІНОЗЕМНИХ МОВ	65	57	-	8
	Мова та література (з вивченням мови)	29	27	-	2
	Переклад	36	30	-	6
6	МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ	74	41	2	31
	Інформатика	23	15	1	7
	Математика	20	13	1	6
	Прикладна математика	22	11	-	11
	Механіка	9	2	-	7
7	РАДІОФІЗИЧНИЙ	86	83	-	3
	Радіофізика та електроніка	60	57	-	3
	Біофізика	19	19	-	-
	Фізична та біомедична електроніка	7	7	-	-
8	СОЦІОЛОГІЧНИЙ	64	53	6	5
	Соціологія	43	35	4	4
	Політологія	12	9	2	1
	Медіа-комунікації	9	9	-	-
9	ПСИХОЛОГІЇ	29	27	2	-
	Психологія	29	27	2	-
10	ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ	34	34	-	-
	Експериментальна ядерна фізика	15	15	-	-
	Прикладна фізика	19	19	-	-
	Медична фізика				
11	ФІЗИЧНИЙ	61	39	1	21

Таблиця 3.15 (продовження)

	Фізика	38	27	1	10
	Астрономія	23	12	-	11
12	МЕДИЧНИЙ	26	26	-	-
	Лікувальна справа	26	26	-	-
13	ФІЛОЛОГІЧНИЙ	106	89	5	12
	Українська мова	55	53	2	-
	Російська мова	12	9	1	2
	Прикладна лінгвістика	16	15	1	-
	Мова і література, давньогрецька, латинська	6	5	-	1
	Журналістика	17	7	1	9
14	ХІМІЧНИЙ	54	26	-	28
	Хімія	54	26	-	28
15	ЕКОНОМІЧНИЙ	94	94		
	Економічна теорія	2	2	-	-
	Економічна кібернетика	4	4	-	-
	Прикладна економіка	8	8	-	-
	Фінанси та кредит	6	6	-	-
	Прикладна статистика	4	4	-	-
	Менеджмент організацій	18	18	-	-
	Облік і аудит	8	8	-	-
	Банківська справа	5	5	-	-
	Маркетинг	4	4	-	-
	Менеджмент ЗЕД	5	5	-	-
	Міжнародна економіка	30	30	-	-
16	ФІЛОСОФСЬКИЙ	33	12	-	21
	Філософія	13	3	-	10
	Культурологія	8	3		5
	Валеологія	12	6	-	6
17	КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК	55	46	-	9
	Інформаційні управляючі системи та технології	28	24	-	4
	Безпека інформаційних і комунікаційних систем	14	9	-	5
	Системи управління й автоматики	13	13	-	-
18	ФІЗИКО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ	20	20	-	-
	Прикладна фізика	20	20	-	-
19	МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	24	23	-	1
	Туристичний бізнес	12	11	-	1
	Міжнародні економічні відносини	12	12	-	-
20	ЮРИДИЧНИЙ	25	22	1	2
	Правознавство	25	22	1	2
	УСЬОГО	1 054	889	23	141
	У %	100	84,3	2,2	13,4

Таблиця 3.16

Працевлаштування випускників, які мають право викладати у загальноосвітніх закладах, у 2014 році

№ з/п	Спеціальність	Контингент	Працевлаштовані	Надано право самостійного працевлаштування	Не працевлаштовані	Направлені до шкіл м. Харкова та Харківської обл.		
						Усього	м. Харків	Харківська обл.
1	Біологія	24	22	2	0	4	0	4
2	Географія	27	27	0	0	8	2	6
3	Інформатика	23	15	1	7	0	0	0
4	Історія	40	40	0	0	6	5	1
5	Математика	20	13	1	6	5	3	2
6	Мова та література (латинь)	6	5	0	1	1	0	1
7	Мова та література (німецька)	3	1	0	2	0	0	0
8	Мова та література (російська мова)	12	9	1	2	1	1	0
9	Мова та література (французька)	3	3	0	0	1	1	0
10	Мова та література (англійська)	21	21	0	0	3	3	0
11	Українська мова	55	53	2	0	15	10	5
12	Хімія	54	26	0	28	0	0	0
	УСЬОГО	288	235	7	46	44	25	19
	У %	100	81,6	2,4	16	100	57	43

Традиційно протягом 2013/2014 навчального року в університеті відбулися ярмарки вакансій: V ярмарок вакансій – 5-го грудня 2013 року та VI ярмарок – 18 квітня 2014 року.

11 грудня 2013 року було засновано Партнерську раду IT-компаній, механіко-математичного факультету та факультету комп'ютерних наук. До складу ради увійшли провідні IT-компанії України – «EPAM Systems», «GlobalLogic», «SigmaUkraine», «Telesens», «TeamInternational». Головним завданням Партнерської ради є гармонізація підготовки IT-фахівців з вищою освітою із сучасними вимогами IT-індустрії.

З ініціативи Центру працевлаштування студентів та випускників у 2014 році було організовано Першу практичну школу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна із управління персоналом «Karazin HR School». У межах цього проекту практикуючі спеціалісти у галузі HR провели низку занять, на яких було представлено сучасний стан розвитку практики управління персоналом. Слухачами проекту стали 25 студентів ХНУ імені В. Н. Каразіна, НТУ «ХПІ» та НЮУ імені Ярослава Мудрого.

3.7. Розвиток академічної мобільності

Одним з пріоритетних напрямів реалізації Програми розвитку університету є інтернаціоналізація навчального процесу, зокрема, запровадження програм з університетами-партнерами, які передбачають видачу спільних дипломів.

В університеті реалізуються програми подвійних дипломів з такими вищими навчальними закладами:

- Політехнічним університетом Лодзі (Республіка Польща) – бакалавріат за напрямом підготовки «Менеджмент»;

- Університетом Ніцци – Софії Антиполіс (Франція) – магістерські програми за спеціальностями «Інформатика» та «Хімія»;

- Політехнічною школою (Франція) – магістерська програма за спеціальністю «Експериментальна ядерна фізика та фізика плазми»;

- Університетом прикладних наук Міттвайда (ФРН) – магістерська програма за спеціальністю «Відновлювана енергетика»;

- Гуманітарним інститутом Північно-східного педагогічного університету (КНР) – бакалавріат та магістерська програма за напрямом підготовки «Іноземні мови».

Таблиця 3.17

Направлення на роботу до шкіл України випускників непедагогічних спеціальностей у 2014 році

№ з/п	Спеціальності	Направлено до шкіл м. Харкова та Харківської обл.		
		Усього	м. Харків	Харківська обл.
	Архівознавство	3	3	0
	Астрономія	1	0	1
	Біофізика	3	0	3
	Біохімія	3	0	3
	Валеологія	1	0	1
	Економічна та соціальна географія	4	2	2
	Переклад	6	3	3
	Прикладна лінгвістика	1	0	1
	Психологія	1	0	1
	Соціологія	1	1	0
	Фізика	2	0	2
	УСЬОГО	26	9	17
	%	100	34,6	65,4

За програмами подвійних дипломів у 2013/2014 навчальному році виїхали на навчання: 13 студентів механіко-математичного факультету до Політехнічний університет Лодзі, Польща; 2 студенти механіко-математичного факультету до Університету Ніцци – Софія Антиполіс, Франція; 1 студент хімічного факультету до Університету Ніцци – Софія Антиполіс; 2 студенти фізико-технічного факультету до Політехнічної школи, Франція).

У 2013 році отримали вищу освіту за програмами подвійних дипломів 4 студенти механіко-математичного факультету (Університет Ніцци – Софія Антиполіс, Франція); 2 студенти хімічного факультету (Університет Ніцци – Софія Антиполіс, Франція).

У межах Виконавчої угоди про семестрову програму студентської мобільності «Mobility Direct» до Університету м. Лодзь (Польща) виїхали 3 студенти економічного факультету.

Укладено угоду про організацію академічної мобільності між факультетом бізнесу та сервісу Белгородського державного національного дослідницького університету і факультетом міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу ХНУ імені В. Н. Каразіна на 2014–2020 роки.

На сьогодні у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна реалізується 5 проектів Темпус:

- Проект «IMPRESS» – «Підвищення ефективності студентських служб»;
- Проект «TRADIR» – «Навчання альтернативному вирішенню суперечок як підхід до забезпечення прав людини»;
- Проект «EANET» – «Створення мережі випускників-підприємців»;
- Проект «QANTUS» – «Кваліфікаційні рамки для наук про навколишнє середовище в українських університетах»;
- Проект «SEHSI» – Регіональний сталий розвиток на основі синергетичної взаємодії «екологія – людина» (багатодисциплінарні навчальні курси для магістрів, аспірантів та студентів, які навчаються протягом життя, за напрямом «Інженерія»).

IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

4.1. Моніторинг якості навчального процесу

Основні напрями науково-методичної роботи у 2013/2014 навчальному році визначалися Програмою розвитку університету на 2010–2020 роки: забезпечення високої якості освіти; розвиток системи внутрішнього та зовнішнього контролю якості освіти, постійного моніторингу навчального процесу; втілення «студентоцентричної» моделі навчально-виховного процесу; розвиток системи науково-методичного і матеріального забезпечення навчального процесу; впровадження у навчальний процес передових освітніх технологій; психологічна підтримка учасників навчально-виховного процесу.

Система моніторингу якості навчального процесу в університеті складається з двох основних блоків: моніторингу знань студентів і моніторингу організації та якості навчального процесу.

Під час моніторингу знань студентів, окрім обов'язкових заходів з модульного, а також семестрового і підсумкового контролів та державної атестації, у 2013/2014 навчальному році здійснювався вхідний контроль, що дозволив з'ясувати реальний рівень знань першокурсників; проводилися ректорські і деканські контрольні роботи; контроль залишкових знань (відстрочений контроль).

У 2013/2014 навчальному році з метою подальшого вдосконалення системи контролю рівня знань студентів та підготовки до зовнішнього тестування студентів і випускників в університеті проведено експеримент з покращення ректорського контролю. Групою моніторингу якості освіти навчального відділу розроблено Порядок проведення експерименту, який визначає структуру пакету завдань для ректорського контролю, відповідальних осіб за проведення та аналіз результатів контролю. Відповідно до наказу рек-

тора № 0202-1/302 від 14.10.2013 р. і розпорядження проректора Холіна Ю. В. № 0202-1384 від 15.10.2013 р., експеримент було проведено 2 – 10 грудня 2013 р. на факультетах: біологічному, економічному, історичному, фізико-енергетичному. Враховуючи результати експерименту, 7 – 25 квітня 2014 р. співробітниками навчального відділу та навчально-методичного центру було проведено ректорські контрольні роботи за тестовими технологіями на I–III курсах усіх факультетів, роботи шифрувалися і перевірялися або викладачами, які проводили заняття в групах, або запрошеними викладачами.

Проведення ректорських контрольних робіт за новою системою показало свою доцільність. Для вдосконалення системи необхідно: розробити нові тестові завдання і підвищити їхню якість, створити банк тестів, перейти на переважно комп'ютерне тестування, проводити ректорські контрольні роботи на одному курсі один раз на рік, підготувати нове Положення про ректорські контрольні роботи.

До моніторингу організації та якості навчального процесу входять: адміністративний контроль проведення занять та екзаменів, перевірка стану навчально-методичного забезпечення, відкриті заняття, визначення індивідуальних рейтингів і звітування науково-педагогічних працівників за підсумками навчального року; визначення рейтингів кафедр за підсумками навчального року; опитування студентів; конкурси на здобуття премій університету, на краще науково-методичне забезпечення навчального процесу, на кращу студентську групу. Згадані заходи дозволяють отримувати інформацію про реальний стан справ, наявні проблеми і недоліки, виявляти підрозділи та окремих викладачів, які мають суттєві здобутки і корисний досвід у цьому питанні.

Втілення «студентоцентричної» моделі навчально-виховного процесу потребує розширеної участі студентів у моніторингу якості навчального процесу. Згідно з рішенням Ученої ради університету та відповідно до наказу ректора № 0501-1/208 від 06.11.2012 р., з 2013 року впроваджено систему студентського моніторингу якості навчального процесу.

Система передбачає створення факультетських груп моніторингу, до складу яких входять старости студентських груп; проведення моніторингу двічі на рік за результатами навчального семестру; надання інформації про результати моніторингу і рекомендацій фокус-груп адміністрації факультету та органам студентського самоврядування, обов'язкове обговорення їх на спільних засіданнях методичної комісії та студентської навчальної частини факультету, на засіданнях учених рад факультетів. Під час моніторингу студенти висловили зауваження щодо якості викладання, організації навчального процесу та умов навчання (обладнання аудиторій, температурний режим у приміщеннях тощо). За результатами моніторингу, що проходив у лютому – березні 2014 року, було видано наказ ректора № 0501-1/139 від 4 квітня 2014 р. «Про реалізацію пропозицій студентів, висунутих під час студентського

моніторингу якості навчального процесу в першому семестрі 2013/2014 навчального року». Наказ передбачає узгодження зі студентськими навчальними частинами факультетів: переліків навчальних дисциплін за вибором ВНЗ та за вибором студентів, критеріїв формування груп і потоків для вивчення зазначених дисциплін, розкладів занять, а також ознайомлення студентів з робочими програмами навчальних дисциплін напередодні початку навчального року та можливість реального вибору ними дисциплін з наданого переліку.

З 2011 року співробітники Інституту соціально-гуманітарних досліджень разом із соціологічним факультетом проводять опитування студентів щодо різних аспектів університетського життя. У листопаді – грудні 2013 року було проведено опитування п'ятикурсників. Результати опитувань дозволили створити соціальні портрети студентів першого, третього та п'ятого курсів, визначити проблеми і труднощі, з якими зіткнулися студенти у процесі навчання, їхні ціннісні орієнтації та рівень толерантності, особливості проведення вільного часу, потребу у володінні іноземними мовами, уявлення про майбутнє, професійні плани тощо.

У 2013/2014 навчальному році значна увага приділялася організації відкритих занять; гра-

Таблиця 4.1

Видання навчальної літератури

№ з/п	Факультет	Вид навчальної та навчально-методичної літератури		
		Підручники і посібники з грифом Міністерства освіти і науки України	Підручники і посібники без грифа	Методичні матеріали
1.	Біологічний	9	9	14
2.	Геолого-географічний	2	2	34
3.	Екологічний	3	1	20
4.	Економічний	2	5	17
5.	Іноземних мов	11	39	12
6.	Історичний	1	2	1
7.	Комп'ютерних наук	2	2	1
8.	Медичний	3	6	9
9.	Механіко-математичний	0	1	6
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2	10	35
11.	Психології	0	8	2
12.	Радіофізичний	0	3	2
13.	Соціологічний	2	2	6
14.	Фізико-енергетичний	0	2	3
15.	Фізико-технічний	4	3	4
16.	Фізичний	1	2	3
17.	Філологічний	10	10	13
18.	Філософський	3	1	13
19.	Хімічний	2	3	6
20.	Юридичний	2	6	1
21.	Центр міжнародної освіти	4	12	9
22.	Навчально-методичний центр	0	0	2
23.	Кафедра фізичного виховання	0	0	1
	По університету	63	129	214

Таблиця 4.2

Технічні засоби навчання станом на 01.07.2014 р.

№ з/п	Факультет	Мультимедійні проектори	Теле- та відеозасоби	Аудиторії з ТЗН
1	Біологічний	12	4	7
2	Геолого-географічний	8	37	8
3	Екологічний	6	1	1
4	Економічний	5	2	9
5	Іноземних мов	3	21	5
6	Історичний	4	2	3
7	Комп'ютерних наук	5	3	9
8	Медичний	21	14	15
9	Механіко-математичний	4	0	4
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	5	1	3
11	Психології	4	0	4
12	Радіофізичний	8	0	6
13	Соціологічний	4	1	1
14	Фізико-енергетичний	1	0	0
15	Фізико-технічний	7	0	6
16	Фізичний	11	3	5
17	Філологічний	3	3	3
18	Філософський	1	1	1
19	Хімічний	6	0	3
20	Юридичний	1	1	2
21	Центр міжнародної освіти	3	3	4
	По факультетах	122	97	99
22	Відділ ТЗН	2	2	2
	По університету	124	99	101

фік їхнього проведення було розміщено на сайтах факультетів. Загалом по університету проведено понад 1392 заняття.

З 2011 року в університеті проводиться визначення рейтингів науково-педагогічних працівників університету, яке допомагає об'єктивному аналізу якості їхньої роботи і слугує активізації та стимулюванню професійної діяльності викладача й усуненню наявних недоліків, спрямовує діяльність науково-педагогічних працівників на розв'язання актуальних для університету задач. Показники рейтингу ґрунтуються на акредитаційних вимогах до діяльності університету; показниках для визначення рейтингів ВНЗ, встановлених Міністерством освіти і науки України, міжнародних рейтингів університетів; вимогах до дослідницьких університетів та завданнях, визначених у Програмі розвитку університету до 2020 року.

У червні 2014 р. на кафедрах і факультетах визначено рейтингові показники науково-педагогічних працівників за підсумками 2013/2014 навчального року, а на початку 2014/2015 навчального року ці результати буде розглянуто на засіданнях кафедр і учених рад факультетів.

З 2006 року проводиться порівняльна оцінка ефективності діяльності (визначення рейтингів) кафедр університету за підсумками навчального року. Метою визначення рейтингів є виявлення

підрозділів, що роблять найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців, розвиток наукових досліджень, поширення передового досвіду кафедр. Критерії оцінки охоплюють кваліфікаційні показники науково-педагогічних і наукових працівників, науково-методичну діяльність, видання підручників, навчальних посібників, монографій, статей, підготовку кадрів вищої кваліфікації. За результатами рейтингу кафедр 6 листопада 2013 року було проведено нараду завідувачів кафедр з питання «Про основні завдання кафедр університету». На нараді було проаналізовано діяльність кафедр за останні три навчальних роки: визначено головні показники оцінки ефективності роботи кафедр; рекомендовано ректорату проаналізувати роботу випускаючих кафедр, які за підсумками трьох навчальних років стабільно мають низькі рейтингові показники. У червні – липні 2014 р. проведено дев'яте визначення рейтингу кафедр.

Одним з важливих елементів системи моніторингу якості навчального процесу стали конкурси, які проводить навчально-методичний центр. Мета конкурсів – виявити та підтримати підрозділи й окремих викладачів, які мають суттєві здобутки та корисний досвід у різних напрямках навчальної та виховної роботи. Переможці конкурсів відзначені грошовими преміями; дипломами та грамотами.

З метою стимулювання науково-методичної роботи у грудні 2013 р. навчально-методичним центром проведено XIV виставку-конкурс навчальної літератури. Згідно з результатами виставки-конкурсу, за напрямом «Навчальна література для вищої школи» дипломами I ступеня відзначено підручник «Безпека інформаційних систем і технологій» (співавтори – Єсін В. І., Кузнецов О. О., Сорока Л. С.), серію навчальних посібників з радіаційного матеріалознавства (автор – Азаренков М. О.); дипломами II ступеня – підручники «Human Physiology = Фізіологія людини» (автор – Шех В. Є.), «Динамика наукового познання» (співавтори – Пугач Б. Я., Пугач Н. Б.); дипломами III ступеня – підручники «Соціологія реклами» (автор – Лисиця Н. М.), «English for Geologists» (співавтори – Черкашина Н. І., Ужик В. О.).

За результатами конкурсу кафедр на краще науково-методичне забезпечення навчального процесу, який було проведено навчально-методичним центром у травні 2014 р., відзначено: за напрямом «Сприяння науковій роботі студентів» – кафедру теоретичної ядерної фізики та вищої математики імені О. І. Ахієзера (перше місце), кафедру фізичної географії (друге місце), кафедру маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності і кафедру моніторингу довкілля та природокористування (третє місце); за напрямом «Розробка та впровадження інноваційних навчальних технологій» – кафедру інформаційних систем і технологій (перше місце).

З метою підвищення якості навчання та активізації науково-дослідної роботи студентів, підтримки обдарованої молоді, залучення студентів до громадської діяльності навчально-методичним центром у квітні – травні 2014 р. було організовано та проведено конкурс на кращу студентську групу за підсумками 2013/2014 навчального року. Переможцями цього конкурсу стали: серед факультетів природничо-математичного профілю – група ДЕ-41 екологічного факультету (перше місце, куратор – Уткіна К. Б.); група ГЦ-42 геолого-географічного факультету (друге місце, куратор – Сегіда К. Ю.); група ВІ-40 медичного факультету (третє місце, куратор – Хворостов Є. Д.); серед факультетів гуманітарного профілю – група ЕВ-21 економічного факультету (перше місце, куратор – Шевченко Т. П.); група ІС-42 історичного факультету (друге місце, куратор – Миколенко Д. В.); група ПС-21 факультету психології (третє місце, куратор – Селезньова О. С.).

4.2. Підвищення педагогічної майстерності

Важливим чинником якості освітнього процесу є педагогічна майстерність викладача, його

вміння використовувати різноманітні сучасні методи навчання. Удосконаленню педагогічної майстерності викладачів та впровадженню сучасних методів навчання сприяли методичні конференції й семінари, майстер-класи, показові й відкриті заняття тощо. Проведено 10 конференцій і семінарів міжнародного та всеукраїнського рівнів, зокрема, XXII Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми безперервної географічної освіти та картографії», присвячену 100-річчю від дня народження професора Харківського університету Дубинського Г. П. (вересень 2013 р.), VI Міжнародну науково-методичну конференцію «Методологічні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі» (листопад 2013 р.), Міжнародну інтернет-конференцію «Міжнародний досвід підготовки фахівців-екологів» (березень 2014 р.), IV Міжнародну конференцію «Сучасні підходи до навчання іноземній мові: шляхи інтеграції школи та ВНЗ» (квітень 2014 р.).

Методичні семінари та майстер-класи найкраще організовано на факультетах психології, іноземних мов, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, філософському, соціологічному, біологічному, екологічному, економічному та філологічному. На факультетських і кафедральних методичних семінарах обговорювалися міжнародний досвід організації вищої освіти; проблеми розробки і впровадження сучасних освітніх технологій, удосконалення системи оцінювання якості результатів навчання, організації самостійної роботи студентів, особливості дистанційної освіти.

Велика увага приділялася підвищенню педагогічної майстерності викладачів, особливо – молодих. З 2010 року при навчально-методичному центрі працює школа педагогічної майстерності для науково-педагогічних працівників, які мають педагогічний стаж до 10 років. За 2010–2014 роки у школі підвищили кваліфікацію 169 викладачів, заняття проводили фахівці факультету психології. Кращі випускні роботи слухачів школи були опубліковані у збірнику науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти». За результатами опитування, яке проводилося після завершення навчання, слухачі школи дали високу оцінку ефективності такої форми підвищення педагогічної майстерності.

На факультетах використовувалися методи активізації навчального процесу: ділові та рольові ігри (факультети соціологічний, економічний, геолого-географічний, юридичний, іноземних мов), аналіз ситуацій (соціологічний, економічний факультети), тренінги, розробка та захист студентами соціальних проектів (факультет психології). На факультеті іноземних мов щорічно

проводиться конкурс для студентів 5 курсу «Кращий викладач-випускник». На геолого-географічному факультеті створено дискусійний клуб студентів і мовний клуб ділового спілкування. На юридичному факультеті запроваджено таку форму навчання юристів, як юридична клініка, на фізичному факультеті накопичено цікавий досвід проведення навчального експерименту.

З метою адаптації першокурсників до навчання в університеті на біологічному факультеті введено факультатив «Основи організації ефективної та безпечної навчальної діяльності», а на механіко-математичному – дисципліну «Математичний практикум».

З метою підвищення конкурентоспроможності випускників університету на ринку праці, сприяння інтернаціоналізації навчального процесу, у 2013/2014 навчальному році проводилися заходи з покращення викладання іноземних мов. Питання обговорювалося на засіданнях Науково-методичної та Вченої рад університету у листопаді 2013 року. За результатами обговорення було видано наказ № 0501-1/157 від 14.04.2014 р. «Про вдосконалення вивчення студентами іноземних мов», який передбачає збільшення обсягів викладання іноземних мов студентам першого курсу за рахунок введення дисципліни за вибором ВНЗ «Іноземна мова», створює умови для поглибленого вивчення іноземних мов студентами старших курсів. Згідно з наказом, студенти після певного етапу вивчення мови та проходження відповідного контролю отримуватимуть сертифікати про рівень володіння мовою. Для підвищення якості викладання кількість студентів у групах з вивчення іноземної мови обмежується 16 особами.

В університеті приділяється значна увага виданню навчальної та навчально-методичної літератури. У 2013/2014 навчальному році видано 192 підручника і навчальних посібників, 63 з яких – із грифом Міністерства освіти і науки України, 214 найменувань методичних матеріалів (табл. 4.1).

Кращий досвід науково-педагогічних кадрів університету узагальнено у методичних та періодичних виданнях. Навчально-методичним центром підготовлено та видано четвертий випуск науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти», до якого увійшло 34 статті; 52 автори збірника – фахівці 12 факультетів і Центру міжнародної освіти. Статті присвячено проблемам адаптації першокурсників до навчання у ВНЗ, інноваційним методам викладання у вищій школі та використанню комп'ютерних технологій у навчальному процесі, особливостям навчання студентів-іноземців.

Також навчально-методичним центром видано третій випуск методичних матеріалів се-

рії «На допомогу кураторам», який присвячено психологічним особливостям студентського віку. На біологічному факультеті підготовлено навчально-методичний посібник з проблем організації самостійної роботи студентів. Історичний факультет продовжує видавати «Методичний вісник»; геолого-географічний факультет - збірник статей «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії»; Центр міжнародної освіти - збірник наукових праць «Викладання мов на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки», факультет іноземних мов – матеріали шкіл-семінарів «Нові підходи до вивчення іноземної мови».

Сучасний освітній процес передбачає широке використання технічних засобів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій. Традиційними стали читання лекцій з використанням мультимедійних презентацій; надання студентам доступу до електронних навчальних матеріалів, розміщених у репозитарії університету, на веб-сайтах факультетів, кафедр і окремих викладачів; використання комп'ютерних технологій при контролі знань; застосування у навчальному процесі пакетів програм загального призначення та спеціалізованих навчальних комп'ютерних програм. Фахівцями факультету комп'ютерних наук розроблено та впроваджено програмне забезпечення для навчального процесу: проведення контролю знань студентів, тестування, визначення рейтингу студентів, підготовки курсових та дипломних робіт.

Поширюється практика виконання студентами на заняттях та під час самостійної роботи віртуальних лабораторних робіт, проведення занять з використанням доступу до баз даних і періодичних видань за допомогою мережі Інтернет, розміщення на YouTube записів лекцій та їхніх фрагментів (факультети історичний, філософський), використання електронних інтерактивних підручників (факультет іноземних мов). На економічному факультеті проводиться імітаційна практика, на геолого-географічному факультеті, факультеті психології, у Центрі міжнародної освіти в навчальному процесі використовуються електронні дошки.

Упровадження прогресивних навчальних технологій потребує сучасного технічного оснащення. Сьогодні для використання ТЗН обладнано 101 аудиторію, використовується 124 одиниць мультимедійної техніки, 99 одиниць телевізійних та відеозасобів (табл. 4.2). Поширення використання мультимедійного обладнання на лекціях потребує збільшення кількості потокових аудиторій, обладнаних стаціонарними мультимедійними проекторами та екранами, майже всі факультети виділяють це питання як пріоритетне.

4.3. Електронне навчання

Важливим напрямом модернізації форм і методів навчання є впровадження дистанційної освіти. Роботу у цьому напрямі здійснює Центр електронного навчання відповідно до Концепції розвитку електронного (дистанційного) навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

У 2013/2014 навчальному році питання розвитку дистанційного навчання було розглянуто на засіданнях ректорату 14 жовтня 2013 року та 27 січня 2014 року, а також на засіданні Вченої ради університету, яке відбулося 26 травня 2014 року. Згідно з рішеннями ректорату, Вченої ради та Координаційної ради з питань розвитку дистанційного навчання університету було здійснено низку заходів для подальшого формування нормативної бази дистанційного навчання. Видано накази «Про підготовку презентаційних та навчальних лекцій» від 18 вересня 2013 року та «Про впровадження вимог до структури дистанційних курсів» від 12 грудня 2013 року. Затверджено Положення про визнання інформаційних веб-ресурсів як навчально-методичних праць та здійснення їхньої експертизи (Наказ від 14 квітня 2014 р.) і підготовлено нову редакцію Положення про дистанційне навчання у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Якщо у 2012/2013 навчальному році в системі дистанційного навчання було задіяно два факультети (економічний та соціологічний), то у 2013/2014 навчальному році – одинадцять (економічний, соціологічний, екологічний, механіко-математичний, геолого-географічний, біологічний, історичний, хімічний, факультети психології, комп'ютерних наук, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу).

Кількість спеціальностей, за якими відбувалося дистанційне навчання, складала, відповідно, 5 та 29; кількість дистанційних курсів, що викладалися, – відповідно, 92 та 165.

Основний показник – кількість студентів, які брали участь у дистанційному навчанні, – зріс у вісім разів: з 84 до 692 осіб. Усього у системі дистанційного навчання університету зареєстровано понад 1 100 користувачів. Ще один важливий показник – викладання дистанційних курсів на денній формі навчання. У 2013/2014 навчальному році викладалися дев'ять дистанційних курсів на чотирьох факультетах (біологічному, історичному, механіко-математичному, хімічному).

Проведено навчання на шістьох потоках курсів підвищення кваліфікації викладачів «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі». Успішно пройшли курси і отримали сертифікати 146 викладачів та співробітників

університету. Центром електронного навчання розроблено оновлений курс «Технології підготовки дистанційних курсів» для викладачів університету згідно з вимогами Положення про дистанційне навчання Міністерства освіти і науки України, збільшено кількість годин навчання – до 108, впроваджено процедуру захисту курсу. Матеріали курсу розміщено на навчальному сайті Центру електронного навчання. У квітні 2014 р. започатковано навчання іноземних студентів (США) з дистанційного курсу «Російська мова для іноземців». У червні 2014 року традиційно проведено online-відеозахист дипломних робіт студентами хімічного факультету, які перебувають на навчанні у Франції.

З метою подальшого удосконалення системи Moodle, що використовується для електронного (дистанційного) навчання, здійснено підготовчі заходи з переходу системи на версію 2.6. Оснащено і підключено до системи функцію Open meeting для проведення занять та заходів у формі відеоконференцій.

За період упровадження в університеті дистанційної освіти накопичено певний досвід, який було узагальнено на університетській науково-практичній конференції «Дистанційне навчання – старт із сьогодення в майбутнє» (лютий 2014 р.). На конференції обговорювалися питання розвитку електронного (дистанційного) навчання в університеті, створення дистанційних курсів та методики їхнього використання в навчальному процесі, критеріїв оцінювання якості дистанційних курсів тощо.

Основними напрямками розвитку дистанційної освіти у 2014/2015 навчальному році можна вважати: максимальне використання дистанційних курсів у денній та заочній формах навчання, формування банків програм для підвищення кваліфікації і післядипломної освіти, дистанційних курсів іноземними мовами презентаційних відеолекцій.

4.4. Психологічна підтримка учасників навчально-виховного процесу

Психологічну підтримку учасників навчально-виховного процесу здійснює навчально-наукова психологічна служба. Протягом 2013/2014 навчального року співробітниками служби були проведені заняття в рамках тренінгових програм «Адаптація першокурсників до умов навчання у ВНЗ», у яких взяли участь 192 студенти факультетів біологічного, екологічного, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу. Також співробітники служби розробили та провели заняття «Успішна співбесіда» в рамках навчального курсу «Чинники успішного працевлаштування за фахом» (взяли участь 69

студентів історичного факультету та факультету психології).

Спеціалістами служби було вдосконалено тренінгові програми «Впевнена поведінка» і «Тайм-менеджмент», (27 учасників); розроблено та впроваджено тренінгову програму «Асертивність: впевнено-гідна поведінка» (16 учасників).

У рамках просвітницької роботи 29 жовтня 2013 р. проведено день відкритих дверей Психологічної служби, заходи якого відвідали близько 70 студентів і співробітників університету. Відвідувачам заходу було запропоновано комп'ютерну діагностику психологічних особливостей, проведено інфо-зустрічі, присвячені діяльності Служби, відбулося засідання клубу «Зустрічі з психологом» тощо.

На сайті психологічної служби можна знайти актуальну інформацію щодо заходів, які проводяться психологічною службою, ознайомитися з послугами, що надаються студентам та співробітникам університету, поставити питання психологу. За індивідуальною консультацією до Психологічної служби звернулися 84 особи, з якими було проведено 385 консультацій. Співробітники служби за запи-

том проводили діагностику індивідуальних та соціально-психологічних характеристик учасників навчального процесу, надавали практичні рекомендації. Індивідуальну психодіагностику пройшли 342 студенти і 10 співробітників університету. Психологічною службою було проведено низку досліджень, зокрема – «Когнітивні та особистісні чинники переносу знань» (взяли участь 179 студентів факультетів: екологічного, механіко-математичного, історичного, філологічного, економічного, психології, комп'ютерних наук), «Зв'язок пам'яті про життєві події з академічною успішністю» (взяли участь 127 студентів факультету психології), «Особливості ціннісної структури студентів-першокурсників» (взяли участь 68 студентів факультету психології).

У межах роботи об'єднання співробітників психологічних центрів ВНЗ м. Харкова на базі навчально-наукової психологічної служби університету відбулися засідання, присвячені обміну досвідом з розробки та проведення тренінгових програм, проведено два семінари-тренінги з опанування новітніх технік психологічного консультування.

V. ДОВУЗІВСЬКА ОСВІТА

Організацію довузівської освіти зосереджено в Центрі довузівської освіти, який об'єднує підготовчі курси, школу дистанційного навчання і Малий каразінський університет. Організаційну та навчальну роботу в Центрі забезпечують 9 штатних співробітників та 73 доценти, викладачі, аспіранти та співробітники університету, залучені до педагогічної роботи за рекомендаціями факультетів.

Основними завданнями цього підрозділу є:

- підготовка учнів за предметами незалежного оцінювання якості освіти та вступних випробувань;
- пошук та підтримка обдарованих дітей, сприяння їхній подальшій освіті;
- постійна співпраця з факультетськими комісіями, сприяння новому набору та активна участь у програмі «Абітурієнт-2014»;
- профорієнтаційна робота серед школярів, участь в організації масових заходів для учнівської молоді;
- співробітництво із середніми навчальними закладами Харкова і області та інших міст України з метою пропаганди освіти взагалі і фундаментальної університетської освіти зокрема;
- виконання функцій інформаційного центру приймальної комісії протягом року.

5.1. Підготовка до вступу в університет

Підготовка в університет учнів навчальних закладів Харкова та Харківської області здійснюється за предметами зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти (ЗНО) та вступних випробувань на підготовчих курсах (вечірня та недільна форми навчання), на яких у 2013/2014 навчальному році в 34 групах за десятьма предметами навчалися 417 слухачів.

У квітні 2014 року 55 випускників підготовчих курсів пройшли підсумкову атестацію, за результатами якої одержали до 20 балів, які згідно з Правилами прийому в університет можуть додаватися до конкурсних балів при вступі на природничо-математичні та інженерно-технічні напрями підготовки.

Профорієнтацію та довузівську підготовку серед випускників навчальних закладів віддалених районів Харківської області та інших регіонів України здійснює Школа дистанційного навчання на підставі договорів про співробітництво, укладених між університетом і навчальними закладами Харківської, Дніпропетровської, Донецької, Полтавської областей.

Навчальна робота відбувається за дистанційною (заочною) індивідуальною формою. У Школі дистанційного навчання у 2013/2014 навчальному році навчалось 45 учнів.

Школа дистанційного навчання здійснює освітню діяльність за технологією дистанційного навчання з предметів ЗНО. Навчання проводиться за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України: розроблено дидактичні та методичні матеріали для самостійної роботи, тести, контрольні роботи. Навчально-методична робота та консультації проводилися в режимі on-line – електронною поштою та за допомогою Skype. Це дало змогу працювати з учнями індивідуально та групами. Навчальний процес забезпечують викладачі факультетів філологічного, іноземних мов, філософського, геолого-географічного, механіко-математичного, хімічного, біологічного, фізичного.

Для слухачів школи дистанційного навчання протягом навчального року проведено дистанційні сесії в режимі on-line (листопад, січень, квітень), «тиждень консультацій» у режимі on-

line (березень). Під час сесій були проведені зустрічі з відповідальним секретарем приймальної комісії університету, під час яких було надано інформацію про особливості вступу та правила прийому до університету у 2014 році.

По закінченню навчального року всі випускники Школи дистанційного навчання одержали запрошення до вступу в університет.

5.2. Малий каразінський університет

Протягом 2013/2014 навчального року в Малому каразінському університеті 1200 дітей віком від 5 до 16 років здобували додаткову освіту за напрямками: комп'ютерні науки, математика, англійська мова, фізика (теоретична та експериментальна), хімія, біологія, психологія, підготовка до школи. Для обдарованих дітей організовано спеціальні групи підготовки до олімпіад і конкурсів різного рівня. Щомісяця відбувалися зустрічі-засідання літературної студії «Проба пера», найкращі твори опубліковано в тезах XIII підсумкової конференції Малого каразінського університету.

У Малому каразінському університеті для учнів 7–10 класів працюють дистанційні школи: математична, фізична, хімічна та біологічна, у 2013/2014 навчальному році в цих школах навчалися близько 300 дітей зі всіх районів Харківської області. Щомісяця учні одержували завдання з методичними вказівками, перевірені завдання та рекомендації щодо їхнього виконання поверталися учням. Протягом навчального року для кожної дистанційної школи під час канікул проведено два навчальні дні в університеті.

Упродовж 2013/2014 навчального року учні Малого каразінського університету успішно брали участь в учнівських олімпіадах. У цьому навчальному році переможцями III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад стали 98 учнів Малого каразінського університету, переможцями IV етапу Всеукраїнських олімпіад – 17 учнів, 2 учні вибороли право на участь у Міжнародній олімпіаді з математики.

Учні Малого каразінського університету також успішно виступили в інших змаганнях:

- у XIII Київському Міжнародному математичному фестивалі – 9 переможців;
- у VII Всеукраїнському турнірі математичних боїв імені акад. І. І. Ляшка (м. Київ) – II місце;
- у Всеукраїнському турнірі юних біологів – 2 переможці;
- в олімпіаді з геометрії імені І. Ф. Шарігіна (м. Київ) – 3 переможці;
- у XLII Уральському турнірі юних математиків (м. Казань) – 7 переможців;

– у Європейській математичній олімпіаді для дівчат (м. Анталія, Туреччина) команда України посіла перше місце, у складі команди учениця Малого каразінського університету одержала золоту медаль та показала найкращий результат;

– в університетському фізико-математичному святі «Наукові старти»;

у Хіміко-біологічному турнірі імені І. І. Мечникова.

Учні Малого каразінського університету також показують високі результати у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН України.

У грудні 2013 року проведено Новорічну математичну олімпіаду для учнів початкової школи.

17 травня 2014 року проведено XIII підсумкову наукову конференцію Малого каразінського університету, присвячену Дню науки в Україні. До конференції 99 учнів представили 113 наукових доповідей та літературних творів. Цього року, крім роботи в 7 секціях, були також стендові доповіді учнів, що дало змогу юним вченим взяти участь у наукових обговореннях за різними напрямками. Науковими керівниками учнів були понад 20 викладачів, аспірантів та студентів університету. До конференції видано тези доповідей, учасників нагороджено грамотами та пам'ятними сувенірами, а їхні викладачі одержали подяки від ректора університету.

5.3. Робота з обдарованими дітьми

Крім організації навчальної роботи в підрозділах, Центром проводиться робота з пошуку обдарованих дітей та сприяння їхньому подальшому розвитку та навчанню. На початку навчального року (8 та 15 вересня 2013 р.) спільно з фізико-математичними факультетами університету та фізико-математичним ліцеєм № 27 для учнів 5–8 класів в університеті проведено фізико-математичне свято «Наукові старти», в якому взяли участь понад 650 школярів. Під час свята відбулися лекції та особисті олімпіади, переможцями особистих змагань стали 125 учнів, їх запрошено до навчання в Малому каразінському університеті на пільгових умовах.

У жовтні 2013 року вперше філологічним факультетом та Центром довузівської освіти спільно з видавництвом «Ранок» проведено конкурс знавців української мови «Грамотій». У конкурсі взяли участь 25 шкільних команд Харкова та Харківської області. Під час конкурсу для вчителів було організовано лекції та засідання круглих столів з питань проблем

українського правопису і сучасних методик викладання української мови в школі. Команди-переможці одержали дипломи та комплекти класичних творів української літератури, диски з електронним посібником з української мови, а всі інші команди – заохочувальні подарунки. Учителі, що підготували команди до конкурсу, відзначені подяками та грамотами.

Біологічним та хімічним факультетами 23 листопада 2013 р. проведено XVII Хіміко-біологічний турнір імені І. І. Мечникова, в якому взяли участь понад 200 учнів 7–11 класів.

18 травня 2014 р. спільно з Фізико-математичним ліцеєм № 27 було проведено математичне свято для 4-класників, у якому взяли участь 167 учнів, 44 із них стали переможцями.

У листопаді – грудні 2013 року в університеті відбувся II (міський) етап Всеукраїнських олімпіад з фізики (205 учасників) та математики (417 учасників), проведення яких забезпечили механіко-математичний та фізико-технічний факультети.

Університет постійно бере участь в організації та проведенні III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін по Харківській області.

Протягом листопада 2013 р. – березня 2014 р. в університеті було організовано тренувальні збори з підготовки учнів до III та IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології, математики, фізики, астрономії, історії, географії, хімії, французької мови.

З 18 січня до 6 лютого 2014 року включно в університеті відбулися олімпіади з математики, фізики, астрономії, хімії, історії, географії, економіки, в яких взяли участь 1644 учні. Всі учасники олімпіад – учні 11-х класів – одержали листівки-запрошення до вступу в університет. В організації та проведенні цих олімпіад взяли участь: механіко-математичний, фізико-технічний, фізичний, хімічний, геолого-географічний, історичний, економічний факультети та Центр довузівської освіти. У комісіях з розробки завдань працювали 15 викладачів університету, в журі – 76 осіб, у складі експертних комісій – 10 осіб. Під час олімпіад відбулися заходи для керівників команд. Керівництво та провідні викладачі факультетів провели методичні семінари, лекції для вчителів, обговорили подальше співробітництво університету з освітянами. У цих заходах взяли участь близько 300 вчителів навчальних закладів усіх 42 районів та міст Харківської області.

Для формування команд Харківської області з метою участі в IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад в університеті було проведено відбірково-тренувальні збори.

5.4. Співпраця з Малою академією наук України

Харківське територіальне відділення МАН України, президентом якого є ректор університету, забезпечує підтримку обдарованої учнівської молоді, залучення її до наукових досліджень, експериментальної та винахідницької роботи в різних галузях науки та техніки, сприяє роботі учнів у секціях, школах, участі в наукових читаннях, турнірах, науково-практичних конференціях тощо.

У жовтні 2013 року в університеті відбулося урочисте відкриття Всеукраїнського семінару-практикуму «Інноваційні підходи в організації роботи наукових відділень Малої академії наук України фізико-математичного та технічного профілю». Для учасників семінару було організовано лекції та екскурсії.

Протягом січня – лютого 2014 року відбувся II етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів – членів Харківського територіального відділення МАН. До журі конкурсу-захисту 64 секцій було подано 1240 науково-дослідних робіт від учнів-переможців районних (міських) етапів із 42 районів та міст області. Загальна кількість переможців становить 608 учнів.

У III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН України взяли участь 64 учні-переможці II етапу конкурсу-захисту. За підсумками III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН України у 2014 році Харківське територіального відділення одержало найбільше призових місць серед усіх територіальних відділень МАН України і посіло I місце.

Значний внесок у ці успіхи роблять викладачі та співробітники університету. На базі університету з 19 січня до 16 лютого 2014 року включно було проведено контрольні роботи з базових предметів та захист науково-дослідних робіт у 12 відділеннях МАН, загальна кількість учасників цих заходів – понад 1000 учнів. У складі журі секцій працювали 78 викладачів та близько 60 викладачів та науковців університету здійснювали наукове керівництво. У проведенні контрольних робіт та захистах науково-дослідних робіт учнів – членів МАН взяли участь викладачі та науковці 13 факультетів університету.

5.5. Профорієнтаційна робота

Робота із залучення до вступу в університет у 2014 році кращих випускників загальноосвітніх навчальних закладів розпочалася восе-

ни 2013 року. В університеті під головуванням проректора М. О. Азаренкова працювала комісія, яка розробила комплексну програму заходів із забезпечення набору на перший курс «Абітурієнт-2014».

Університет має довгострокові договори про співробітництво з 64 загальноосвітніми навчальними закладами Харкова та 38 – Харківської та інших областей України. Згідно з цими договорами, викладачі університету надавали методичну допомогу вчителям і консультації школярам. Для учнів в університеті організовувалися спеціальні заняття та консультації, екскурсії на факультети, демонстрації фізичних експериментів та екскурсії до НДІ астрономії.

Було поновлено склад факультетських комісій сприяння новому набору, які розробили плани своєї діяльності на навчальний рік. На сайтах факультетів поновлюються сторінки для абітурієнтів. Усі середні навчальні заклади Харкова було закріплено за факультетськими комісіями сприяння новому набору. Представники факультетів зустрічалися із керівниками, вчителями, учнями цих навчальних закладів, передавали рекламні та інформаційні матеріали про університет, листівки-запрошення до вступу на факультети університету тощо.

Видавництвом університету спільно із Центром довузівської освіти розроблено та виготовлено об'яви-запрошення до вступу в університет, об'яви про Дні відкритих дверей. Друковану інформацію розповсюджено школами Харкова, Харківської та інших областей України представниками факультетів університету, Центром довузівської освіти через слухачів підрозділів та під час Днів відкритих дверей.

Редакцією газети «Харківський університет» видано спеціальний випуск газети для абітурієнтів, у якому розміщено інформацію про факультети та Правила прийому до університету у 2014 році. Цю газету одержав кожен відвідувач Днів відкритих дверей, відвідувачі ЦДО, а також навчальні заклади Харкова та інших міст України.

Протягом навчального року за заявками директорів шкіл в університеті було проведено профорієнтаційні зустрічі з учнями випускних класів міст Краматорська та Енергодара, загальна кількість учасників – близько 100 осіб.

На сайті університету своєчасно розміщено Правила прийому до університету у 2014 році зі всіма змінами та додатками, перелік напрямів та спеціальностей, а також умови контрактного навчання.

Протягом 2013/2014 навчального року проведено 3 загальноуніверситетські Дні відкри-

тих дверей (10 листопада 2013 р. – близько 1000 відвідувачів, 2 лютого 2014 р. – 550 відвідувачів, 23 березня 2014 р. – 420 відвідувачів) та Дні відкритих дверей окремих факультетів: геолого-географічного, комп'ютерних наук, психології. Під час Днів відкритих дверей відбулося 13 університетських профорієнтаційних олімпіад із профільних предметів для майбутніх абітурієнтів.

Плідна профорієнтаційна робота проводилася факультетами під час студентської педагогічної практики в 78 школах Харкова та 45 – інших міст України. У цій роботі взяли участь керівники практики дев'яти факультетів та 1035 студентів університету.

Профорієнтаційна робота також проводилася факультетами під час проведення в університеті III етапу Всеукраїнських олімпіад та II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів – членів МАН України, учнівських конкурсів, турнірів тощо. Всі факультети підтримують на власних сайтах сторінку для абітурієнтів.

Викладачі Центру довузівської освіти та його співробітники протягом навчального року проводили систематичну профорієнтаційну роботу зі слухачами підготовчих курсів вечірньої та заочної форм навчання (близько 500 слухачів).

Відповідно до Угоди між Харківським регіональним Центром оцінювання якості освіти та університетом при Центрі довузівської освіти, з 8 січня до 5 березня 2014 р. працював Пункт реєстрації на Зовнішнє незалежне оцінювання, де реєстрацію пройшли близько 600 осіб. Кожен відвідувач одержав листівку-запрошення до вступу в університет та випуск газети «Харківський університет» для абітурієнтів.

Центр довузівської освіти постійно виконував функції інформаційного центру приймальної комісії, щоденно надаючи повну інформацію щодо вступу в університет відвідувачам, а також відповідаючи на запитання, які надходили за телефоном та електронною поштою на адресу ЦДО.

Факультети забезпечували роботу шкіл та гуртків для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, проводили конференції за участю школярів, зокрема:

- геолого-географічний факультет забезпечував роботу Школи юних географів та геологічного гуртка для школярів;
- екологічний факультет проводив заняття у Школі юного еколога для учнів Харківських шкіл; брав участь у проведенні міських турнірів Юних біологів та Юних географів, провів конкурс екологічних проектів для школярів;

- факультет іноземних мов організував індивідуальне консультування з іноземних мов у 4-х школах, провів конкурс знавців німецької мови в 3-х школах м. Харкова;
- історичний факультет забезпечував роботу Школи молодих істориків; провів 3 конференції за участю школярів;
- факультет психології організував заняття гуртка для школярів «Пізнай себе» на базі Будинку вчителя;
- факультет комп'ютерних наук у «Школі Бойко» провів спецкурс «Комп'ютерне управління робототехнікою»;
- фізико-технічний факультет брав участь у підготовці та проведенні міського Турніру юних фізиків та Турніру юних винахідників і раціоналізаторів;
- на фізико-енергетичному факультеті працювала Школа юних дослідників «Малий фізмат»;
- фізичний факультет у навчально-експериментальній лабораторії систематично проводив профорієнтаційні заняття з демонстрацією фізичних дослідів для школярів Харкова і області – протягом навчального року ці заняття відвідали 860 учнів з 23 шкіл;
- на філософському факультеті створено Малий філософський факультет для старшокласників, проведено Всеукраїнську конференцію учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій народ», у якій взяли участь понад 200 учнів;
- юридичний факультет забезпечив роботу лекторію для учнів у межах правової освіти населення.

5.6. Шефська допомога

Роботу в школах підшефного Богодухівського району та інших навчальних закладах Харківської області покладено на факультетські комісії зі сприяння новому набору та Центр довузівської освіти.

На виконання розпорядження Харківської облдержадміністрації «Про організацію шефської допомоги вищих навчальних закладів Харківського вузівського центру районам області та містам обласного значення» у грудні 2013 року в усі школи Богодухівського райо-

ну було передано для вчителів та випускників матеріали для підготовки до Зовнішнього незалежного оцінювання та інформаційні матеріали щодо вступу до університету у 2014 році.

Відповідно до Угоди між Радою ректорів ВНЗ III–IV рівнів акредитації Харківського регіону та Головним управлінням освіти і науки Харківської облдержадміністрації, за університетом закріплено м. Первомайський. 6 листопада 2013 року в м. Первомайському на базі гімназії № 3 для учнів усіх шкіл міста відбувся День університету, під час якого університетські викладачі провели лекції з предметів ЗНО та консультації. Всі випускники шкіл м. Первомайського одержали матеріали для підготовки до ЗНО. 14 травня 2014 року делегація університету взяла участь у святкуванні Дня науки в Україні в Первомайській гімназії № 3, де відбулися демонстрації фізичних дослідів та консультації з підготовки до ЗНО з математики, фізики, української мови та літератури, історії України.

Університет продовжує підтримувати Обласний ліцей-інтернат «Обдарованість». Учні інтернату взяли участь в університетському святі для школярів «Наукові старті». Хімічний факультет університету забезпечив проведення протягом навчального року практичних та лабораторних занять профільних класів у своїх навчальних та наукових лабораторіях; фізико-енергетичний факультет організував у ліцеї роботу Школи юних фізиків.

Університет постійно надає шефську допомогу загальноосвітній санаторній школі-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.

Як і раніше, протягом 2013/2014 навчального року університет надавав можливість дітям-сиротам, дітям-інвалідам, учням підшефної санаторної школи-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи та учням обласної спеціальної гімназії-інтернату для сліпих дітей ім. Г. В. Короленка безкоштовно підготуватися за предметами до ЗНО та вступних іспитів для вступу в університет та інші навчальні заклади, створюючи для них зручний розклад занять. У 2013/2014 навчальному році на підготовчих курсах Центру довузівської освіти безкоштовно навчалися 34 школярі.

VI. ВИХОВНА, КУЛЬТУРНА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Значну роль у формуванні світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій молоді, передачі їй надбань попередніх поколінь, збереженні і збагаченні культури народу відіграє позааудиторна виховна робота. Вона спрямована на долучення молоді до багатств національної і світової культури та загальнолюдських цінностей. Постійну взаємодію з органами студентського самоврядування, привернення студентського активу до обговорення і розв'язання задач організації навчального процесу, побуту та відпочинку студентів повсякденно здійснювали заступники деканів з виховної роботи, куратори академічних груп.

В університеті та на факультетах відбувалися численні виховні та культурно-просвітницькі заходи. Серед загальноуніверситетських заходів можна відзначити такі:

- святкування 30 серпня 2013 р. «Дня знань» і посвячення першокурсників у студенти;
- відзначення пам'ятних дат, пов'язаних з Великою Вітчизняною війною: покладання квітів до пам'ятника студбатівцям – до 69-ї річниці перемоги у Великій Вітчизняній війні, до 73-ї річниці від початку війни, до Дня визволення Харкова; концерт з нагоди 69-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні;
- святкування Міжнародного дня студента 17 листопада 2013 р.;
- концерт-презентація художніх колективів Культурного центру університету «Знай наших!» у межах проведення Тижня першокурсника (17 вересня 2013 р.);
- щорічний конкурс творчості першокурсників «Альма матер–2013» (22–30 жовтня 2013 р.) і гала-концерт та церемонія нагородження переможців конкурсу творчості першокурсників «Альма матер – 2013» (15 листопада 2013 р.);
- зустріч із лідером рок-гурту «Океан Ельзи» Святославом Вакарчуком (3 березня 2014 р.);

- до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка відбулися: виставка у Центральній науковій бібліотеці «Вічний, як народ» (з 3 березня 2014 р.); марафон-декламація віршів «Мій Шевченко» (5 березня 2014 р.); урочиста хода і покладання квітів до пам'ятника Т. Г. Шевченку (6 березня 2014 р.); «Ісаія. Глава 35»: відеопроєкт Каразінського університету до 200-річного ювілею Тараса Шевченка (9 березня 2014 р.); концерт капели бандуристів Дніпропетровської консерваторії імені М. Глінки «Чарівниці» (14 березня 2014 р.); на базі Центру українських студій імені Д. І. Багалія проведено науковий семінар «Мовний всесвіт Кобзаря» (19 березня 2014 р.). Співробітниками Центру краєзнавства імені П. Т. Тронька підготовлено та розміщено на сайті університету презентацію «Т. Г. Шевченко і Харківський університет»;
- вистава театру «Нова сцена» «Яблуневий злодій» (6 березня 2014 р.);
- традиційний конкурс «Красуня університету–2014» (27 березня 2014 р.);
- фестиваль команд КВК «Веселі перерви» (3 квітня 2014 р.);
- святкування Дня випускника Харківського університету (19 квітня 2014 р.);
- традиційні Дні факультетів (квітень – травень 2014 р.);
- концерт з нагоди 69-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні (6 травня 2014 р.);
- урочиста церемонія випуску студентів і святковий концерт у Харківському національному академічному театрі опери і балету імені М. В. Лисенка (1 липня 2014 р.).

Реалізація різноманітних форм та методів культурно-просвітницької роботи здійснюється безпосередньо через творчі об'єднання та колективи Культурного центру університету, що охоплюють понад 450 студентів:

- ансамбль народного танцю «Сонцеворот»;
- академічний студентський хор;
- факультетські команди КВК;
- ансамбль сучасного естрадного танцю «Фаворит»;
- вокальний гурт «Універ»;
- клуб шанувальників поезії;
- театральна студія;
- клуб інтелектуальних ігор «Фенікс».

Університетський студентський хор завоював Гран-прі на XX Міжнародному фестивалі – конкурсі хорового мистецтва «Південна Пальміра» у м. Одесі (20–23 вересня 2013 р.). У 2014 році у міському конкурсі художньої самодіяльності «Студентська весна – 2014» брали участь і стали переможцями студенти університету Ірина Перекрест (фізичний факультет), Роман Рогожкін (факультет комп'ютерних наук), Клев Нітумбі (фізико-технічний факультет), Марко Квітка (екологічний факультет).

У зв'язку зі значним збільшенням кількості іноземних студентів особливої значущості набула робота з формування чуйного і толерантного ставлення до представників інших країн, залучення студентів-іноземців до громадського та культурного життя університету, сприяння адаптації іноземців. Для іноземних студентів Центр міжнародної освіти проводив численні тематичні уроки-концерти, творчі вечори і виставки, сприяв участі студентів-іноземців у загальноуніверситетських заходах, спортивному та культурному житті університету.

У Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна за підтримки Асоціації випускників, викладачів і друзів створено Культурно-просвітницький центр сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» – перший центр сучасного мистецтва в Харкові. Його місія – популяризація сучасного мистецтва, історії культури і мистецтва; активізація ролі мистецтва в житті суспільства, створення умов для діалогу мистецтва і суспільства, підтримка культурних ініціатив та сприяння інтеграції українського мистецтва у світовий художній контекст. Центр названо на честь відомого харків'янина, генія дизайну, піонера українського авангарду Василя Єрмілова. Центр плідно співпрацює з міжнародними культурними інституціями, посольствами Польщі, Німеччини, Угорщини, Франції в галузі реалізації міжнародних виставкових проєктів. Щодня центр відвідують близько 200 осіб. В ЄрміловЦентрі були проведені численні мистецько-культурні заходи, зокрема, виставка польського плакату «БАГАТСТВО ФОРМИ, БАГАТСТВО ДУМКИ» (спільно з Генеральним консульством Республіки Польща в Харкові); виставка дипломних робіт студентів кафедри

графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв та публічний захист дипломних робіт «ЄРМІЛОВЦІ-2014»; виставка студентського живопису, творчі майстерні Євгена Світличного та Олександра Жолудя «КОНТРАПУНКТ».

У січні 2014 року в університеті за підтримки Асоціації випускників, викладачів і друзів відкрито науково-демонстраційний навчальний центр «ЛандауЦентр». Його мета – стимулювати відродження інтересу до науки, насамперед у молоді, шляхом просвітницької й популяризаторської діяльності. Девіз центру – «Доторкнись до науки!». У січні експозицію «ЛандауЦентру» було присвячено цікавій фізиці, у лютому – популярній математиці, інформаційним технологіям, математиці в музиці, у березні – біологічним наукам. На День випускника 19 квітня 2014 р. «ЛандауЦентр» відкрив виставку «Універсальні науки», яка об'єднала різні наукові сфери. У червні 2014 р. «ЛандауЦентр» дивував механікою. Усі експонати «ЛандауЦентру» виготовили своїми руками небайдужі до науки люди за власний кошт. У проведенні виставок постійно беруть участь студенти й викладачі механіко-математичного, фізичного, біологічного та медичного факультетів, а також вихованці Малого Каразінського університету. «ЛандауЦентр» співпрацює з багатьма вітчизняними закладами й організаціями і є найпопулярнішим місцем у Харкові, де навчання перетворюється на задоволення.

У 2013/2014 навчальному році кафедра фізичного виховання та спорту здійснювала фізичне виховання шляхом організації груп з видів спорту з урахуванням інтересів студентів та можливостей спортивних споруд університету. Понад 4500 студентів обрали таку форму занять з фізичного виховання. Особливою популярністю серед студентів користуються аеробіка та атлетична підготовка в тренажерних залах. Популярні також волейбол, баскетбол, міні-футбол, теніс, настільний теніс, бадмінтон та бокс. Значно збільшилася кількість студентів, що займаються стрільбою з лука. Система організації навчального процесу з фізичного виховання дозволяє кожному студенту університету реалізувати свої потреби у сфері фізичної культури та спорту впродовж усього терміну навчання.

Для студентів, які за результатами медичного огляду були віднесені до спеціального відділення, заняття проводилися кваліфікованими викладачами в окремих групах, а студенти, віднесені до груп лікувальної фізкультури, відвідували заняття у 20-й студентській лікарні. Слід відзначити, що кількість

студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціального відділення, за останній навчальний рік зменшилася і складає 768 осіб. Ще 98 студентів (3 %) у 2013/2014 навчальному році були звільнені від занять з фізичного виховання за станом здоров'я.

Протягом навчального року поновлено роботу спортивних кімнат у гуртожитках № 9 та № 10.

Основою спортивно-масової роботи в університеті стала робота спортивних секцій і фізкультурно-оздоровчих груп, а також система спортивних змагань серед факультетів. У 64-й Спартакіаді університету взяли участь 1282 студенти. У першій групі факультетів у комплексному заліку Спартакіади перемогла команда економічного факультету, друге місце посіла команда механіко-математичного факультету, третє – філологічного факультету. У другій групі перемогли студенти екологічного факультету, друге місце посіли студенти біологічного факультету, третє – фізико-енергетичного факультету.

Були також проведені спортивне свято першокурсників; кубки студентського профкому з настільного тенісу, волейболу, баскетболу, бадмінтону та черліденгу; 15-й кубок ректора з міні-футболу, в якому разом зі студентами змагалися випускники університету; Спартакіада студентських гуртожитків та багато спортивних турнірів на факультетах.

Провідні спортсмени університету минулого року досягли значних успіхів у спортивних змаганнях найвищого рівня. Випускник історичного факультету Єгор Плевако на чемпіонаті світу з боксу (жовтень 2013 р., Казахстан) посів 5-те місце. Студентка соціологічного факультету Марина Литовченко стала бронзовим призером чемпіонату Європи з настільного тенісу (вересень 2013 р., Італія), у жовтні 2013 року її було визнано спортсменкою місяця, а її тренера, старшого викладача кафедри фізичного виховання та спорту О. В. Ковтун – кращим тренером місяця у м. Харків. Збірна команда університету з черліденгу, яку тренувала старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту Н. В. Авдасьова,

в грудні 2013 р. перемогла на відкритому Кубку Словенії (м. Любляна). Провідні тенісисти університету Марат Дев'ятьяров (факультет іноземних мов) та Анастасія Васильєва (філологічний факультет) входять до складу національної збірної команди України. Протягом навчального року вони неодноразово перемагали у професійних тенісних турнірах, значно покращили свої показники у світовому рейтингу. Наразі Анастасія посідає у світовому рейтингу 144-те місце і виступає на таких найпрестижніших тенісних турнірах, як відкриті чемпіонати Австралії, Франції та Вімблдонський турнір у Лондоні. Студентка факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Валерія Акулова стала четвертою на чемпіонаті світу зі стрільби з лука (Франція, березень 2014 р.). Олена Борисенко (соціологічний факультет) представляла Україну на світовій першості серед студентів у липні 2014 р. в польському місті Легніце.

Понад 400 студентів університету займаються у групах спортивного виховання. У 2013/2014 навчальному році поновила свою роботу спортивна секція зі спортивного скелелазіння, причому одразу збірній команді університету вдалося вибороти перше місце на чемпіонаті України серед студентів.

На жаль, у 2014 році значну кількість Всеукраїнських студентських спортивних змагань було перенесено на наступний навчальний рік або взагалі відмінено. Викликає занепокоєння той факт, що у Харкові вже два роки не проводиться обласна Спартакіада вищих навчальних закладів.

Команди з ігрових видів спорту успішно виступали в обласних студентських змаганнях. Другі місця у обласних студентських лігах посіли чоловічі команди з волейболу та баскетболу, а футбольна команда посіла 7 місце у вищій лізі студентської «Металіст-ліги». За звітний період 6 студентів університету виконали нормативи кандидатів у майстри спорту України, а студентка соціологічного факультету Олена Борисенко – норматив майстра спорту України зі стрільби з лука.

VII. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 650-р Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна було віднесено до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання.

Фонд ЦНБ на 1 червня 2014 р. налічує понад 3,4 млн. примірників. Загальна площа ЦНБ становить 10484 м²: у головному корпусі – 7182 м², на

вул. Університетській, 23 – 2794 м², на пр. Курчатова, 31 – 508 м².

Для читачів працюють 5 абонементів, 12 читальних залів, 2 спеціалізовані зали каталогів, служба міжбібліотечного абонементу, зал інформаційного сервісу, Центр інтернет-технологій. Цілодобово діє електронний каталог з електронним замовленням. На WEB-сторінці ЦНБ працюють: електронний архів (репозитарій) університету, «eScriptorium» – архів рідкісних видань і рукописів, довідково-бібліографічна служба «Віртуальний бібліограф».

7.1. Комплектування фондів

Протягом 2013/2014 навчального року отримано 21690 примірників, 11414 назв: у тому числі книг – 12064, журналів – 1337, дисертацій – 89, авторефератів – 8172, видань на електрон-

них носіях – 18, українською мовою – 16684, іноземними мовами – 1459. Наукової літератури отримано 12294 примірники, навчальної – 8925, художньої – 421.

На комплектування фондів витрачено: на придбання книг – 225710

грн., на передплату газет і журналів – 39651 грн. (липень, серпень, вересень 2013 р.)

У 2013 р. бібліотека зазнала значних труднощів з фінансуванням передплати періодичних видань на друге півріччя 2013 року та перше півріччя 2014 р. У зв'язку з цим не отримано журнали та газети з жовтня 2013 р. На друге півріччя 2014 р. зменшено кількість передплачених періодичних видань.

Фонд бібліотеки поповнювався дарами. Від викладачів, співробіт-

ників університету, приватних осіб отримано 2642 примірники. Було передано в дар із особистих бібліотек колишніх співробітників університету: професора Б. Красовицького – 520 книг; Б. Райхцаума – 430 примірників. Від благодійних фондів та організацій – 711 книг.

Від видавництва ХНУ імені В. Н. Каразіна надійшло 4414 примірників. З вітчизняного книгообміну отримано 527 примірників документів, з міжнародного – 593 примірники.

У 2013/2014 навчальному році головними джерелами комплектування іноземної літератури залишалися міжнародний книгообмін і дари різних установ, фондів і приватних осіб, у тому

Фонд ЦНБ складає:

Назв	471272
Примірників	3436082
Книг	2115584
Журналів	1110036
Газет	9219
На електронних носіях	7288
Дисертацій	7511
Авторефератів	84251
Рукописів	965
Карт	2540
Звітів	3418
Наукової	1844961
Навчальної	1159685
Художньої	375836
Українською мовою	504290
Іноземними мовами	726978
Російською мовою	2197234

числі: Національна бібліотека Сербії, Фонд Анастасіоса Левентиса (Кіпр), Генеральне Консульство Польщі в Харкові.

7.2. Обслуговування користувачів. Управління автоматизованих технологій

Протягом 2013/2014 навчального року бібліотека обслуговувала понад 60 тис. читачів, бібліотеку відвідали близько 400 тис. осіб, книговидача склала понад 1 млн. 300 тис. примір-

ників на різних носіях інформації.

З 1 вересня 2013 р. у бібліотеках Харкова діє проект «Єдина картка читача бібліотек ВНЗ Харкова». Проект розроблено згідно з рекомендаціями засідання Ради ректорів ВНЗ III–IV рівнів акредитації щодо діяльності бібліотек у процесах забезпечення науки та освіти (від 25 вересня 2012 р.) та з ініціативи ЦНБ. Метою проекту є створення системи взаємообслуговування у бібліотеках вищих навчальних закладів Харківського регіону. Цей проект надає студентам, аспірантам, викладачам та науковцям універ-

Бази даних, доступ до яких надавався ЦНБ у режимі он-лайн протягом 2013/2014 навчального року

№ з/п	Назва	Зміст
Бази даних, придбані за кошти університету		
1	SCOPUS	Найбільша у світі наукометрична бібліографічна і реферативна база даних та інструмент для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях. Доступ протягом 2014 р.
2	EBSCOhost	12 тематичних баз, що включають повні тексти з понад 10 000 назв англійських журналів гуманітарного, природничого та математичного профілю, медицини, економіки, питань вищої освіти та інформаційних наук. Доступ до 31.03.2014 р.
3	База даних компанії East View «Издания по общественным и гуманитарным наукам»	20 провідних російських періодичних видань з історії, соціології, філології, філософії, економіки тощо. Доступ до 15.12.2013 р.
4	Журнали Королівського хімічного товариства (Великобританія) – Royal Society of Chemistry	Понад 40 назв журналів одного з найвідоміших видавців літератури з хімії. Доступ до 31.03.2014 р.
5	Журнали Американського фізичного товариства (American Physical Society)	Провідні наукові журнали з фізики з високим рівнем цитування. Доступ до 01.01.2014 р.
6	CUL Online	Онлайн-бібліотека навчальної літератури – понад 760 україномовних навчальних посібників і підручників, рекомендованих МОН України, з економічних, гуманітарних і природничих наук.
Віртуальні бази даних бібліотеки Міжнародної інформаційної служби Держдепартаменту США 45 баз даних		
1	Ebrary, EducationUSA, eJournal USA, Encyclopedia Britannica, Gale Resources, Global Issues in Context та ін.	Колекції іноземними мовами із суспільних і гуманітарних наук, медицини, мови і літератури, філософії та релігії, освіти, бізнесу, природничих наук тощо.
Тестові доступи		
1	Web of Science від Thomson Reuters	Найбільша реферативна база даних, яка пропонує науковцям, викладачам і студентам швидкий доступ до якісної міждисциплінарної релевантної інформації. Охоплює понад 50 млн. записів.
2	Електронна бібліотека дисертацій Російської державної бібліотеки	Понад 805312 повних текстів російських дисертацій та авторефератів з різних галузей знань.
3	BioOne	Журнали з біології, екології та питань охорони навколишнього середовища.
4	POLPRED.com	Моніторинг промисловості і послуг у Росії та за кордоном, огляд преси і повні тексти повідомлень провідних інформаційних агентств, документи аналітики й огляди преси.
5	Ebrary: Academic Complete Collection	44 тис. назв цифрових книг: бізнес і економіка, інформаційні технології, освіта, інженерія і технології, історія та політика, гуманітарні та природничі науки тощо.
6	McGraw-Hill eBook Library	База електронних книжок, об'єднаних у тематичні колекції: бізнес, медицина, інженерні та комп'ютерні науки.
7	Електронний ресурс AccessMedicine від видавництва «McGraw-Hill»	Спеціалізовані медичні ресурси (Anesthesiology, Surgery, Pediatrics, Pharmacy, Emergency Medicine, Physiotherapy).
8	Бази даних компанії EastView	Українські та російські ресурси

ситетів міста доступ до фондів і електронних ресурсів бібліотек-учасниць для використання їх у навчанні та науково-дослідній роботі. Протягом 2013/2014 навчального року до проекту приєдналося 25 бібліотек.

Завдяки впровадженню у ЦНБ АІБС «Absotheque Unicode» на необмежену кількість робочих місць у 2013/2014 навчальному році було автоматизовано обслуговування на навчальному абонементі № 2 для студентів фізико-математичних і природничих факультетів, що дозволило значно вдосконалити якість обслуговування. У листопаді 2013 р. розпочато підготовчі роботи для впровадження з 1 вересня 2014 р. автоматизованого обслуговування на навчальному абонементі № 5 фізико-технічної літератури (філія ЦНБ, пр. Курчатова, 31).

Зростає обсяг електронного каталогу, до якого станом на 1 липня 2014 р. внесено понад 760 тис. записів, відображено інформацію про понад 1 млн. 135 тис. примірників. За минулий навчальний рік до електронного каталогу внесено більше 41 тис. записів і зафіксовано понад 395 тис. відвідувачів зі 130 країн світу, 517 тис. відвідувань, більше 1 млн. 200 тис. переглядів сторінок. У вересні 2013 року бібліотека отримала Подяку від Української бібліотечної асоціації за впровадження електронного каталогу. На території ЦНБ працює зона Wi-Fi.

Продовжувалася робота з наповнення електронного архіву (репозитарію) університету – eKhNUIR. В електронному архіві представлені 8742 документи. За рік його відвідали понад 50 тис. користувачів з 80 країн світу. У 2014 році репозитарій eKhNUIR отримав міжнародний класифікаційний індекс ISSN 2310-8665 і, завдяки цьому, має статус повноцінного електронного видання (ресурсу, що постійно оновлюється), в якому можна публікувати результати досліджень як в першоджерелі, нарівні з друкованими періодичними виданнями.

Архів рідкісних видань і рукописів для науки і освіти «eScriptorium» містить на 1 липня 2014 р. повні електронні версії (або фрагменти) рідкісних видань і рукописів у кількості 1766 назв і користується популярністю у світі. До його повнотекстових копій документів посилаються Всесвітня цифрова бібліотека WDL та Європейська цифрова бібліотека «Європеана».

Доступ до світових інформаційних повнотекстових баз даних здійснюється з усіх комп'ютерів, підключених до Інтернет через мережу університету. ЦНБ активно освоює роботу з наукометричними базами даних (вперше передбачено Scopus), проводиться моніторинг результатів наукової діяльності університету, надаються відповідні консультації науковцям щодо роботи з провідними наукометричними базами

даних Scopus та Web of Science, реєстрації у ВД РІНЦ (Росія) та Index Copernicus (Польща). На жаль, бібліотека не отримала у 2014 році повноцінного доступу до світових баз даних у зв'язку зі складними фінансовими обставинами.

7.3. Культурно-просвітницька діяльність

Виховну і культурно-просвітницьку роботу серед студентства ЦНБ проводить у тісному зв'язку з факультетами, громадськими організаціями, Центрами університету, музеями. Протягом 2013/2014 навчального року в ЦНБ було організовано 166 книжково-ілюстративних та 10 художніх виставок.

Відзначаючи 200-річний Тараса Шевченка, ЦНБ провела цикл виставок, у тому числі прижиттєвих та рідкісних видань творів поета. На виставці «Вічний, як народ» експонувалися 200 видань XIX–XXI століть.

З нагоди святкування 209-ї річниці університету експонувалася велика книжково-ілюстративна виставка «Славетні 209 років. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна». Було представлено понад 300 публікацій з історії університету: Статути Імператорського університету, перші видання друкарні Харківського університету, книги з автографами В. Н. Каразіна, ювілейні видання, нариси про життя і діяльність ректорів та попечителів Харківського університету тощо.

До 210-ї річниці заснування університету розроблено цільову програму ювілейних експозицій у тому числі – «Харківський університет. Сторінки історії», «Наукові школи ХНУ імені В. Н. Каразіна», «Ректори ХНУ імені В. Н. Каразіна», «Вулиці міста Харкова, які носять ім'я випускників Харківського університету» та ін. Ці експозиції представлено на виставкових вітринах ЦНБ. До святкування Дня працівників архівних установ спільно з Музеєм університету було підготовлено виставку про символіку університетської бібліотеки, зокрема книжкові знаки – печатки, які ставилися на книгах факультетських і студентських бібліотек.

У вересні 2014 р. експонувалася виставка рідкісних польських видань, що зберігаються у ЦНБ, а також було підготовлено книжкову виставку «Україна і Польща: стратегічне партнерство».

12 вересня 2013 р. у ЦНБ відбулося урочисте відкриття фотовиставки «Від забуття до визнання подвигу: шлях довжиною у 70 років», організовану Харківським міським національним громадським об'єднанням казахстанців «Бірлік» за підтримки посольства Казахстану в Україні. Вона супроводжувалася книжково-ілюстратив-

ними виставками «Харків. Вогняні роки 1941–1943» і «Казахстан у роки Великої Вітчизняної війни».

У травні 2014 р. за сприяння генерального консульства Польщі в Харкові відбулася виставка плакатів з архіву Польської Академії наук, присвячена Миколаю Коперніку та організовано книжково-ілюстративну виставку з фондів ЦНБ, у тому числі – представлено одне з перших посмертних видань праць ученого.

До Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної психіатрії, наркології та неврології» на базі університету (14–15 квітня 2014 р.), було представлено виставку «Харків – колыска української психоневрології», яка викликала великий інтерес у фахівців з медицини.

До Дня православної книги та ювілею видання першої на Русі друкованої книги «Апостол» Івана Федорова у березні 2014 р. у Харківській єпархії відбувся симпозіум «Православна книга: від «Апостола» до сучасності. У рамках заходу бібліотекою було презентовано книжково-ілюстративну виставку, на якій експоновано першодруки Івана Федорова, книги з особистих бібліотек Стефана Яворського та Христофора Сулими.

Традиційно протягом усього року у виставковому та конференц-залі ЦНБ експонувалися художні виставки.

З ініціативи кафедри романської філології та перекладу факультету іноземних мов і Французького інституту у Харкові відбулося відкриття виставки плакатів та книжкової виставки «Альбер Камю (1913–1960) – французький письменник».

У межах Днів грецької культури в м. Харкові, які проводить Харківське міське товариство греків «Геліос», у жовтні 2013 р. було організовано фотовиставку «Балканські війни 1912–1913 рр. Посвячення: 100-річчя». Експонати було надано Одеською філією Грецького Фонду Культури та фотоархівом музею Бенакі.

У лютому 2014 р. відбулося відкриття планшетної фотовиставки: «К. Кавафіс. Життя і творчість (1863–1933)». Фотоекспонати були надані Грецьким Фондом Культури.

У грудні 2013 р. у ЦНБ відбувся Міжнародний фестиваль «Традиції Різдва в Європі». Фестиваль було організовано Українсько-польським центром науки та культури університету і Харківським німецьким центром спільно з ЦНБ за підтримки генерального консульства Польщі в Харкові, Дому Нюрнберґа та Французького інституту. У межах фестивалю працювала книжково-ілюстративна виставка «Світле свято Різдва» і демонструвалася персональна виставка харківської художниці Н. Вербук «Різдвяні дива».

Протягом року також експонувалися: фотовиставка «Я – не художник, я – ремісник!», присвячена пам'яті С. Єрошенка, члена Харківського міського товариства греків «Геліос», члена Національної спілки фотохудожників України, члена Творчої спілки художників Росії і Міжнародної федерації художників; персональна виставка художника П. Дзюбенко «Творчий пошук», присвячена Дню Національного Відродження Греції; фотовиставка доцента фізичного факультету університету В. Хижкового «Чотири пори року». За ініціативою неформального товариства друзів Зінаїди Серебрякової відбулося відкриття виставки «Зустрічі з Нескучним». Працівниками Науково-дослідного інституту біології у листопаді 2013 р. експонувалася фотовиставка «Наші сусіди – кажани. Десятиріччя поруч в Університеті!». Відбулися персональна виставка «Чарівна країна» юної художниці Мілени Веремєєнко; художня виставка живописця Родіона Рубіна «Spring wind. Весняний вітер». До традиційного Дня випускника відкрилася виставка, присвячена молодіжному театру-студії «СИНТ-63».

Напередодні Всеукраїнського дня бібліотек пройшла акція для читачів – «БІБЛІОНІЧ». Метою заходу була популяризація культури читання серед студентів, а також мешканців Харкова. У межах акції відбулися бібліотечні дискусії «Книга. Читання. Культура» за участю професорів В. Кукліна та Л. Сокурянської, філософські бесіди «(Не)читаючий Світ?», модератором яких виступив доцент філософського факультету М. Шильман, а також лекції про кіномистецтво та екскурсія до книгосховищ бібліотеки. Усі бажаючі отримали можливість відвідати виставку незвичайних книг, серед яких – найбільша, найтовстіша та найменша книги з фондів бібліотеки, а також ознайомитися з незвичними книжковими палітурками, розробленими студентами Академії друкарства (м. Львів).

Підтримуючи культуру читання, протягом року бібліотека проводила низку заходів, у тому числі зустрічі з письменниками, презентації нових книг. Зокрема, до Всесвітнього дня книги й авторського права, який відзначається 23 квітня, відбулася презентація книг, присвячених історії Харкова та університету; Л. Дешко презентувала книгу «Основа: збірка статей», у якій зібрано матеріали про В. Н. Каразіна та його сім'ю.

7.4. Наукова діяльність ЦНБ

Наукова робота є одним з пріоритетних напрямів діяльності ЦНБ. До 200-річного ювілею Тараса Шевченка ЦНБ, філологічним факульте-

том і Центром українських студій імені Д. І. Багалія створено бібліографічний показник «Шевченкознавство у працях викладачів та вихованців Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», який було розміщено в електронному архіві.

Розроблено комплекс заходів щодо покращення збереження Фонду книжкових пам'яток, розпочато реалізацію проекту «Фазова консервація».

Фонд рідкісних і цінних видань ЦНБ є документальною базою для підготовки фахівців і для виконання наукових досліджень. Проведено велику роботу з підготовки каталогу «Польські стародруки у фондах ЦНБ». Наукову редакцію здійснюють фахівці Інституту польської бібліографії Ягеллонського університету. Готується до видання показник «Слав'янознавство у Харківському університеті: 1991–2014».

Протягом навчального року у фахових виданнях було надруковано 35 публікацій працівників ЦНБ про дослідницьку діяльність бібліотеки. Науково-теоретичний та практичний журнал Національної Академії наук України у галузі бібліотекознавства, документознавства, книгознавства та інформаційної діяльності – «Бібліотечний вісник» – третій номер 2013 року повністю присвятив ЦНБ.

У 2013 р. було видано каталог «Греческие рукописи из собрания Центральной научной библиотеки Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина». Це спільна праця співробітників ЦНБ та старшого викладача кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології філологічного факультету О. Сучалкіна.

На відзнаку внеску таких видань у створення позитивного іміджу університету Вчена рада присвоїла звання лауреата премії імені К. Рубинського у 2014 р. О. Сучалкіну. Це звання Вченою радою також присуджено О. Тимченко, оператору відділу автоматизації та програмно-

го забезпечення ЦНБ за практичне наповнення електронних архівів.

Проводилася значна робота з розшифровки власних записів, ідентифікації їх належності тій чи іншій особі, розкриття й дослідження провенієнцій, маргіналій, екслібрисів, у тому числі й іноземними мовами. Переглянуто близько 10340 примірників, виявлено 386 видань, які входили до складу особистих книжкових зібрань або мають різноманітні автографи, екслібриси, штампи. Суттєво збільшилася картотека особистих бібліотек Є. Редіна та Є. Станевича, картотека екслібрисів поповнилася новими примірниками з бібліотек таємного радника М. Бурмейстера, принца, генерала від інфантерії, сенатора П. Ольденбургського та інші. Було знайдено три видання з бібліотеки українського художника-графіка, мистецтвознавця, етнографа Поділля В. Гагенмейстера. Проводиться комплекс робіт з інвентаризації бібліотечних фондів ХІХ століття і фонду книжкових пам'яток.

ЦНБ проводила семінари і конференції для фахівців з бібліотечної справи, а також для університетської спільноти.

У вересні 2013 р. на базі ЦНБ відбувся Міжнародний науково-практичний семінар «Експертиза рідкісних і цінних видань». У його роботі взяли участь 65 фахівців з 10 міст України, а також з Польщі та Росії. Було проведено майстер-класи для бібліотекарів, які працюють з рідкісними фондами і знайомі з методикою проведення експертизи книжкових пам'яток, рідкісних і цінних видань.

У травні 2014 р. у ЦНБ відбувся онлайн-семінар з тем: «Доля багатоманітності в контексті глобалізації», «Нове обличчя міської бібліотеки», в якому взяли участь науковці, бібліотекарі і студенти України та Латвії, зокрема, представники університету, Балтійської міжнародної академії (Латвія), Латвійської академічної бібліотеки, Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Жороленка.

VIII. МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ

8.1. Музей історії університету

Співробітники музею проводять фондову, виставкову, науково-дослідну, методичну, навчальну та просвітницьку роботу. Протягом 2013/2014 навчального року музей відвідало близько 3000 осіб, було проведено понад 190 екскурсій для студентів, слухачів Центру міжнародної освіти, Центру довузівської освіти, школярів і гостей університету та м. Харкова. Музей взяв участь в акціях «Ніч науки» та «День випускника».

До фондів музею надійшло понад 420 одиниць зберігання, зокрема – документи та фотоматеріали професора Харківського університету, колишнього директора ЦНБ Л. І. Гуревича; ректора університету в 1975–1993 рр. І. Є. Тарапова, випускні альбоми різних років. Продовжується робота з упорядкування фотоархіву.

У 2013/2014 навчальному році було організовано та проведено 7 тимчасових виставок, які були присвячені 50-річчю розташування університету в новій будівлі, результатам археологічного польового сезону 2013 року, емблемам та символам університету, фізичним приладам XIX сторіччя, студентам університету – Героям Радянського Союзу та інші.

На базі музею відбулися традиційна музезнавча конференція «Луньовські читання», загальні збори членів Асоціації співробітників вузівських музеїв м. Харкова та інші заходи.

8.2. Музей природи

Основна мета діяльності музею – проведення наукової, навчальної та освітньої роботи: створення експозицій. Колекції музею використовуються в дослідженнях, які проводяться фахівцями музею, вітчизняними вченими та спеціалістами з-за кордону. Протягом 2013/2014 навчального року співробітники музею взяли

участь у 6 наукових конференціях та надрукували в міжнародних та вітчизняних виданнях 18 наукових статей.

Одним з напрямів музейної діяльності є науково-експозиційна робота. Протягом року було розроблено 7 наукових експозицій, які використовуються в проведенні навчальних занять, популяризації різноманітних напрямів біологічних та геологічних наук, екологічних та природоохоронних знань серед широких верств населення.

Музей природи співпрацює з Нікітським ботанічним садом, Національним науковим центром – заповідником «Мис Мартьян», науково-дослідними установами та ВНЗ Австрії, Азербайджану, Туреччини, Росії, Киргизстану, США, Норвегії, Німеччини, Швеції, Словаччини. Продовжено роботу за проектом Volkswagen Stiftung «Biodiversity and Evolution of the Central Asian and Caucasian vipers (Viperidae)».

Музей природи бере участь у роботі Міжнародної асоціації ICOM та має свого представника у Раді природничої секції ICOM України. З метою підвищення кваліфікації наукових співробітників музею узяв участь у проекті «Професійна подорож з навчальною метою до музеїв Москви».

Музей є консультативним науково-методичним центром для краєзнавчих музеїв України, для викладачів вищих та середніх навчальних закладів, фахівців науково-дослідних установ.

Фонди музею постійно поповнюються новими експонатами. За звітний період до музею надійшли 1473 музейних предмети.

Працівники Музею природи взяли активну участь у проведенні міської акції «Ніч науки». Зали музею оглянуло близько 500 осіб. За цей час було проведено 26 екскурсій.

З метою поширення природничо-наукових знань серед населення Музей природи веде ек-

скурсійно-лекційну роботу за 16 темами. Екскурсії проводяться українською, російською та англійською мовами. За звітний період у музеї було проведено 963 екскурсії та заняття, його відвідали 16 тис. екскурсантів. Також Музей проводить благодійні екскурсії для малозахищених верств населення.

8.3 Музей археології та етнографії Слобідської України

Музей археології та етнографії Слобідської України протягом 2013/2014 навчального року продовжував працювати як навчальний, науковий та музейно-методичний центр. Завдяки роботі археологів університету фонди музею щорічно збільшуються на декілька тисяч екземплярів. Зокрема, за 2013/2014 навчальний рік до музею надійшло 5858 артефактів.

Працівники музею є керівниками та науковими співробітниками археологічних експедицій: «Скіфська археологічна експедиція» та «Лісостепова археологічна експедиція» в Україні, «Туркестанська археологічна експедиція» в Казахстані. Науковий архів музею поповнили звіти про археологічні розкопки та розвідки у Харківській та Полтавській областях, проведені у 2013 році.

Важливим напрямом діяльності музею є виставкова робота. Щорічно за участю його спів-

робітників організуються виставки досягнень польових сезонів. При музеї працює єдина в Україні вузівська реставраційна майстерня.

З 2012 року розпочався капітальний ремонт нового комплексного виставкового приміщення в головному корпусі університету.

Протягом 2013–2014 років співробітниками музею розроблено концепції, підготовлено тематико-експозиційні плани та закінчено роботу над візуалізацією 6 вітрин майбутньої експозиції. Для упорядкування колекцій у 2013 році при музеї створено фондово-закупівельну комісію. Станом на червень 2014 року комісією розглянуто понад 40 тис. предметів з колекцій музею, вони готуються для перенесення до нового фондосховища.

При музеї працює студентський археологічний гурток, проводяться заняття із школярами, зустрічі з науковцями. Музей є базою для підготовки шкільних та студентських науково-дослідних робіт, проведення археологічних та музейних практик. Протягом 2013/2014 навчального року співробітниками музею підготовлено 16 наукових робіт, що вийшли друком у вітчизняних та міжнародних виданнях, співробітники взяли участь у роботі 8 наукових конференцій в Україні та за її межами.

ІХ. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2013/2014 навчальному році університет активізував міжнародне співробітництво, що є однією з важливих умов позиціонування у міжнародному науково-освітньому просторі. Діяльність університету в галузі міжнародних зв'язків розвивалася у кількох напрямках:

- реформування та активний розвиток інструментів міжнародної співпраці університету;
- співробітництво з вищими навчальними закладами та установами зарубіжних країн;
- відрядження викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів за кордон для участі в наукових конференціях, школах та тренінгах, проведення наукових досліджень і стажування, мовні курси тощо;
- академічна мобільність студентів університету;
- прийом іноземних фахівців та дипломатичних делегацій в університеті.

Університет має договори та угоди про співробітництво, включаючи й міжкафедральну співпрацю, меморандуми, протоколи та листи про наміри зі 191 іноземною організацією з 49 країн. У 2013/2014 навчальному році найбільш успішне співробітництво велося з Бакинським державним університетом (Азербайджан); Білоруським державним університетом, Білоруським державним університетом транспорту, Міжнародним державним екологічним університетом імені А.Д. Сахарова, Могильовським державним університетом імені А.О. Кулешова (Білорусь); Болгарською академією наук, Софійським університетом імені Святого Климента Охридського, Великотирновським університетом імені Святих Кирила та Мефодія (Болгарія), Університетом штату Сан-Паулу в м. Кампінас, Федеральним університетом Ріо-Гранде-ду-Сул (Бразилія); Інститут фізики імені Е. Андронікашвілі Грузії (Грузія); Аньхойським університетом, Головним відділенням Інститутів Конфуція, Міжна-

родним центром освітянського обміну провінції Хебей, Сінцзяньським університетом фінансів та економіки, Хебейським інститутом іноземних мов (КНР); ТОВ «Юнівак Лтд.» (Республіка Корея); Академічною бібліотекою Латвійського університету (Латвія); Варшавським університетом, Гданським університетом, Політехнічним університетом Лодзі, Університетом Лодзі, Університетом імені Адама Міцкевича в Познані, Університетом імені Марії Кюрі-Склодовської (Польща); Белгородським державним національним дослідницьким університетом, Воронежським державним університетом, Казанським (Привольським) федеральним університетом, Московським державним університетом ім. М. В. Ломоносова, Об'єднаним інститутом ядерних досліджень, Південним федеральним університетом, Російським державним гуманітарним університетом, Уральським федеральним університетом імені першого Президента Росії Б.М. Єльцина, Інститутом археології Російської академії наук, Інститутом загальної історії Російської академії наук, Інститутом ядерних досліджень Російської академії наук, Сахалінською філією Ботанічного саду-інституту Далекосхідного відділення Російської академії наук (Росія); Університетом імені Павла-Йозефа Шафарика (Словаччина); Американськими радами з міжнародної освіти: АСТР/АССЕЛС (США); Політехнічною школою, Університетом Лілль 1, Університетом Ніцци – Софії Антиполіс, Університетом Париж-Сюд (Франція); Університетом імені Фрідріха-Олександра в Ерлангені-Нюрнберзі (ФРН), Університетом Південної Богемії у м. Чеське-Будейовице (Чехія), а також з університетами Прикордонного білорусько-російсько-українського університетського консорціуму.

У 2013/2014 навчальному році університет підписав договори про співробітництво з Інститутом прикладних фізичних проблем імені

А.Н. Севченка Білоруського державного університету, Білоруським державним університетом транспорту (Білорусь); Університетом Бурунді (Бурунді); ТОВ «Корпорація керівників та адміністраторів», Університетом Абертей Данді (Велика Британія); Державним університетом Ілії (Грузія), Амманським університетом Аль Ахлія (Йорданія), ТОВ науково-технічного розвитку «Сінчжунхуей» провінції Хейлунцзянь Технопарку Харбінського науково-технологічного університету, Університетом Цзянсу (КНР); Університетом Тромсьо, Арктичним університетом Норвегії (Норвегія); Познанським університетом економіки, Жешувським університетом (Польща); Алексеевською філією Белгородського державного національного дослідницького університету, Ковровською державною технологічною академією імені В.О. Дегтярьова, Курським державним університетом, Московським державним технологічним університетом «СТАНКІН», Національним дослідницьким університетом «Вища школа економіки», Об'єднаним інститутом ядерних досліджень, Північно-Західним інститутом управління Російської академії народного господарства та державної служби при Президентові Російської Федерації, Санкт-Петербурзьким державним політехнічним університетом (Росія); Представництвом «Інтего Груп, ЛЛС» (США) в Україні; Університетом Додоми (Танзанія); Гіресунським університетом (Туреччина); Університетом Лілль 1 [оновлений], Університетом Ніцци – Софії Антиполіс [оновлений] (Франція); Університетом імені Томаша Баті в Зліні (Чехія); а також меморандум про взаєморозуміння з Університетом Альберти (Канада), протоколи про наміри з Бартинським університетом, Університетом Артвін Чорух, Університетом Чукурова в межах програми обміну «Мевлана», протокол про наміри зі Стамбульським університетом [оновлений] (Туреччина).

Також підписані:

- робоча програма науково-освітнього співробітництва між Інститутом археології Варшавського університету та історичним факультетом ХНУ імені В.Н. Каразіна на 2014–2018 роки;

- програма студентських обмінів між Познанським університетом економіки та ХНУ імені В.Н. Каразіна;

- робоча програма наукового співробітництва між факультетом бізнесу та сервісу Белгородського державного національного дослідницького університету і факультетом міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу ХНУ імені В.Н. Каразіна на 2014–2020 роки;

- робоча програма науково-освітнього обміну між кафедрою філології та педагогіки Алексеевської філії Белгородського державного національного дослідницького університету та

кафедрами англійської філології, методики та практики викладання іноземної мови, німецької мови та перекладу факультету іноземних мов ХНУ імені В.Н. Каразіна на 2013-2017 роки;

- робоча програма співробітництва між юридичним факультетом МДУ ім. М. В. Ломоносова та юридичним факультетом ХНУ імені В.Н. Каразіна на 2014–2017 роки;

- робоча програма науково-освітнього співробітництва між Інститутом прикладної лінгвістики Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету і факультетом іноземних мов ХНУ імені В.Н. Каразіна на 2014-2018 роки;

- додаткова угода № 1 на 2013/2014 навчальний рік щодо реалізації спільної програми додаткової підготовки студентів механіко-математичного факультету в галузі біостатистики в межах договору з Представництвом «Інтего Груп, ЛЛС» (США) в Україні.

Найактивніша співпраця без укладених угод за минулий навчальний рік здійснювалася з 57 університетами та науковими установами 23 країн серед яких: Міжнародна агенція з атомної енергії [МАГАТЕ] (Австрія), Вільний університет Брюсселя (Бельгія), Університет Ексетера (Велика Британія), Інститут древніх рукописів імені М. Маштоца «Матенадаран» (Вірменія), Відкритий університет Ізраїлю (Ізраїль), Туринська астрономічна обсерваторія (Італія), Інститут археології імені А.Х. Маргулана (Казахстан), Фонд А. Левентіса (Кіпр), Пусанський національний університет (Південна Корея), Балтійська міжнародна академія (Латвія), Європейський гуманітарний університет (Литва), Національна бібліотека Нідерландів (Нідерланди), Варшавський університет наук про здоров'я (Польща), Санкт-Петербурзький державний університет, Російська академія наук, Головна (Пулковська) астрономічна обсерваторія РАН, Державний інститут російської мови імені О.С. Пушкіна (Росія), Агентство США з міжнародного розвитку, Бібліотека Конгресу США, Університет штату Техас, Києво-Могилянська фундація Америки (США), Центральноєвропейський університет (Угорщина), Університет Східної Фінляндії (Фінляндія), Паризька обсерваторія (Франція), Університет Дуйсбург-Ессен, Державний природознавчий музей Брауншвейга, Інститут досліджень Сонячної системи імені Макса Планка (ФРН), Технічний університет м. Лулео (Швеція), Університет Токушими (Японія).

Протягом 2013/2014 навчального року кількість відряджених за кордон викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів університету за всіма напрямками склала 470 осіб (з них викладачів, співробітників та докторантів – 218 осіб, аспірантів та студентів – 252 особи),

які виїздили до 38 країн. Найбільше закордонних відряджень було на факультетах геолого-географічному, екологічному, економічному, іноземних мов, історичному, механіко-математичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, соціологічному, фізико-технічному, філософському, хімічному.

Результати закордонних відряджень викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів, студентів, а також результати міжвузівського співробітництва у 2013/2014 навчальному році були відображені в 155 статтях, 7 монографіях, 3 підручниках, 9 навчальних посібниках, 1 навчально-методичному посібнику, 1 методичних вказівках, 1 конспекті лекцій, 1 словнику-довіднику, 1 збірнику статей, 1 археологічному виданні; зроблено 1859 доповідей на міжнародних наукових конференціях за кордоном і в Україні; захищено 3 кандидатські та 1 докторська дисертації (з використанням матеріалів, отриманих під час міжнародних досліджень); отримано 1 патент України. Найбільших результатів досягнуто на факультетах: біологічному, геолого-географічному, екологічному, іноземних мов, історичному, медичному, механіко-математичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, психології, радіофізичному, соціологічному, фізико-технічному, фізичному, філологічному, хімічному, юридичному, а також в Центрі міжнародної освіти та НДІ астрономії.

Університет прийняв із-за кордону, в тому числі в межах міжвузівського співробітництва, 549 осіб з 38 країн світу. Майже всі факультети приймали іноземців, але найбільше їх було на факультетах: біологічному, геолого-географічному, історичному, медичному, механіко-математичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, соціологічному, радіофізичному, фізико-технічному, а також у Центрі міжнародної освіти, Центрі міжнародного співробітництва, Центрі болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова, Центральній науковій бібліотеці.

У 2013/2014 навчальному році університет відвідали дипломати Австрії, Болгарії, Великої Британії, Ізраїлю, Індії, Іраку, Йорданії, Казахстану, Литви, Палестини, Польщі, Росії, США, Фінляндії, Франції, ФРН, які виступали з лекціями перед студентами і викладачами університету, брали участь у роботі конференцій і круглих столів та інших заходах.

У 2013/2014 навчальному році університет відвідали дипломати Австрії, Болгарії, Великої Британії, Ізраїлю, Індії, Іраку, Йорданії, Казахстану, Литви, Палестини, Польщі, Росії, США, Фінляндії, Франції, ФРН, які виступали з лекціями перед студентами і викладачами університету, брали участь у роботі конференцій і круглих столів та інших заходах.

Х. ІНФОРМАЦІЙНА ТА ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

10.1. Інформаційна діяльність

За звітний період Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна був одним із вагомих неполітичних суб'єктів публічного інформаційного простору Харківської області. Інформування громадськості про сьогодення і перспективи розвитку університету, а також покращення його репутації на регіональному й національному рівнях було важливим завданням, над яким Центр зв'язків із громадськістю і пресою працював спільно з усіма іншими структурними підрозділами. Цей етап роботи Центру також позначений підтримкою позитивного іміджу університету як одного із провідних центрів освіти, науки та культури країни та розробкою проекту святкування 210-ї річниці Харківського університету.

Провідним засобом позиціонування університету сьогодні виступає веб-сайт вищого навчального закладу, роботу якого буде розглянуто нижче. Системного характеру набули

правда в Україні» та інших виходили друком матеріали, присвячені сьогоденню університету й фактам із його історії. Серед телевізійних і радіоповідомлень домінували репортажі з історичної, наукової, науково-популярної тематики, репортажі щодо рейтингових позицій університету. Особливого значення набули повідомлення у мережі Інтернет як на новинарних веб-сайтах («Статус кво», «Медіапорт», «Освіта.ua», «Городской дозор» тощо), так і на сайтах інформаційно-розважального спрямування («Вгороде», «Весь Харьков», «Незабаром» тощо).

Вагому частку повідомлень у мас-медіа склали інтерв'ю із професорами і співробітниками університету, експертна думка яких високо цінується журналістською спільнотою регіону та країни. Суттєвим був обсяг матеріалів, що стосувалися візитів до університету відомих учених, культурних діячів, співаків, зарубіжних делегацій. Серед тем, які

Таблиця 10.1

Кількість матеріалів у стрічці подій сайту університету

Тип контенту	2010	2011	2012	2013	2014*
Новини	154	204	309	456	254
Анонси	106	179	268	341	229
Зовнішні конференції	—	—	86	157	88
Фоторепортажі	55	86	124	125	127
Відеорепортажі	—	—	5	9	5
Online-трансляції	—	—	—	—	3

* інформація за I півріччя 2014 року, станом на 01.07.2014 року

такі напрями, як інформаційно-медійний супровід роботи університету та рекламно-іміджева діяльність.

У 2013/2014 навчальному році зафіксовано близько 910 медіа-повідомлень. У пресі, зокрема в газетах «Вечірній Харків», «Слобідський край», «Вести», «Время», «Комсомольская

виявилися найбільш популярними серед журналістів і стосувалися життя університету, можна зазначити проведення загальноміського свята «Ніч науки», присвоєння колекції стародруків Центральної науковій бібліотеці статусу національного надбання, реалізація акції «Бібліоніч», проведення Соціологічного

конгресу, святкування 209-ї річниці університету. Суттєвий інтерес у медіа викликали іміджевий марафон-декламація «Мій Шевченко», а також перемога команди фізико-технічного факультету на Міжнародному конкурсі з фізики в Лозанні тощо.

Велика увага з боку медіа приділялася позиціям університету у національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів. Серед подій з університетського життя, найактивніше висвітлюваних у мас-медіа, слід відзначити День знань, відкриття Українсько-індійського академічного центру, святкування дня Святого Валентина, урочисту асамблею Вчених рад університету, святкування 50-річчя фізико-технічного факультету, церемонію випуску студентів, День випускника.

Центр оперативно готував і розповсюджував офіційні заяви та повідомлення ректорату, координував інформаційне супроводження університетських заходів.

В інформаційному середовищі транслювалися переважно позитивні повідомлення про діяльність університету. Разом із тим, суттєвим напрямом роботи Центру став захист ділової репутації університету. Центр оперативно нівелював негативні інформаційні повідомлення і спростовував у мас-медіа неправдиву інформацію про університет, яка подекуди з'являлася в інформаційному просторі. Зокрема, було спростовано неправдиву інформацію у сюжеті телеканалу «НТВ» щодо заяви одного із колишніх працівників університету; ґрунтовно прокоментовано посадовими особами університету інцидент з обладнанням на хімічному факультеті.

Центр зв'язків із громадськістю та пресою висвітлював у медійному просторі регіону та країни функціонування освітніх, наукових та інших підрозділів університету, діяльність ректорату і Вченої ради. Центр оперативно поширював у публічному просторі офіційні заяви університету щодо складної суспільно-політичної ситуації в державі, які набували неабиякого резонансу.

Широка громадськість через журналістів, що входять до контактних списків Центру, своєчасно інформувалася про заплановані в університеті заходи та події. Загалом було розповсюджено близько 350 анонсів, прес-релізів та інформаційних повідомлень.

Проводилося систематичне рекламування освітніх послуг університету та окремих факультетів. Для університету зусиллями Центру зв'язків із громадськістю та пресою і Центру веб-комунікацій було розроблено рекламно-іміджевий проект. Згідно з про-

грамою «Абітурієнт-2014» та відповідно до циклів роботи Приймальної комісії, Центр зв'язків із громадськістю та пресою подавав інформацію про умови здобуття вищої освіти в університеті, відкриття нових напрямів підготовки фахівців, проведення Днів відкритих дверей, розміщував матеріали у довідниках для абітурієнтів тощо. Рекламою університету було охоплено практично всі носії: від мережі Інтернет (45 %), метрополітену (20 %), телебачення (19 %) до преси (16 %).

Було розроблено нові інфографічні презентації, вдосконалено інформаційні довідки про університет, розповсюджені протягом року у ЗМІ. Центр зв'язків із громадськістю та пресою організував інформаційний супровід вступної кампанії, влаштовував інтерв'ю та коментування з питань набору першокурсників – ректора і представників Приймальної комісії; оперативно готував відповіді на запити журналістів щодо процесу й особливостей прийому студентів до університету.

Зусиллями Центру зв'язків із громадськістю та Центру веб-комунікацій було створено проект промо-кампанії, присвяченої святкуванню 210-ї річниці університету. Він передбачає реалізацію низки заходів, які сконцентрують увагу на університеті, проінформують громадськість щодо ювілейних подій, сприятимуть розвитку позитивних складових репутації університету й підвищать інтерес до бренду університету. Розроблено PR-стратегію, визначено інструменти й механізми публічної активності університету в найближчий період.

До напрямів подальшої інформаційно-іміджевої активності університету, що набувають особливої актуальності, слід віднести підвищення медійної активності його співробітників, спрямованої на закріплення позитивних характеристик іміджу університету, підвищення конкурентоспроможності університету на загальнонаціональному й міжнародному рівнях. На цьому етапі розвитку університету PR-активність може вважатися одним із необхідних інструментів підтримки і посилення його репутації. Цей напрям діяльності має бути значно посилено – із врахуванням новітніх тенденцій у суспільних комунікаціях.

2013/2014 навчальний рік був непростим для газети «Харківський університет». З вересня 2013 р. по травень 2014 р. у зв'язку з затримками платежів за друк виходили лише електронні варіанти газети (№№ 16-17 за 2013 р. та №№ 1-7 за 2014 р.). Проте це не завадило редакції газети взяти участь у конкурсі національної Спілки журналістів України, де серед

вузівських видань газета «Харківський університет» у номінації висвітлення національного освітянського коріння «Люди. Події. Століття» була визнана найкращою. Колектив редакції було нагороджено Почесною грамотою. Газета «Харківський університет» відзначила у травні 2013 р. вихід у світ 4000-го номера.

Протягом навчального року було підготовлено 17 номерів газети, з них два – кольорові (до випуску магістрів та до посвяти першоккурсників). Найбільшою популярністю серед читачів користуються рубрики «Інтерв'ю в номер», «Університетська наука», «Університетський викладач», «Група моя студентська», «Гуртожиток – наш дім», «До 70-річчя визволення України» та ін. З'явилися нові постійні рубрики – «Університетська дискусія», «Розмови про вічне».

10.2. Веб-комунікації університету

Університет приділяє значну увагу розвитку сучасних інформаційних технологій, зокрема, веб-комунікацій. Станом на 1 липня 2014 року університет має понад 100 сайтів, що репрезентують його діяльність та забезпечують інформаційну підтримку формування контингенту студентів, навчального, виховного та наукового процесів. Зокрема, це сайти університету, «Абітурієнт Каразінського університету», Центральної наукової бібліотеки, факультетів, 56-ти кафедр, науково-дослідних інститутів: астрономії, біології, соціально-гуманітарних досліджень, хімії; центрів: міжнародного спів-

три доби, а новини публікуються в день, коли відбулася подія. Зокрема, за перше півріччя 2014 року на сайті опубліковано понад 480 анонсів і новин українською, російською та англійською мовами, підготовлено та розміщено 127 фоторепортажів, анонсовано 88 зовнішніх наукових конференцій (табл. 10.1).

Центр веб-комунікацій впроваджує використання нових типів контенту для веб-ресурсів університету. Зокрема, у березні–травні 2014 року на сайті університету в якості експерименту здійснювалася online-трансляція марафону-декламації «Мій Шевченко», університетського форуму «Консолідація суспільства і децентралізація влади: моделі, перспективи, ризики», міжнародної конференції «XIV Кирило-Мефодіївські читання».

Згідно з даними веб-аналітичних систем, протягом першого півріччя 2014 року сайт відвідали понад 329,9 тис. користувачів, здійснивши більш ніж 1,079 млн. переглядів (табл. 10.2).

Близько 60 % користувачів складають постійну аудиторію сайту, тоді як 40 % – нові відвідувачі. Аналіз свідчить про чисельність аудиторії сайту університету, який виконує функцію одного з найбільш дієвих інструментів комунікацій.

Для інформаційного супроводу вступної кампанії в інтернет-середовищі Центром веб-комунікацій у липні 2013 року було створено спеціалізований сайт «Абітурієнт Каразінського» (start.karazin.ua). Загалом протягом року сайт відвідали понад 195,5 тис.

Таблиця 10.2

Відвідуваність сайту університету за 2011–2013 роки

	2011	2012	2013	2014*
Середньодобова кількість відвідувачів	1217	1818	2029	1813
Загальна кількість відвідувачів	428272	665279	740447	329916
Візитів	524041	811308	872606	377628
Переглядів	2339524	3460501	3179781	1079071

* інформація за I півріччя 2014 року, станом на 01.07.2014 року

робітництва, довузівської, міжнародної, післядипломної освіти, електронного навчання, працевлаштування студентів та випускників; музеїв: історії університету, природи, археології та етнографії Слобідської України; Ботанічного саду, семи періодичних наукових видань університету, газети «Харківський університет», первинних профспілкових організацій працівників і студентів, аспірантів та докторантів, студентського наукового товариства.

Відповідно до Положення про інформаційний супровід веб-ресурсів університету, на сайті університету підтримується режим, згідно з яким події аноншуються не пізніше, ніж за

користувачів, які здійснили понад 1,46 млн. переглядів. Станом на липень 2014 року запущено вдосконалену версію сайту, необхідну для супроводу вступної кампанії 2014 року.

Протягом року значна увага приділялася якості веб-ресурсів університету, перш за все, сайтів факультетів та кафедр, які є основною ланкою в забезпеченні сучасного інформаційного супроводу навчально-методичної роботи (табл. 10.3).

Відзначаючи стан присутності кафедр у веб-просторі на підставі критеріїв, передбачених умовами конкурсу кафедр за підсумками 2013/2014 навчального року, слід акцентувати

Таблиця 10.3

Відвідуваність сайтів факультетів у 2013/2014 навчальному році

Факультет	Кількість відвідувачів		Загальна кількість переглядів
	загальна	середньо-добова	
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	49813	164	283384
Іноземних мов	28940	119	140169
Філологічний	30090	99	112341
Історичний	22741	75	96509
Економічний	22106	73	87587
Хімічний	19342	64	81282
Філософський	16320	54	72276
Медичний	18218	60	71103
Фізичний	12410	41	67631
Біологічний	13822	46	45183
Юридичний	20339	67	40804
Механіко-математичний	11441	38	40624
Комп'ютерних наук	9808	32	37585
Екологічний	10021	33	32018
Геолого-географічний	6301	21	27373
Психології	12877	43	21860
Соціологічний	10729	36	19585
Радіофізичний	7028	23	19163
Фізико-технічний	4308	14	7267
Фізико-енергетичний	2635	9	6663

увагу на необхідності суттєвого вдосконалення цього напрямку роботи. Зокрема, 56 кафедр представлено власними сайтами, із яких 16 – поза доменом університету; 10 кафедр мають сайти із задовільним змістовним наповненням, 53 – частково задовільним та 60 – незадовільним.

У звітний період Центром веб-комунікацій було розроблено нові сайти історичного факультету (history.karazin.ua), Центру міжнародного співробітництва (int.karazin.ua), Науково-дослідного інституту соціально-гуманітарних досліджень (sociosci.karazin.ua), Германо-слов'янської археологічної експедиції (gsae.karazin.ua), Українсько-індійського академічного центру (india.karazin.ua) тощо.

Для оперативного інформування громадськості університет представлено офіційними сторінками в таких соціальних мережах, як ВКонтакте, Facebook, Google+, Twitter. Зокрема, у ВКонтакте постійна аудиторія офіційної сторінки університету складає 7860 користувачів (+1888 порівняно з минулим роком), у Facebook — 3071 користувач (+1281 порівняно з минулим роком). У найбільш популярній серед української молоді соціальній мережі ВКонтакте для комунікації з абітурієнтами у листопаді 2012 року створено групу «Абітурієнт Каразінського університету». Крім того, в мережі представлено офіційні сторінки профспілкової організації студентів, аспірантів та докторантів, «UNK – Блог студентів Каразіна», студентської навчальної ради тощо, а також сторінки факультетів.

З використанням домену karazin.ua стабільно розвивається поштова служба, організована за допомогою технології Google Apps for Education. Аналітичні дані свідчать, що університетська спільнота активно використовує, зокрема, календар Google, online-сервіси для роботи з документами і зберігання файлів Google Docs та Google Drive, які дозволяють підтримувати та розвивати веб-комунікативну складову освітньо-наукового процесу.

Підготовлено «Методичні рекомендації щодо локалізації контенту веб-ресурсів вищих навчальних закладів» з урахуванням поняттєвого апарату, термінологічної бази та стилістичних особливостей англomовного академічного дискурсу для забезпечення стандартизації та уніфікації контенту веб-ресурсів університету.

З метою належного представлення в інтернет-просторі результатів наукової роботи університету запроваджено у тестовому режимі платформу Open Journal System (periodicals.karazin.ua), що дозволяє проводити комплексну роботу з підготовки та оприлюднення періодичних видань. Запропоновану платформу інтегровано з науково-метричною базою Google Scholar.

У рейтингу присутності в інтернет-мережі Webometrics за січень 2014 року університет посідає 1705 місце у світі та третє в Україні.

10.3. Видавнича діяльність

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна спеціалізується на виданні навчальної, навчально-методичної, наукової, науково-популярної та довідкової літератури, організовує і здійснює редакційно-видавничу та поліграфічну діяльність.

У видавництві розроблялися та друкувалися фірмові бланки, візитівки, вітальні адреси, буклети, листівки, запрошення, грамоти, дипломи. Протягом року Видавництво брало участь у підготовці рекламних матеріалів до виставок, презентацій, днів відкритих дверей тощо.

У видавництві постійно ведеться облік ре-

Таблиця 10.4.

Видання навчальної та наукової літератури у Видавництві університету

Навчальний рік	Підручники /навчальні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України	Навчальні посібники	Монографії	Методична література
2009/2010	23	27	16	83
2010/2011	30	45	20	121
2011/2012	23	43	37	123
2012/2013	32	45	35	72
2013/2014	25	41	37	99

Таблиця 10.5.

Видання підручників, навчальних посібників у Видавництві університету у 2013/2014 навчальному році

Факультет / Кафедра / Центр	Підручники і навчальні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України	Підручники і посібники без грифа Міністерства освіти і науки України	Методичні матеріали
Біологічний		1	9
Геолого-географічний	2	1	
Екологічний	2		3
Економічний		4	12
Іноземних мов	2	7	9
Історичний			1
Комп'ютерних наук		2	
Медичний	3	5	6
Механіко-математичний		1	5
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2	4	11
Радіофізичний		4	1
Соціологічний		1	3
Фізико-енергетичний		2	3
Фізико-технічний	4	2	2
Фізичний	1	1	
Філологічний		4	13
Філософський	1		13
Хімічний	2		2
Юридичний	2	1	1
Центр міжнародної освіти	4	1	4
Кафедра фізичного виховання			1
Навчально-методичний центр			2
По університету	25	41	101

Робота Видавництва націлена на забезпечення навчального процесу якісною літературою, а також виконання задач освітнього процесу, оптимізацію витрат на видавничу діяльність.

Видавництво здійснює повний цикл видавничих робіт – від редагування рукопису, створення оригінал-макету, розробки дизайну до тиражування та виконання палітурно-брошурувальних робіт. Проводиться консультування авторів з питань оформлення та структури видань.

У 2013/2014 навчальному році видано 202 видання: навчальних посібників/підручників з грифом МОН України - 25, з грифом ХНУ імені В. Н. Каразіна - 41, навчально-методичної літератури - 101, монографій - 37.

зультатів діяльності, готуються звіти з видавничої та поліграфічної діяльності.

Для розширення сфери діяльності видавництва та підвищення якості видань планується:

- 1) запровадити систему закритого рецензування рукописів;
- 2) розширити перелік заходів щодо реалізації та книгорозповсюдження продукції видавництва;
- 3) проводити пропаганду оригінального електронного видання як нової технологічної форми функціонування навчальної літератури;
- 4) підвищувати кваліфікацію редакційного персоналу у сфері нових сучасних видавничих технологій.

XI. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Запланований обсяг загального бюджету університету складає у 2014 році 311 млн. 888 тис. грн. Надходження і видатки загального та спеціального фондів університету у 2013 і 2014 роках відображені в табл. 11.1, 11.2, на рис. 11.1, 11.2.

Середньомісячна заробітна плата науково-педагогічного та навчально-допоміжного персоналу за I півріччя 2014 року у порівнянні з 2013 роком збільшилася на 11 % у зв'язку зі збільшенням суми щомісячної індексації заробітної плати, пов'язаним зі збільшенням

прожиткового мінімуму для працездатних осіб (постанова Кабінету Міністрів України № 1078 від 17.07.2003 р.) (рис. 11.3).

У 2013/2014 навчальному році продовжувала зростати кількість студентів, які навчаються за контрактом (громадян України та іноземних громадян). У зв'язку з цим зросло надходження коштів до бюджету університету. Відомості про надходження коштів за навчання наведені на рис.11.4-11.6.

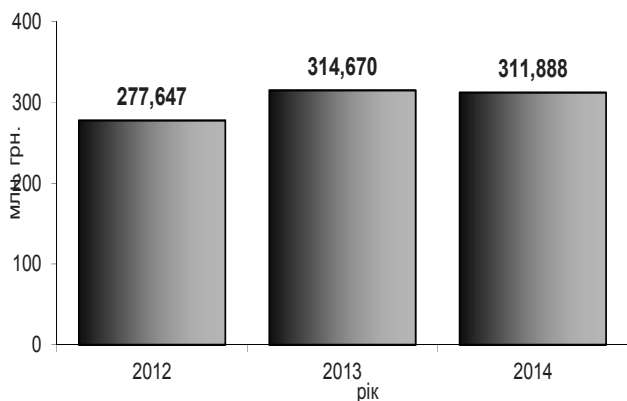

Рис. 11.1. Загальні надходження до бюджету університету у 2012–2014 роках

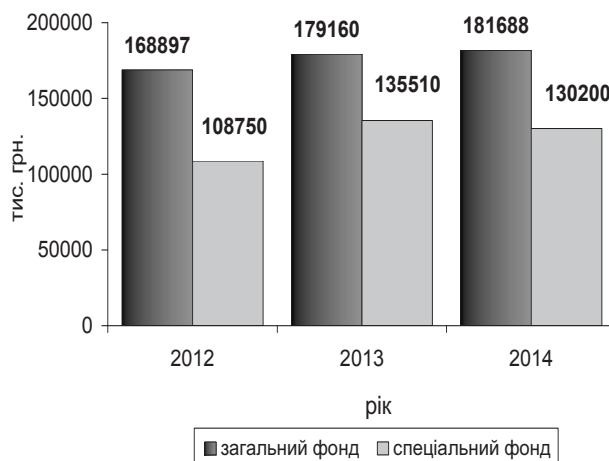

Рис. 11.2. Надходження до загального та спеціального фондів університету у 2012–2014 роках

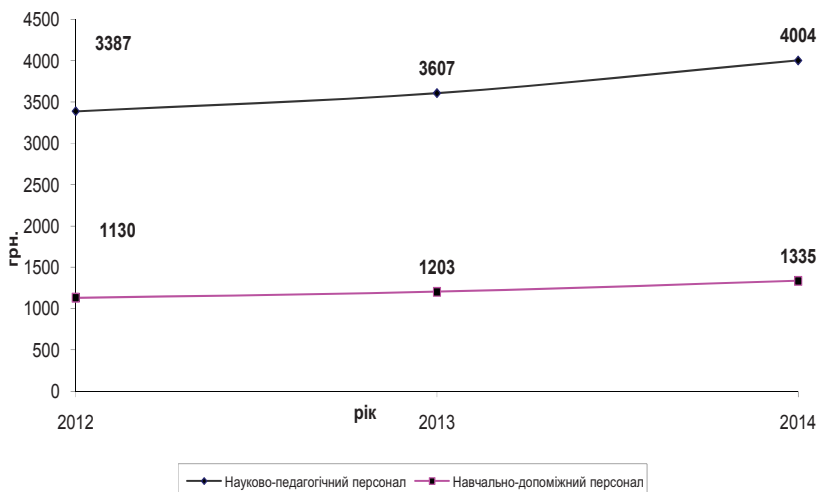

Рис. 11.3. Середньомісячна заробітна плата у 2012–2014 роках

Таблиця 11.1

**Надходження та фактичні видатки загального фонду університету
у 2013–2014 роках, тис. грн.**

Показник	2013 рік		2014 рік (I півріччя)	
	Надходження	Фактичні видатки	Надходження	Фактичні видатки
Заробітна плата та нарахування	112180	112180	60040	60040
Стипендії	53930	53930	26017	26017
Комунальні послуги	11381	11381	595	595
Видатки на харчування, грошова компенсація на придбання одягу та навчальної літератури студентам із числа дітей-сиріт	1669	1669	816	816
Оплата послуг	-	-	417	417
РАЗОМ	179160	179160	87885	87885

Таблиця 11.2

**Фактичні видатки спеціального фонду університету
у 2013–2014 роках, тис. грн.**

Показник	2013 рік	2013 рік	
		План (I півріччя)	Фактично (I півріччя)
Заробітна плата та нарахування	81077	53383,3	53383,3
Комунальні послуги	13513	11978,2	11978,2
Утримання ВНЗ (предмети, матеріали, відрядження, видавнича діяльність, оплата послуг та інші видатки)	27651	4884,6	4884,6
Капітальний ремонт, обладнання	13269	6545,5	-
РАЗОМ	135510	76791,6	70246,1

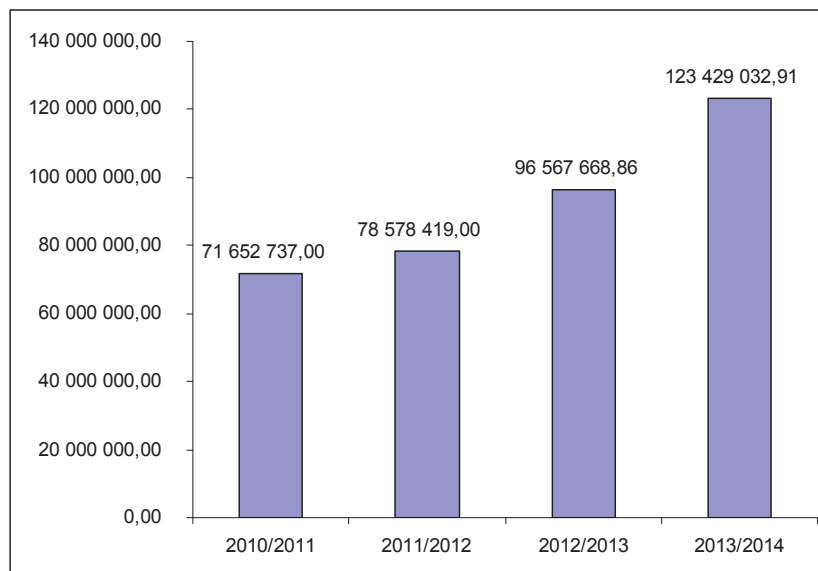

Рис. 11.4. Динаміка надходження коштів за навчання (грн.)

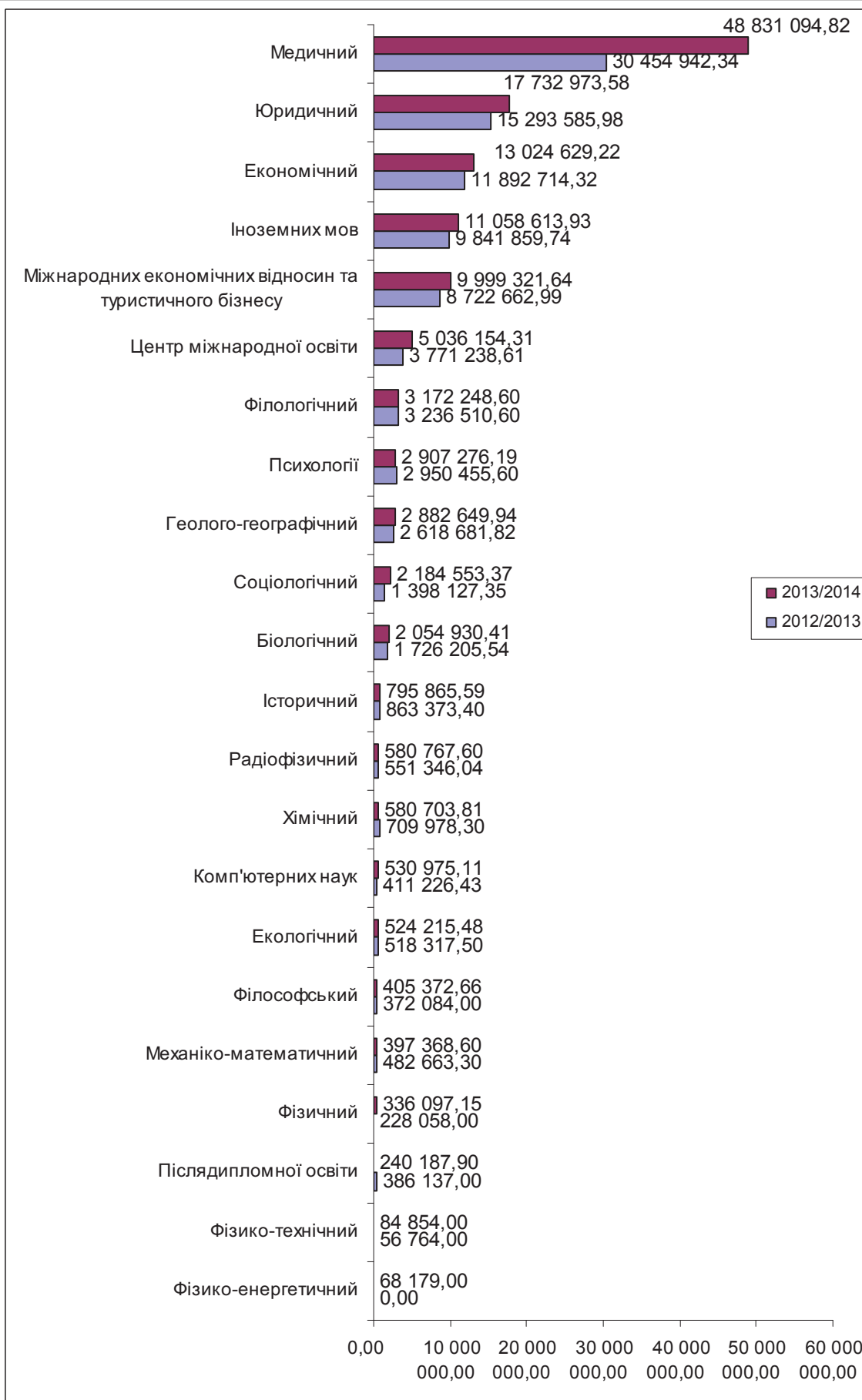

Рис. 11.5. Надходження коштів за навчання у 2012/2013 та 2013/2014 навчальних роках (грн.)

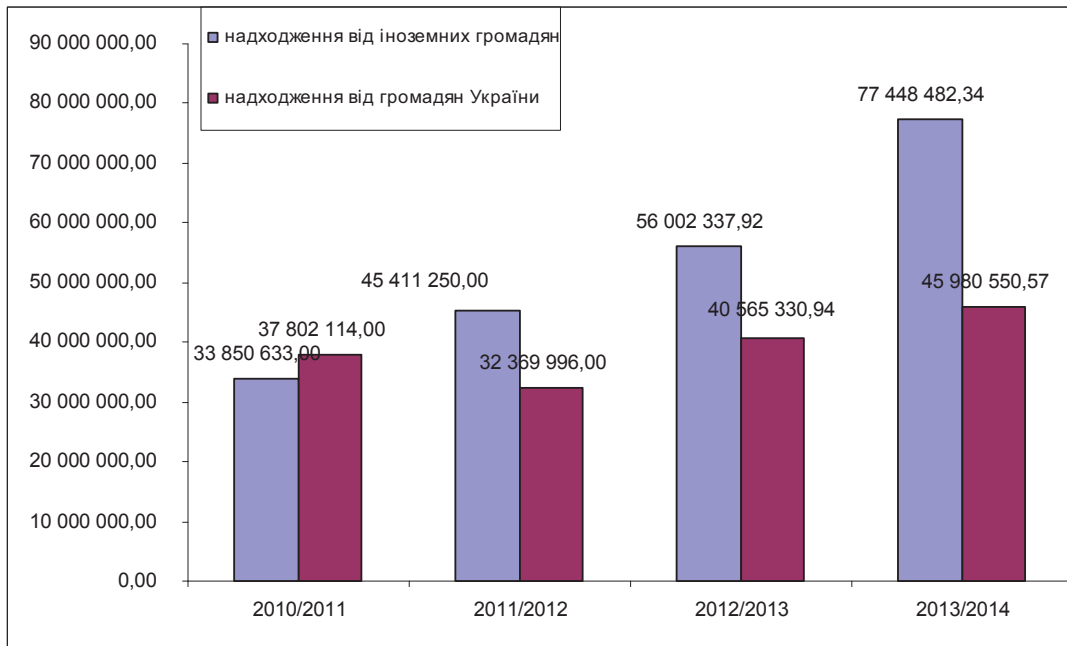

Рис. 11.6. Динаміка надходження коштів від контрактних студентів (грн.)

ХІІ. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ

Протягом 2013/2014 навчального року адміністрація разом із профспілками дбала про соціальний захист працівників університету.

Узгоджено «Комплексні заходи з охорони праці та техніки безпеки у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна на 2014 рік» в обсязі 470 тис. грн. Щорічно проводиться атестація робочих місць з важкими та шкідливими умовами праці, за результатами якої працівники отримують надбавки до заробітної плати, додаткові відпустки, спецхарчування та інше. На атестацію робочих місць витрачено майже 11 тис. грн.

Співробітники, які працюють у шкідливих умовах, щорічно проходять медогляд: у 2013/2014 навчальному році на це витрачено 33 тис. грн.

Здійснюється підвищена оплата за роботи у важких та шкідливих умовах. При шкідливих умовах праці працівники мають право на скорочену тривалість робочого тижня. За результатами проведеної атестації робочих місць умови праці можуть бути визнані особливо важкими і особливо шкідливими. Таким співробітникам встановлено доплату до посадового окладу до 24 %, додаткову відпустку, скорочено тривалість робочого тижня. За звітний період такі доплати склали більше ніж 14 млн. грн.

Велика увага приділялася матеріальному стимулюванню якісної та напруженої праці: за звітний період надбавок та премій працівникам виплачено понад 28,66 млн. грн. Виплати за почесні звання «Заслужений професор», «Заслужений викладач» та «Заслужений науковий співробітник» університету склали 54,8 тис. грн. Ветеранам Великої вітчизняної війни виплачено премії в сумі 11,2 тис. грн. Преміювання до ювілеїв склали понад 106 тис. грн. На матеріальну допомогу співробітникам виділено понад 246 тис. грн.

Для певних категорій працівників з ненормованим робочим днем надається додаткова відпустка тривалістю до 7 календарних днів.

Під контролем адміністрації і профспілок постійно знаходиться організація громадського харчування в університеті. Адміністрація веде конструктивний діалог з орендарями пунктів харчування щодо оптимізації цін та розширення асортименту.

Не залишається поза увагою організація лікування та відпочинку співробітників університету. Надано 40 санаторних путівок, 8 – у санаторії матері та дитини, 30 – у дитячій санаторії. До дитячих оздоровчих таборів видано 6 путівок. Працівники університету та члени їх сімей отримали 66 путівок до спортивно-оздоровчого табору «Фігурівка». Також працівники університету мали змогу влітку відпочити з сім'ями на базах відпочинку Одеської та Херсонської, для чого було видано 53 путівки.

Реалізацію програм соціально-економічного захисту та підтримки осіб, які навчаються в університеті, здійснює первинна профспілкова організація студентів, аспірантів і докторантів спільно з адміністрацією університету. Нормативні засади такої співпраці покладено в основу Угоди між адміністрацією університету та первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів і докторантів, яку було прийнято на конференції трудового колективу 24 грудня 2009 р.

Головними напрямками роботи профспілкової організації за звітний період були соціальний захист, оздоровлення і спортивна робота, поліпшення побутових умов у гуртожитках, а також організація дозвілля та відпочинку студентів, аспірантів і докторантів.

За рахунок стипендіального фонду було надано матеріальної допомоги на суму 353844,41 грн., премій за особливі успіхи у

навчанні та науковій роботі, участь у спортивному та культурному житті університету – на суму 1410 458 грн.

За рахунок профспілкових коштів у період з вересня 2013 р. до червня 2014 р. було надано виплат та компенсацій на лікування на суму 37715 грн., дотацій на оздоровлення 62373 грн., заохочувальних виплат 109740 грн.

Упродовж 2013/2014 навчального року адміністрацією університету послідовно вживалися заходи щодо покращення житлово-побутових умов студентів у гуртожитках університету.

Значна увага приділялася покращенню матеріальної бази гуртожитків студмістечка. Зокрема, з вересня 2013 року по серпень 2014 року на капітальний та поточний ремонт було витрачено 2,674 млн. грн. за рахунок спеціального фонду університету. За період з вересня 2013 року по серпень 2014 року витрати на утримання гуртожитків склали 1419,124 тис. грн., у тому числі: придбання м'якого інвентарю – 90,84 тис. грн., поточний ремонт сантехсистем, електромереж та інших систем життєдіяльності – 364,898 тис. грн., капітальний ремонт – 538,694 тис. грн., послуги (прання білизни, вивезення сміття, миючі та дезінфікуючі засоби) – 424,72 тис. грн.

У межах діяльності соціально-економічної комісії ведеться робота з пільговими категоріями студентів, які навчаються в університеті. У березні 2014 р. за ініціативи ректора університету профкомом студентів було проведено зустрічі зі студентами-сиротами, інвалідами та чорнобильцями.

З метою врегулювання ситуації навколо стипендіального забезпечення профспілковим комітетом велося активне листування з АТ БАНК «Меркурій», Національним банком України. У результаті цього профком за підтримки ректорату домогся часткових виплат студентам пільгових категорій. Зважаючи на необхідність реалізації прав студентів-членів профспілки на навчання та проживання у гуртожитках, відповідно до вимог організації навчально-виховного процесу та дотримання санітарних норм, профком студентів звертався до органів законодавчої влади з приводу внесення змін до положень Постанови КМУ № 65 від 01.03.2014 року «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» з проханням зняти заборону витрачати вищим навчальним закладам кошти на оновлення матеріально-технічної бази, придбання меблів та побутової техніки.

Літній відпочинок студентів і аспірантів традиційно проходить у спортивно-оздоровчому таборі університету «Фігурівка». Улітку 2013 року у СОР «Фігурівка» оздоровилися 63

студенти. Профком спільно з адміністрацією університету приділив особливу увагу реконструкції та покращенню умов проживання і відпочинку у таборі. Також улітку студентам було запропоновано відпочинок у ОСТ «Ікар» (АР Крим, сел. Рибаче), а взимку – на гірськолижному курорті у селищі «Ясиня» за путівками із 50 % знижками. Студенти пільгових категорій (інваліди, чорнобильці, сироти) отримували путівки з 80 % знижкою. Зокрема, у Криму було оздоровлено 64 студенти, у Карпатах – 21.

Спільно з «Промислово-страховою компанією» профспілковий комітет проводив роботу щодо страхування студентів університету від нещасних випадків. У минулому навчальному році були застраховані 1962 особи. Студентам, які отримали травми та пошкодження, страхова компанія виплачувала грошові компенсації в розмірі 20 грн. за день.

Проводилася активна робота з популяризації спорту серед членів профспілки. Вже традиційними стали «Кубки студентського профкому» з п'яти видів спорту: волейбол, баскетбол, настільний теніс, бадмінтон, черлідінг. Вперше профком студентів провів Dota 2 турнір – змагання серед кіберспортсменів, а також турнір з боулінгу на Кубок студентського профкому. Шостий рік поспіль спільно з кафедрою фізичного виховання та спорту і студентською дирекцією студмістечка проводилася Спартакіада серед мешканців гуртожитків студмістечка.

Продовжувалася співпраця з футбольним клубом «Металіст». Розповсюджувалися квитки на матчі чемпіонату України з футболу, а також символіка клубу. У межах спільного проекту університету та ФК «Металіст» «Назустріч один одному» організувалися команди вболівальників на домашні матчі, що проходили на стадіоні «Металіст». 19 вересня 2013 р. в університеті відбулася вже четверта зустріч студентів з гравцями та керівництвом клубу.

Всі бажаючі студенти були забезпечені пільговими проїзними квитками для проїзду в метрополітені: це близько 90 % від загальної кількості студентів університету.

Продовжувалося оформлення студентів на курси водіїв. Цього навчального року 199 студентів отримали права зі знижкою 20 % від профкому студентів.

Для більш ефективного залучення студентів до міжнародних програм протягом навчального року в студентському профкомі оформлювалися міжнародні студентські посвідчення ISIC, упродовж минулого навчального року такі посвідчення оформили 122 студенти.

Окремим напрямом роботи було формування молодіжних трудових загонів для роботи на

об'єктах університету. Влітку 2013 року в них працювали 18 студентів, вони отримали заробітну платню від університету, а також премії від профкому.

Профспілковий комітет та Студентська навчальна рада університету у 2013/2014 навчальному році були ініціаторами й учасниками проведення численних культурно-просвітницьких, благодійних та спортивних заходів. Серед них – тиждень першокурсника, конкурс талантів першокурсників «Alma-mater – 2013», святкування Міжнародного дня студента та Дня народження університету, в рамках якого було проведено День студентського самоврядування, конкурс «Красуня університету – 2014», університетський та міжвузівський кубки КВК, свято «Студентське весілля», благодійні акції, різноманітні фотовиставки, зустрічі студентів з діячами культури та видатними науковцями. Профспілковою організацією надавалася допомога в організації святкування Днів факультетів.

Профспілковий комітет брав участь у проведенні марафону «Мій Шевченко» на честь святкування 200-ї річниці від Дня народження Тараса Шевченка. На початку квітня 2014 р. делегація від університету відвідала Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича у межах акції «Зі Сходу на Захід», де слобожанці і буковинці змогли обмінятися досвідом організації діяльності органів студентського самоврядування, профспілкового руху, навчального процесу, познайомитися з традиціями та звичаями одне одного.

Було проведено онлайн-фотоконкурси «Miss Profkom», «Mister Profkom», «Хороший день, чтобы захотеть...» та голосування в номінації «Міс профком» у межах конкурсу «Красуня університету – 2014». Організовувалися екскурсії пам'ятними місцями України і країн Європи. Розповсюджувалися квитки зі

знижками до театрів, розважальних місць м. Харкова та на музичні концерти. Серед традиційних напрямів діяльності профкому також можна відзначити випуск «Щоденника першокурсника».

До Дня святого Миколая активісти профспілкової організації відвідали підшефну школу-інтернат для дітей із серцево-судинними захворюваннями. Вихованці отримали подарунки від профспілкової організації студентів та влаштували святковий концерт. Окрім того, у грудні 2013 р. було проведено акцію зі збирання речей для безхатченків разом з благодійною організацією «Армія спасіння».

Профком студентів університету запрошував до університету Центр сучасного мистецтва «Нова сцена» з виставою «яблуневий злодій» в березні 2014 р.

Профспілковим комітетом студентів проведено щорічний огляд-конкурс на кращі студентські кімнати студмістечка. До конкурсу було подано 164 заявки, переможці конкурсу за рахунок коштів профспілки були звільнені від сплати за проживання та нагороджені цінними подарунками.

Продовжувалася діяльність профкому з оформлення житлових субсидій. Протягом навчального року відбувалася тісна співпраця зі Студентською дирекцією студмістечка. Відповідно до результатів роботи, наприкінці грудня 2013 року кращі члени студентських рад отримали виплати для компенсації плати за проживання в гуртожитку у розмірі 22570 грн. за рахунок профспілкових коштів та 10 % стипендіального фонду.

Крім того, профком продовжував співпрацю із Фондом Віктора Пінчука в напрямку реалізації стипендіальної програми «Завтра. UA». У цьому році 50 студентів університету подали заявки на участь у програмі, з них 3 стали стипендіатами.

ХІІІ. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

У 2013/2014 навчальному році велика увага приділялася вдосконаленню господарчої діяльності, капітальному та поточному ремонту, енергозбереженню, підтриманню в належному технічному стані всіх об'єктів університету: навчальних корпусів, гуртожитків, науково-дослідних лабораторій, спортивних споруд, баз навчальної практики і, особливо, навчальним корпусам на майдані Свободи, 4, майдані Свободи, 6, вул. Мироносицька, 1. Будівлі навчальних корпусів потребують виконання великого обсягу робіт із капітального ремонту аварійних ділянок покрівлі, інженерних мереж, електро-, тепло- та водопостачання, ліквідації аварійного стану внутрішніх і зовнішніх фасадів, ліфтового господарства та значної кількості приміщень.

Службами головного інженера проводилися заходи щодо забезпечення своєчасної та якісної підготовки університету до роботи в осінньо-зимовий період, створення необхідного запасу палива, виконання робіт з капітального і поточного ремонтів навчальних корпусів та гуртожитків. Зокрема, протягом 2013 року виконувалися заплановані роботи з капітального ремонту головного навчального корпусу з витрачанням коштів у сумі 1729,40 тис. грн. спеціального фонду університету. Зокрема, виконано роботи з перепланування приміщень колишнього інформаційно-обчислювального центру під експозиційний зал Музею археології та етнографії Слобідської України на суму 798,8 тис. грн., частково відремонтовано покрівлю корпусу № 10 та упорядковано фасади корпусів №№ 10, 11, 12, 13, 14 зі сторони хімічного двору на суму 526 тис. грн.

У 2013/2014 навчальному році у корпусі на майдані Свободи, 6 було виконано поточний ремонт приміщень, покрівель корпусів № 1, 2, 3 загальною площею 719 м² на суму 338,5 тис. грн.

Значна увага приділялася капітальному ремонту гуртожитків студмістечка, на що витрачено 2734,2 тис. грн. спеціального фонду університету. Значну частину цих коштів, а саме 1181 тис. грн. спеціального фонду університету, було спрямовано на закінчення комплексного капітального ремонту гуртожитку № 11. Також у гуртожитку № 2 завершено капітальний ремонт системи опалення (виконано робіт на суму 251,2 тис. грн.), у гуртожитку № 10 проведено ремонтні роботи на суму 673 тис. грн. У гуртожитку № 9 виконано капітальний ремонт місць загального користування на двох поверхах на суму 264 тис. грн., окрім того, проведено поточний ремонт місць загального користування на чотирьох поверхах на суму 359 тис. грн. У гуртожитку № 4 здійснено ремонт приміщення для прання на суму 6 тис. грн. У гуртожитку № 2 введено в експлуатацію 2 кімнати на 5 ліжко-місць.

Упродовж 2013/2014 навчального року виконано значні обсяги ремонтних робіт з капітального та поточного ремонтів на об'єктах університету, розташованих за межами головного навчального корпусу. Загальний кошторис цих робіт складав 4586,3 тис. грн. спеціального фонду університету.

Виконано робочий проект та розпочато капітальний ремонт фасаду із заміною віконних блоків навчального корпусу економічного факультету на вул. Мироносицькій, 1. Протягом 2013/2014 навчального року відремонтовано 1135 м² фасаду на суму 1125,5 тис. грн., здійснено поточний ремонт приміщень на суму 265 тис. грн.

Відповідно до розробленого проекту виконуються роботи з реконструкції будівель НДІ астрономії та будівництва навчально-лабораторного корпусу. На ці цілі витрачено 1534,4 тис. грн., у тому числі на будівництво – 800 тис. грн., на реконструкцію – 734,4 тис. грн.

У навчальному корпусі фізико-технічного факультету на пр. Курчатова, 31 відремонтовано водовимірювальний вузол вводу води на суму 55,5 тис. грн. Виконано поточний ремонт приміщень Музею природи на суму 18 тис. грн. Проведено обстеження технічного стану будівельних конструкцій з технічними рекомендаціями щодо капітального ремонту гімнастичного залу спорткомплексу «Каразінський» на суму 49,6 тис. грн. Загальні витрати на роботи на інших об'єктах склали 123,1 тис. грн. за рахунок спеціального фонду університету.

Усього за звітний період підрядними організаціями виконано роботи з капітального, поточного ремонтів, будівництва та реконструкції на загальну суму 8376,1 тис. грн. за рахунок спеціального фонду університету.

Протягом звітного періоду зусиллями служби головного енергетика виконано роботи з поточного ремонту інженерних мереж та спеціального обладнання на об'єктах університету.

Сантехслужбою виконано робіт на суму 213,0 тис. грн., а саме: проведено заміну старих трубопроводів теплопостачання, водопостачання та водовідведення (82,0 тис. грн.), замінено радіатори опалення (62,0 тис. грн.), проведено заміну сантехобладнання (17,0 тис. грн.), замінено 540 одиниць запірної арматури (52,0 тис. грн.), обладнано постачання гарячою водою спортивних залів у навчальних корпусах на майдані Свободи, 4 та майдані Свободи, 6.

Електрослужбою виконано робіт на суму 198,0 тис. грн., а саме: замінено 6 240 м проводів та кабелів, встановлено 189 нових світильників з люмінесцентними лампами, замінено ламп розжарювання на економічні на суму 30,0 тис. грн., здійснено перевірку та заміну приладів обліку, випробування високовольтних кабелів, трансформаторів струму та напруги, блискавкозахисту на суму 36,0 тис. грн.

Службою головного механіка забезпечено безперебійну роботу підконтрольного обладнання, задіяного у навчальних корпусах та студмістечку. Організовано навчання та перетестацію працівників, які обслуговують механізми та обладнання, пов'язані з безпекою. На ці заходи витрачено понад 475 тис. грн.

Виконано капітальний ремонт ліфта № 17 (майдан Свободи, 6) на суму 40,0 тис. грн. Проведено заміну ліфта № 26 в гуртожитку № 11 (388,0 тис. грн.). Встановлено підймальне обладнання в музеї археології (15,6 тис. грн.).

Протягом 2013/2014 навчального року на підставі договорів підряду виготовлено нормативно-технічну документацію з отримання дозволів в Управлінні екології ОДА. Сума витрат на ці цілі складала понад 120,0 тис. грн.

Службою з нагляду за безпечною експлуатацією будівель споруд та інженерних мереж виконувалися планові весняний і осінній огляди будівель, споруд та інженерних мереж університету. При проведенні позапланових оглядів виявлено порушення.

Службою з нагляду за 2013–2014 роки було встановлено у спорудах університету 105 маяків, за якими постійно здійснюється спостереження.

Згідно з Програмою МОН України з енергозбереження і контролю за раціональним споживанням енергоресурсів установами освіти та університетської програми з енергозбереження, проводилася робота зі зменшення витрат паливно-енергетичних ресурсів на об'єктах університету. В цілому по університету за звітний період зменшено витрати: природного газу – на 192,5 тис. м³ (9,0 %), теплової енергії – на 650,5 Гкал (12,4 %), електроенергії – на 8,4%. Скорочення витрат енергоносіїв було досягнуто завдяки впровадженню енергоефективних технологій, пов'язаних з реконструкцією систем опалення, водопостачання та електропостачання, своєчасній підготовці об'єктів університету до роботи в опалювальний період.

З метою зменшення витрат теплової енергії в опалювальний сезон було введено в дію повітряну теплотрасу на території віварію (вул. Балакірева, 45), частково виконано роботи із заміни теплової ізоляції повітряної теплотраси на території ТК «Унікорт», здійснено промивку трубопроводів (стояків) у гуртожитку № 6 (вул. Вальтера, 14), замінено ввід теплотраси до гуртожитку № 10 (вул. О. Яроша, 12) та застарілі прилади обліку теплової енергії на сучасні. Придбано енергозберігаючих ламп на суму 50,0 тис. грн., що дало змогу зекономити споживання електроенергії в 1,5 рази. Також на об'єктах університету було встановлено 123 металопластикових вікна.

Проведено підготовку СОТ «Фігурівка» до прийому на відпочинок студентів у літній період.

Ремонтно-будівельною службою університету протягом 2013/2014 навчального року виконано робіт на 1,3 млн. грн., що дало змогу відремонтувати 77 приміщень. Зокрема, в головному навчальному корпусі відремонтовано 51 приміщення біологічного, хімічного, радіофізичного, географічного, механіко-математичного факультетів та факультету іноземних мов, Центру міжнародної освіти, Центральної наукової бібліотеки, музею історії університету та приймальної комісії. У Північному навчальному корпусі відремонтовано 9 приміщень факультетів медичного, фізико-енергетичного,

радіофізичного, комп'ютерних наук та Центру міжнародного співробітництва. Крім того, відремонтовано 17 приміщень інших об'єктів університету: економічного факультету (вул. Миросицька, 1), Ботанічного саду (вул. О. Яроша, 24), гуртожитків № 2, 4, 6 та 9, спортивно-оздоровчого табору «Фігурівка», біостанції та інших. У 2014 році значний обсяг ремонтних робіт виконано у приміщеннях медичного факультету та Центру веб-комунікацій.

Господарчим відділом, за активної участі студентів університету, зібрано та вивезено 6705,0 м3 побутового сміття, 158,0 м3 будівельних відходів та снігу; відновлено 1500 м2 газонів та засіяно газонною травою; висаджено близько 1700 квітів; відремонтовано 580 парт і столів, близько 1000 одиниць іншого інвентарю; вимито 2000 вікон, 42900 м2 панелей; 12590 дверей; пофарбовано 400 парт, 95 дверей, 40 вікон, 3 воріт, 27 контейнерів та 30 урн для сміття, 100 флагштоків. Для збереження тепла у навчальних корпусах утеплено майже 1600 вікон, на двері поставлено пружини та ущільнювачі.

У щорічному двомісячнику «За чисте довкілля» (квітень–травень 2014 року) взяли участь понад 6300 осіб, з них майже 5500 –

студенти. Було приведено до належного санітарного стану закріплені за університетом території, у тому числі навчальних корпусів, гуртожитків, Ботанічного саду та баз навчальної практики.

Автотранспортний підрозділ університету виконав усі заявки з перевезення пасажирів та вантажів. Для підтримання автотранспорту у робочому стані постійно виконувалися технічне обстеження та ремонт автотранспортної техніки, закупівля паливно-мастильних матеріалів. На зазначені цілі було витрачено близько 435,0 тис. грн.

Послідовно виконувалися заходи з виконання приписів Державного пожежного нагляду Дзержинського РВ ГУ ДСНС України щодо поліпшення протипожежної безпеки об'єктів університету. На ці потреби було витрачено понад 159,9 тис. грн.

Постійна увага приділялася виконанню комплексних заходів з охорони праці та техніки безпеки, передбачених Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом університету. За період з вересня 2013 року до серпня 2014 року включно при плані 430,0 тис. грн. на зазначені цілі було витрачено понад 602,9 тис. грн.

XIV
РЕЙТИНГИ КАФЕДР
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2013/2014 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Рейтинги кафедр природничо-математичного профілю

№ з/п	Факультет	Кафедри	Зав. кафедрою	Кількість штатних одиниць			Рейтинг	
				Науково-педагогічні працівники	Наукові працівники	Усього		
1	Фізико-технічний	Матеріалів реакторобудування та фізичних технологій	Азаренков М. О.	9,35	11,35	20,7	303,85	14,7
2	Радіофізичний	Космічної радіофізики	Тирнов О. Ф.	5,65	12,8	18,45	268,65	14,6
3	Хімічний	Органічної хімії	Орлов В. Д.	6,95	1	7,95	105,15	13,2
4	Фізико-технічний	Теоретичної ядерної фізики та вищої математики імені О. І. Ахієзера	Ходусов В. Д.	8,5	3,25	11,75	152,25	13,0
5	Механіко-математичний	Математичної фізики та обчислювальної математики	Чушов І. Д.	5,15	2,8	7,95	99,6	12,5
6	Фізичний	Астрономії та космічної інформатики	Шкуратов Ю. Г.	6		6	73,25	12,2
7	Фізичний	Фізики твердого тіла	Зиман З. З.	4,75		4,75	57	12,0
8	Комп'ютерних наук	Безпеки інформаційних систем і технологій	Расомахін С. Г.	8,5		8,5	98,5	11,6
9	Фізичний	Теоретичної фізики імені академіка І. М. Ліфшиця	Рашба Г. І.	6,63	1,6	8,23	85,21	10,4
10	Радіофізичний	Теоретичної радіофізики	Колчигін М. М.	6,75	12,3	19,05	196,95	10,3
11	Комп'ютерних наук	Штучного інтелекту та програмного забезпечення	Куклін В. М.	6,75		6,75	66,75	9,9
12	Екологічний	Екологічної безпеки та екологічної освіти	Некос А. Н.	7,25	0,5	7,75	70,85	9,1
13	Радіофізичний	Прикладної електродинаміки	Горобець М. М.	5,1	5,27	10,37	91,9	8,9
14	Радіофізичний	Квантової радіофізики	Свч В. А.	6,6	6,35	12,95	109,55	8,5
15	Фізичний	Вищої математики	В.о. Чібісов Д. В.	7,5		7,5	60,75	8,1
16	Хімічний	Неорганічної хімії	В'юник І. М.	7,1	4	11,1	89,05	8,0
17	Фізико-технічний	Прикладної фізики та фізики плазми	Грка І. О.	10,7	18,45	29,15	231,2	7,9
18	Механіко-математичний	Математичного моделювання та програмного забезпечення	Руткас А. Г.	5,85		5,85	44,75	7,6
19	Хімічний	Хімічного матеріалознавства	Холін Ю. В.	7,45	1,9	9,35	66,6	7,1
20	Екологічний	Екології та неоекології	Московкін В. М.	7,6	3	10,6	70,8	6,7
21	Механіко-математичний	Теорії функцій та функціонального аналізу	Фаворов С. Ю.	6,8	1,5	8,3	55,35	6,7
22	Механіко-математичний	Теоретичної та прикладної інформатики	Жолткевич Г. М.	10	1,55	11,55	77	6,7
23	Фізико-технічний	Ядерної та медичної фізики	Шульга М. Ф.	8,65	30,15	38,8	258,15	6,7
24	Комп'ютерних наук	Теоретичної та прикладної системотехніки	Шматов С. І.	6		6	37	6,2
25	Фізичний	Фізичної оптики	Агєєв Л. О.	4,25	1,95	6,2	38	6,1
26	Фізико-енергетичний	Інформаційних технологій в енергетичних системах	Немченко К. Е.	6		6	36,75	6,1
27	Хімічний	Прикладної хімії	Чебанов В. А.	6,85		6,85	41,85	6,1
28	Фізичний	Загальної фізики	Андерс О. Г.	6,85	1,4	8,25	49,4	6,0
29	Біологічний	Генетики та цитології	Воробйова Л. І.	11,25	2	13,25	78,5	5,9

30	Механіко-математичний	Геометрії		Ямпольський О. Л.	7,5		7,5	44	5,9
31	Механіко-математичний	Теоретичної та прикладної механіки		Кізілова Н. М.	5,95	1,75	7,7	44,65	5,8
32	Хімічний	Фізичної хімії		Мчедлов-Петросян М. О.	8,4	3,85	12,25	71	5,8
33	Біологічний	Молекулярної біології та біотехнології		Божков А. І.	3,15	2,05	5,2	29,7	5,7
34	Геолого-географічний	Соціально-економічної географії та регіоналістики		Немець Л. М.	12,25		12,25	69	5,6
35	Радіофізичний	Фізика надвисоких частот		Звягінцев А. О.	4,65	4,95	9,6	54	5,6
36	Екологічний	Моніторингу довкілля та природокористування		Балюк С. А.	5,5	0,25	5,75	31	5,4
37	Фізичний	Фізика кристалів		Гриньов Б. В.	4,35	1	5,35	26,5	5,0
38	Фізичний	Фізика низьких температур		Вовк Р. В.	5,5	12,55	18,05	89,25	4,9
39	Радіофізичний	Фізичної і біомедичної електроніки та комплексних інформаційних технологій		Катрич В. О.	7,8	25	32,8	160,8	4,9
40	Геолого-географічний	Мінералогії, петрографії та корисних копалин		Фик І. М.	7,25	1	8,25	39	4,7
41	Механіко-математичний	Математичного аналізу		Горdevський В. Д.	8,35		8,35	38,4	4,6
42	Механіко-математичний	Вищої математики та інформатики		Лисиця В. Т.	9,5	2,15	11,65	51,35	4,4
43	Комп'ютерних наук	Моделювання систем і технологій		Лазурик В. Т.	7,75		7,75	33,25	4,3
44	Медичний	Акушерства та гінекології		Грищенко О. В.	8		8	34,25	4,3
45	Механіко-математичний	Диференціальних рівнянь та керування		Коробов В. І.	5,25	2,75	8	33	4,1
46	Біологічний	Мікології та фітоімунології		Шамрай С. М.	4,5	0,5	5	19,75	4,0
47	Біологічний	Біохімії		Перський Є. Е.	13,1	1,5	14,6	57,3	3,9
48	Геолого-географічний	Гідрогеології		Лур'є А. І.	7,5		7,5	29	3,9
49	Біологічний	Фізіології і біохімії рослин та мікроорганізмів		Жмурко В. В.	6	1	7	26,5	3,8
50	Фізико-енергетичний	Теплофізики та молекулярної фізики		Мацевитий Ю. М.	5,25		5,25	19,5	3,7
51	Фізичний	Експериментальної фізики		Пойда В. П.	12,25	3	15,25	55,75	3,7
52	Біологічний	Ботаніки та екології рослин		Догадіна Т. В.	6,5		6,5	22	3,4
53	Медичний	Хірургічних хвороб		Хворостов Є. Д.	13,75		13,75	46,5	3,4
54	Медичний	Загальної практики – сімейної медицини		Ніколенко Є. Я.	11,25		11,25	38	3,4
55	Геолого-географічний	Фізичної географії та картографії		Пересадько В. А.	15,7	2,25	17,95	56,45	3,1
56	Медичний	Хірургічних хвороб, оперативної хірургії та топографічної анатомії		Белозьоров І. В.	24	2,35	24	72,5	3,0
57	Хімічний	Хімічної метрології		Юрченко О. І.	6,15		8,5	24,95	2,9
58	Медичний	Педіатрії		Коренев М. М.	18,5		18,5	53,4	2,9
59	Біологічний	Зоології та екології тварин		Токарський В. А.	10,05	7,15	17,2	45,7	2,7
60	Геолого-географічний	Геології		Хоржевський Е. С.	8,1		8,1	21,5	2,7
61	Медичний	Гігієни та соціальної медицини		Даниленко Г. М.	12,4		12,4	30,55	2,5
62	Комп'ютерних наук	Електроніки й управляючих систем		Стервоєдов М. Г.	6		6	14,5	2,4

63	Біологічний	Фізіології людини та тварин	Бондаренко В. А.	11,05	11,05	26,5	2,4
64	Медичний	Загальної і клінічної імунології та алергології	Попов М. М.	12,25	12,25	25	2,0
65	Радіофізичний	Молекулярної і медичної біофізики	Гордієнко Є. О.	7,05	8,25	29,7	1,9
66	Медичний	Внутрішньої медицини	Яблучанський М. І.	23,75	23,75	42,5	1,8
67	Медичний	Психіатрії, наркології, неврології та медичної психології	Пономарьов В. І.	17	17	29,5	1,7
68	Медичний	Загальної та клінічної патології	Проценко О. С.	33,5	33,5	48,5	1,4

Рейтинги кафедр гуманітарного та соціально-економічного профілю

№ з/п	Факультет	Кафедри	Зав. кафедрою	Кількість штатних одиниць			Кількість	Рейтинг
				Науково-педагогічні працівники	Наукові працівники	Усього		
1	Історичний	Історіографії, джерелознавства та археології	Посохов С. І.	7,75	0,75	8,5	145	17,1
2	Історичний	Історії стародавнього світу та середніх віків	Сорочан С. Б.	6,25		6,25	88,25	14,1
3	Соціологічний	Прикладної соціології та соціальних комунікацій	Бакіров В. С.	11,7	4,15	15,85	190,1	12,0
4	Історичний	Нової та новітньої історії	Станчев М. Г.	7		7	77,25	11,0
5	Історичний	Історії України	Калініченко В. В.	7		7	71,75	10,3
6	Історичний	Історії Росії	Духопельников В. М.	4,25		4,25	43	10,1
7	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Економічної теорії	Воробйов Є. М.	10,5		10,5	96,5	9,2
8	Факультет психології	Загальної психології	Іванова О. Ф.	8,6		8,6	72,2	8,4
9	Факультет психології	Прикладної психології	Кряж І. В.	12,6		12,6	103,6	8,2
10	Іноземних мов	Методики та практики викладання іноземної мови	Пасинок В. Г.	26		26	211,25	8,1
11	Іноземних мов	Теорії та практики перекладу англійської мови	Ребрій О. В.	13,75		13,75	110,5	8,0
12	Юридичний	Конституційного, муніципального і міжнародного права	Воронов М. М	6,5		6,5	50,75	7,8
13	Юридичний	Кримінально-правових дисциплін	Трубников В. М.	8,25		8,25	63,75	7,7
14	Філологічний	Журналістики	Хавкіна Л. М.	13,3	1,7	15	115	7,7
15	Соціологічний	Соціології	Сокурняська Л. Г.	10,6		10,6	81,2	7,7
16	Юридичний	Правосуддя	Руденко М. В.	4,75		4,75	35	7,4
17	Соціологічний	Політичної соціології	Лукашук В. І.	7,4		7,4	54,5	7,4
18	Філософський	Теорії культури і філософії науки	Білецький І. П.	17,3		17,3	123,65	7,1
19	Економічний	Економічної кібернетики та прикладної економіки	Меркулова Т. В.	12,85		12,85	85,2	6,6
20	Іноземних мов	Англійської філології	Самохіна В. О.	23,5		23,5	155	6,6
21	Філологічний	Історії української літератури	Беззутрий Ю. М.	11,25		11,25	72,5	6,4
22	Філософський	Політології	Фісун О. А.	14,95		14,95	90,65	6,1

23	Філологічний	Української мови	Філон М. І.	17,25		17,25		102,75	6,0
24	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Туристичного бізнесу	Парфіненко А. Ю.	20		20		118,5	5,9
25	Юридичний	Державно-правових дисциплін	Кагановська Т. Є.	22,85		22,85		134,2	5,9
26	Юридичний	Цивільно-правових дисциплін	Венедіктова І. В.	17		17		99	5,8
27	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Міжнародних економічних відносин	Голіков А. П.	26		26		149	5,7
28	Економічний	Економічної теорії та економічних методів управління	Гриценко А. А.	18,75		18,75		102,5	5,5
29	Філософський	Українознавства	Чорний Д. М.	16,35		16,35		83,7	5,1
30	Факультет психології	Педагогіки	Нечепоренко Л. С.	10,4		10,4		51,8	5,0
31	Економічний	Міжнародної економіки	Задорожний Г. В.	15,25		15,25		75	4,9
32	Факультет психології	Психологічного консультування і психотерапії	Кочарян О. С.	5,7	1	6,7		32,8	4,9
33	Економічний	Маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	Родченко В. Б.	16,5		16,5		78,5	4,8
34	Економічний	Фінанси та кредит	Глушенко В. В.	20,45		20,45		90,9	4,4
35	Філософський	Теоретичної і практичної філософії	Карпенко І. В.	21		21		92,25	4,4
36	Іноземних мов	Німецької філології та перекладу	Кривенко В. П.	26,5		26,5		116	4,4
37	Соціологічний	Соціології управління та соціальної роботи	Євдокимова І. А.	7		7		30,5	4,4
38	Філософський	Валеології	Гончаренко М. С.	11,25	2,2	13,45		57,5	4,3
39	Соціологічний	Медіа-комунікацій	Стародубцева Л. В.	5		5		21	4,2
40	Іноземних мов	Німецької та французької мов	Гусева П. Т.	15,25		15,25		63,5	4,2
41	Економічний	Економіки та менеджменту	Давидов О. І.	17,75		17,75		72,5	4,1
42	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Міжнародного права	Новікова Л. В.	7,5		7,5		30,5	4,1
43	Соціологічний	Методів соціологічних досліджень	Кізілов О. І.	6,75		6,75		27	4,0
44	Філологічний	Російської мови	Педченко Л. В.	9,25		9,25		36,75	4,0
45	Іноземних мов	Ділової іноземної мови та перекладу	Шевченко І. С.	19		19		69	3,6
46	Філологічний	Історії російської літератури	Московкіна І. І.	8,75	8,75	17,5		58	3,3
47	Економічний	Статистики, обліку та аудиту	Соболев В. М.	18		18		54,5	3,0
48	Іноземних мов	Англійської мови	Чорновол-Ткаченко О. О.	30,3		30,3		77,8	2,6
49	Філологічний	Історії зарубіжної літератури і класичної філології	Чекарева Е. С.	17,75		17,75		45	2,5
50	Економічний	Математичних методів в економіці	Назіров З. Ф.	16,45		16,45		32	1,9
51	Іноземних мов	Романської філології і перекладу	Вороніна М. Ю.	23,5		23,5		45,5	1,9
52	Філологічний	Загального та прикладного мовознавства	Кравчук І. С.	10,5		10,5		18	1,7

ПІДСУМКИ

Протягом 2013/2014 року університет продовжував розвиватися як дослідницький і провідний класичний університет України. Виконувалася Програма розвитку на 2010-2020 роки. Зростала якість кадрового потенціалу університету. Впроваджувалися сучасні форми організації освітнього процесу, розвивалося міжнародне співробітництво. Ефективно працювала система доузівської підготовки, розвивалися зв'язки із загальноосвітніми навчальними закладами Харківської та інших областей України. Організовано пройшла вступна кампанія. Великий обсяг робіт з обслуговування читачів, поповнення й оптимізації фондів, упровадження інформаційно-комп'ютерних технологій, наукової і культурно-просвітницької діяльності виконала Центральна наукова бібліотека. Виконано програму соціального захисту і підтримки співробітників та студентів. Здійснено значний обсяг ремонтних робіт у навчальних корпусах і гуртожитках.

До пріоритетів діяльності університету в 2014/2015 навчальному році належать:

- модернізація освітнього процесу, форм і методів навчання та контролю знань з урахуванням можливостей, що надає новий Закон України «Про вищу освіту»,
- широке впровадження інформаційно-комунікативних технологій в організацію освітнього процесу і наукової діяльності, в управління університетом.
- забезпечення поступу в наукових дослідженнях, підвищення їхньої ефективності;
- здійснення системних заходів з розвитку кадрового потенціалу та наукових шкіл університету, підвищення ефективності роботи викладачів і науковців;
- використання ресурсів університету для поступу на пріоритетних напрямках розвитку, оновлення його інфраструктури та матеріальної бази освіти і науки.